

Algemene Ledenvergadering 2011 en Jaarverslag 2010

**Archeologische Werkgemeenschap
voor Nederland
AWN**

Algemene Ledenvergadering 2011

en

Jaarverslag 2010

*Archeologische Werkgemeenschap
voor Nederland*

AWN

Inhoudsopgave

Samenvatting Jaarverslag AWN 2010	5
Uitnodiging voor de 60e Algemene Ledenvergadering	8
<i>Routebeschrijving naar De Stoomhal te Wormer</i>	10
Agenda 60^e Algemene Ledenvergadering van de AWN	11
<i>ad 5 Toekomstvisie en beleidsplan</i>	11
<i>ad 6 Wijziging statuten en huishoudelijk reglement</i>	11
<i>ad 9 Verkiezing bestuursleden</i>	12
<i>ad 10 Datum en plaats van de 61e Algemene Ledenvergadering</i>	12
3. Verslag van de 59e Algemene Ledenvergadering	13
4. Jaarverslag AWN hoofdbestuur en bestuurlijke werkgroepen	21
<i>4a. Visie en beleid</i>	21
<i>4b. Bijdragen aan kennis over archeologie</i>	23
Commissie deskundigheidsbevordering.....	23
Werkgroep Graafkampen.....	24
<i>4c. Ambassadeur van de archeologie</i>	25
Westerheem.....	25
Werkgroep Jeugd en Archeologische Erfgoededucatie.....	26
<i>4d. Belangenbehartiger van het bodemarchief</i>	28
Activiteiten hoofdbestuur	28
Werkgroep Belangenbehartiging	28
<i>4e. Samenwerken en krachtenbundeling</i>	29
<i>4f. Organisatie</i>	30
<i>4g. Verslag algemeen penningmeester – bespreking jaarrekening 2010</i>	32
Jaarrekening 2010	33
7. Verslagen AWN afdelingen	43
<i>Afdeling 1 Noord Nederland</i>	43
<i>Afdeling 2 Archeologie Land en Water Noord-Holland Noord</i>	43
<i>Afdeling 3 Zaanstreek – Waterland en omstreken</i>	43
<i>Afdeling 4 Kennemerland</i>	44
<i>Afdeling 5 Amsterdam en omstreken</i>	45
<i>Afdeling 6 Rijnstreek</i>	47
<i>Afdeling 7 Den Haag e.o.</i>	48
<i>Afdeling 8 Helinium</i>	48
<i>Afdeling 10 Zeeland</i>	50
<i>Afdeling 11 Lek- en Merwestreek</i>	52
<i>Afdeling 12 Utrecht e.o.</i>	53
Afdeling 12 Utrecht e.o. - Archeologische Werkgroep “Leen de Keijzer”/Stichting Archeologie Houten	54
<i>Afdeling 13 Naerdincklant Archeologie Gooi- en Vechtstreek</i>	55

<i>Afdeling 14 Vallei en Eemland</i>	56
<i>Afdeling 15 West- en Midden-Betuwe en Bommelerwaard</i>	56
<i>Afdeling 16 Nijmegen en Omstreken</i>	58
<i>Afdeling 17 Zuid-Veluwe en Oost-Gelderland</i>	59
<i>Afdeling 18 Zuid-Salland - IJsselstreek - Oost-Veluwezoo</i>	62
<i>Afdeling 19 Twente</i>	63
<i>Afdeling 20 IJsseldelta-Vechtstreek</i>	64
<i>Afdeling 21 Flevoland</i>	65
<i>Afdeling 23 Archeologische Vereniging Kempen- en Peelland</i>	66
<i>Landelijke Werkgroep Archeologie Onder Water</i>	69
Regio Zuidwest	69
Ereleden	71
De Zilveren Legpenning van verdienste	71
De Bronzen Legpenning van verdienste	72
Bestuurssamenstelling hoofdbestuur 2010	74
<i>Rooster van aftreden hoofdbestuur</i>	74
Secretariaten AWN afdelingen	75
Colofon	76

Samenvatting Jaarverslag AWN 2010

Doelstellingen en prestatieafspraken

In het beleidsplan 2009-2012 staan als kerndoelen voor de AWN een lokaal of regionaal kenniscentrum vormen ambassadeur voor de archeologie belangenbehartiger van het bodemarchief.

Op basis van dit beleidsplan zijn met het Fonds voor de Cultuurparticipatie prestatieafspraken gemaakt voor subsidiering door het Fonds. De prestatieafspraken zijn; jaarlijks twee studiedagen en jaarlijks twee instructieweken (graafweken). De prestatie voor de studiedagen is meer dan gehaald (5 activiteiten). Dat geldt helaas niet voor de instructieweken. Dat wordt nader toegelicht en daar staan vele andere activiteiten tegenover.

Activiteiten

Afdelingen en hoofdbestuur voeren binnen deze doelstellingen een breed scala aan activiteiten uit. Die zijn per afdeling en voor het hoofdbestuur afzonderlijk beschreven en worden hier samengevat.

Bijdragen aan kennis over archeologie

Archeologisch onderzoek

Voor AWN-leden is het kunnen uitvoeren van archeologisch onderzoek een eerste doel. Dat blijkt nog steeds in velen vormen mogelijk. Afdelingen rapporteren daarover vele activiteiten. Eén afdeling heeft maar liefst 17 projecten lopen.

Informatie aanleveren voor bureauonderzoek, waaronder archiefonderzoek (8 afdelingen).

Meewerken in het veld bij archeologische bedrijven en gemeentelijke diensten (15 afdelingen).

Uitwerken vondstmateriaal voor bedrijven en gemeentelijke diensten (11 afdelingen). Dit kan inhouden het sorteren en beschrijven van vondstmateriaal, zeven van grondmonsters, tekenen, restaureren en bijdragen leveren voor de rapportage.

Veldverkenningen (5 afdelingen). Dit is soms eigen initiatief en soms op verzoek, bijvoorbeeld ten behoeve van een waardebeoordeling voor een bestemmingsplan of voor het opstellen van een archeologische waardenkaart,

Begeleiding / waarnemingen bij bodemingrepen (10 afdelingen) Dit is een zelfstandig uit te voeren onderzoek voor gebieden die zijn vrijgegeven.

Booronderzoek (4 afdelingen). Voor boren naar archeologische waarden is toestemming van de RCE nodig, dat geldt niet voor booronderzoek naar de bodemopbouw. Uit de afdelingsrapportages is niet altijd duidelijk om welke vorm van booronderzoek het gaat.

Eigen opgraving op vrijgegeven gebieden (3 afdelingen). Een eigen opgraving op vrijgegeven terreinen is mogelijk na toestemming door de RCE.

Uitwerken oud vondstmateriaal (6 afdelingen). Dit is materiaal uit eigen eerder uitgevoerde opgravingen en/of oud materiaal van gemeentelijke diensten of bedrijven. De LWAOW heeft landelijk een 'schervendag' gehouden en een basiscursus Maritieme Archeologie gegeven, met zowel een theorie als praktijkdeel. De vijf regionale afdelingen voerden verschillende onderzoeken uit.

Deskundigheidsbevordering

Hieronder verstaan we de scholing voor het kunnen uitvoeren van archeologisch onderzoek. Die scholing wordt zowel landelijk als regionaal aangeboden.

Regionale cursussen (4 afdelingen). Dit zijn cursussen over materiaalkennis of opgravingstechnieken.

Twee afdelingen hebben gezamenlijk een Basiscursus Archeologie georganiseerd waaraan ook leden van drie aanpalende afdelingen kunnen deelnemen. Er is geen informatie over het aantal personen dat met deze cursussen wordt bereikt.

Landelijke cursussen. De werkgroep deskundigheidsbevordering heeft drie studiedagen georganiseerd (1 maal aardewerk en 2 maal bouwhistorie), een workshop archeologisch hout (in combinatie met een excursie) en heeft op het Weekend van de Archeologie een Meet- en tekenpracticum gegeven. In totaal zijn hiermee zo'n 150 personen bereikt.

Veldwerkpractica: Het is in 2010 niet gelukt landelijke graafweken te organiseren. Bij vijf projecten zijn de mogelijkheden daartoe verkend, steeds bleek vooral de korte termijn tot de start van het veldwerk een belemmering voor het organiseren van een AWN-werkweek. Wel konden dan individuele AWN-leden deelnemen.

Ambassadeur voor de archeologie

Activiteiten van afdelingen

Educatie voor basisschoolleerlingen (11 afdelingen) De activiteiten variëren van een of meer lessen in de klas, ontvangst van leerlingen in de AWN-werkruimte, activiteiten in een buurthuis of in een bezoekerscentrum. Het bereik van deze projecten varieert van een enkele klas tot 1300 leerlingen. Tijdens het Weekend van de Archeologie werden in de regio Nijmegen ruim 450 basisschoolleerlingen bereikt.

Educatie voor leerlingen van het voortgezet onderwijs. Drie afdelingen hebben een maatschappelijke stage geboden, voor een twaalfstal scholieren. En eveneens drie afdelingen hebben op scholen zelf educatieprogramma's verzorgd. Daarmee werden per project zo'n 120 tot 300 leerlingen bereikt. Lezingen (18 afdelingen). De meeste afdelingen organiseren meerdere lezingen per jaar en in veel gevallen zijn ook niet AWN-leden welkom. Het aantal deelnemers varieert met als 'toppers' ruim honderd personen.

Excursies (9 afdelingen). Het aantal excursies voor 2010 varieert van één tot zes per jaar per afdeling. Deelnemers zijn voornamelijk leden maar zeker niet alleen. Zo heeft een afdeling bijvoorbeeld een fietstocht georganiseerd in de eigen regio voor een breed publiek en is elders een wandelexcursie gehouden samen met natuurorganisaties.

Tentoonstellingen (15 afdelingen). Hieronder rekenen we alle publiekspresentaties. Dat kan zijn een opendag in de eigen werkruimte, een presentatie op de Open Monumentendag of het (mee) inrichten van een archeologische tentoonstelling. Een van die tentoonstellingen heeft maar liefst 21 000 bezoekers getrokken.

Open dagen tijdens opgravingen (3 afdelingen). Het is veelal het opgravingsbedrijf dat zo'n dag organiseert. AWN-leden helpen dan mee, bijvoorbeeld door het geven van rondleidingen.

Nieuwsbrieven / ledenbrieven (9 afdelingen). Het uitbrengen van een nieuwsbrief / ledenbrief kan tweemaal tot dertien keer per jaar zijn. Deze periodieken worden meestal breed verspreid, dus ook onder niet leden.

Publicaties (6 afdelingen). Dit zijn vooral publieksboekjes / verslagen over door de afdeling uitgevoerd archeologisch onderzoek.

Landelijk

Westerheem. Dit door de AWN uitgegeven tijdschrift heeft vrijetijdsarcheologen, beroepsarcheologen en andere belangstellenden als doelgroep. Het is al vele jaren hét tijdschrift voor de Nederlandse Archeologie. In 2010 zijn 6 reguliere nummers uitgekomen en een special over de Vlaardingencultuur. Website. In 2010 is een nieuwe versie van de website van start gegaan. Afdelingen kunnen hun eigen website daar onder hangen en dat is nu door 15 afdelingen gedaan. De website functioneert echter nog niet naar wens. De AWN is een van de organisatoren van het tweejaarlijkse Weekend van de Archeologie. Dat is een activiteit voor een breed publiek en trok in 2010, 8.500 bezoekers.

Belangenbehartiger voor het bodemarchief

Dit is een voor veel afdelingen nieuwe activiteit en begint vorm te krijgen.

Structureel contact met gemeente (13 afdelingen). Dat kan een contact zijn met een of meer gemeenten en betreft overleg over gemeentelijk beleid, bestemmingsplannen en vergunningen. Structureel contact is er voornamelijk met gemeentelijke archeologen.

Een netwerk van contactpersonen /correspondenten (3 afdelingen). Afdelingen hebben dan, meestal in samenwerking met historische verenigingen, per gemeente één persoon als schakel naar de gemeente.

Vertegenwoordiging in een Monumentencommissie (2 afdelingen)

Gebruik maken van formeel juridische procedures (indienen van zienswijzen of bezwaar en eventuele vervolgstappen. (2 afdelingen).

Vanuit het hoofdbestuur worden deze activiteiten ondersteund via de Werkgroep Belangenbehartiging.

Samenwerking en krachtenbundeling

op afdelingsniveau (9 afdelingen). Er wordt door afdelingen vooral samengewerkt met historische verenigingen / heemkundekringen. Afdelingen participeren in regionale erfgoedbrede

samenwerkingsverbanden zoals een Erfgoedkoepel, een Cultureel Platform of een historische herberg.

Op landelijk niveau zijn zowel de banden aangehaald of gelegd met andere archeologische vrijwilligersorganisaties als met andere erfgoedorganisaties.

Uitnodiging voor de 60e Algemene Ledenvergadering

Uitnodiging voor de 60e Algemene Ledenvergadering op zaterdag 16 april te Wormer

Het hoofdbestuur van de AWN heeft het genoegen u uit te nodigen tot het bijwonen van de Algemene Ledenvergadering (ALV) op zaterdag, 16 april 2011 in de Stoomhal van de voormalige rijstpellerij Hollandia, Pakhuisplein 44 te Wormer. Zie ook www.pakhuishollandia.nl en www.destoomhal.nl. Dit industrieel erfgoed uit de 19de eeuw is een rijksmonument.

De ingang en parkeergelegenheid van de vergaderlocatie bevindt zich nagenoeg op de hoek aan de achterzijde van het aan de Zaan gelegen indrukwekkende pand. Het station bevindt zich op ca. 10 minuten gaans van de Stoomhal, terwijl op zaterdag 2x per uur een trein het station Wormer aandoet. Zie reisbeschrijving en kaartje onder aan deze uitnodiging.

Programma voor deze dag:

Het programma ziet er in grote lijnen als volgt uit:

- 09.45 – 10.15 uur - Ontvangst van de deelnemers
- 10.15 – 10.30 uur - Opening en welkomstwoord
- 10.30 – 12.30 uur - Jaarvergadering
- 12.30 – 13.30 uur - Lunch
- 13.30 – 15.45 uur - Middagprogramma
- 15.45 – 16.30 uur - Afscheidsreceptie

Jaarvergadering

De vergadering wordt officieel geopend door de burgemeester van de gemeente Wormerland de heer P.C. Tange.

In de Algemene vergadering komen o.m. zaken aan de orde als het uitreiken van de Bronzen Legpenning, werkgroep jeugd en archeologische erfgoededucatie, de definitieve beleidsvisie van het hoofdbestuur, waarin ook het aspect belangenbehartiging en voorstellen voor een nieuwe juridische structuur .

Middagprogramma

Het middagprogramma zal bestaan uit de volgende lezingen:

1. Archeologisch onderzoek in 2010 op en nabij de kerkterp van Westzaan. Spreker is drs. P. Kleij, gemeentelijk archeoloog van Zaanstad
 2. Recent nader onderzoek (DNA) op het skelet van een vrouw, nu bekend als Hilde uit Castricum (zie ook internet). De datering is 4de eeuw. Spreker is drs. ing. P.A. van Eerden, beleidsmedewerker Bureau Cultuur, Cultuurhistorie en Archeologie van de provincie Noord-Holland.
- Daarnaast zal/kan nog een bezoek worden gebracht aan het nabij gelegen provinciaal archeologisch depot in het gebouw Mercurius aan de Zaan gelegen, slechts ca. 15 minuten wandelen van Stoomhal. Traditioneel wordt de ALV afgesloten met de afscheidsreceptie.

Deelname aan de Algemene Ledenvergadering

Alle deelnemers, ook degenen die niet aan de lunch en het middagprogramma wensen deel te nemen, worden verzocht zich **vóór donderdag 7 april 2011** aan te melden bij de algemeen penningmeester van de AWN, Gravenmaat 13, 9302 GA Roden, of per e-mail: joop.bosch@zonnet.nl. Speciale wensen t.a.v. de lunch, bijv. broodjes boter, a.u.b. vermelden.

De aanmelding dient te geschieden onder opgave van naam en adres.

Deelname aan de jaarvergadering is gratis. Voor deelname aan de lunch en het middagprogramma (introducé(es) zijn welkom) dient men per persoon € 15,00 over te maken op bankrekening 577808 t.n.v. AWN te Roden.

De jaarstukken en agenda worden aan degenen, die zich hebben aangemeld, zo spoedig mogelijk toegezonden.

Oproep kandidaten hoofdbestuur AWN

Op de algemene ledenvergadering zaterdag 16 april 2011 is één van de agendapunten de verkiezing van bestuursleden. Door het vertrek van Bram van der Walle en de nog openstaande vacature voor algemeen lid met als specialiteit Public Relations, is een oproep gedaan in het AWN-Bulletin van oktober 2010.

Mede naar aanleiding van deze oproep hebben zich twee leden kandidaat gesteld, te weten: Suzanne Klüver, lid van afd. 8 Helinium en Wim Schennink, voorzitter van afd. 17 Zuid-Veluwe en Oost-Gelderland.

Voor de functie Communicatie en Public Relations stelt het hoofdbestuur voor de heer Auke Jan Brink uit Hilversum als bestuurslid PR te benoemen.

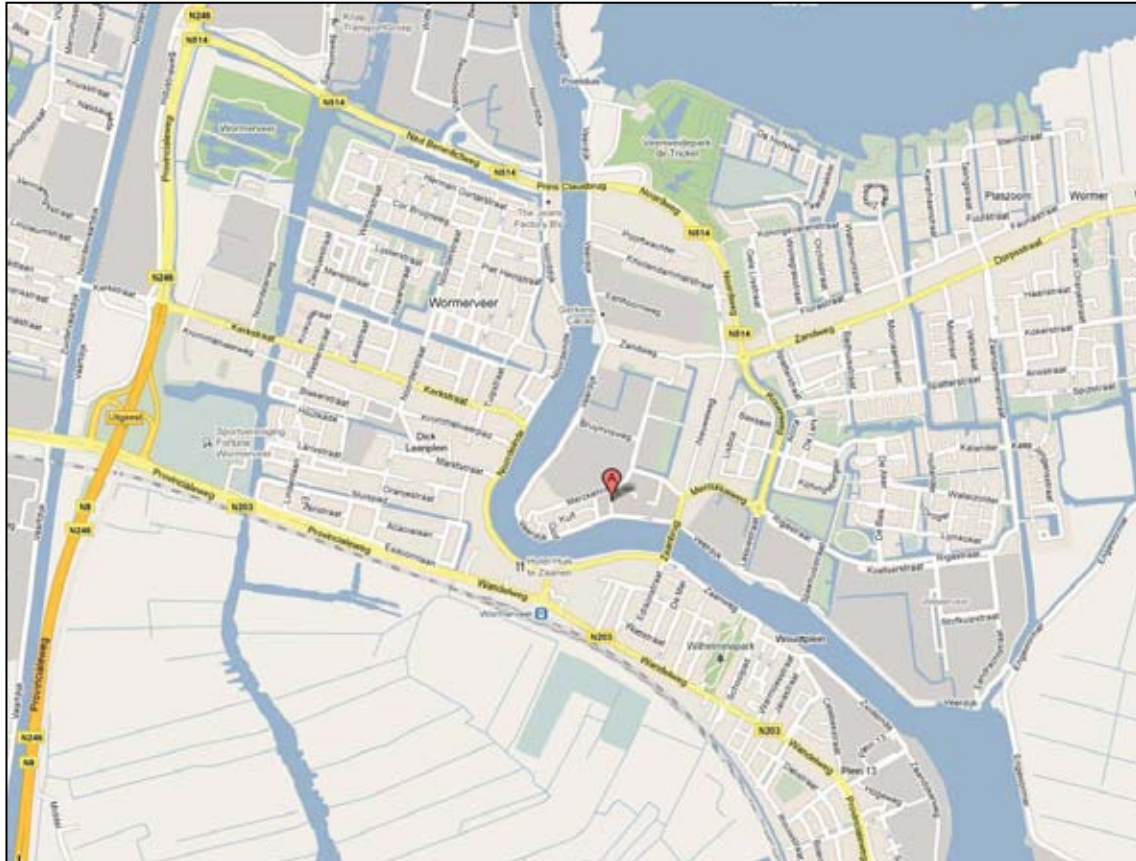
Kandidaten kunnen met ten minste tien stemgerechtigde leden van de vereniging, uiterlijk zeven dagen voor 16 april 2011, de datum van de algemene vergadering, schriftelijk worden aangemeld.

Deze kandidaatstelling dient vergezeld te gaan van een schriftelijke akkoord- verklaring door de betrokken kandidaat.

De statuten van de vereniging kunt u raadplegen op de website www.awn-archeologie.nl of kunnen worden opgevraagd bij de algemeen secretaris van de AWN, Fred van den Beemt.

Routebeschrijving naar De Stoomhal te Wormer

Pakhuisplein 44
1531 MS Wormer
075-6470520

Per auto vanaf Amsterdam (A 10)

Neem de A 8 richting Zaandam. Bij de splitsing van de A 8 richting Beverwijk: Afslag Wormerveer/Zaandijk, links aanhouden richting Wormerveer. Rechtsaf de Provinciale weg op, richting Zaandijk. Op de Provinciale weg bij de tweede stoplichten (tankstation) rechtsaf. Weg volgen langs de Zaan, bij de verkeerslichten rechtsaf de Zaanbrug over. Bij de T-splitsing links aanhouden. U ziet de Stoomhal aan uw linkerzijde liggen.

Per auto vanaf Haarlem/Alkmaar (A 9)

Afslag Zaanstad. Volg de Provinciale weg richting Zaanstad, door Krommenie. In Wormerveer bij het treinstation linksaf richting Zaanstad, door Krommenie. In Wormerveer bij het treinstation linksaf richting de Zaan. Sla rechtsaf na het politiebureau. Weg volgen langs de Zaan, bij de verkeerslichten rechtsaf de Zaanbrug over. Bij de T-splitsing links aanhouden. U ziet de Stoomhal aan uw linkerzijde.

Met het openbaar vervoer

Eindbestemming is station Wormerveer. Vanaf het station is het 6 minuten lopen naar de Stoomhal. De Stationsstraat inlopen tot de Zaan. Rechtsaf, met de Zaan meelopen. U ziet de Hollandia panden al liggen aan de overkant van de Zaan. Na 200 meter de Zaanbrug over. 100 meter over de brug tot de T-splitsing, daarna linksaf Bruynvisweg aflopen, na 200 meter links de Stoomhal.

Agenda 60^e Algemene Ledenvergadering van de AWN

Agenda 60e Algemene Ledenvergadering van de AWN op zaterdag 16 april 2011 te Wormer

1. Opening door de algemeen voorzitter
2. Mededelingen, ingekomen stukken en vaststelling van de agenda **
3. Verslag van de Algemene Ledenvergadering van 17 april 2010 te Middelburg
4. jaarverslag Hoofdbestuur en Bestuurlijke werkgroepen
 - a. Visie en beleid
 - b. Bijdragen aan kennis over archeologie en een regionaal / lokaal kenniscentrum vormen
 - deskundigheidsbevordering
 - graafkampen
 - Landelijke Werkgroep Archeologie Onder water (LWAOW)
 - c. Ambassadeur van de archeologie
 - Westerheem
 - Werkgroep Jeugd en Archeologische Erfgoededucatie
 - d. Belangenbehartiging voor het archeologisch erfgoed
 - e. Samenwerken en krachtenbundeling
 - f. Organisatie
 - g. Financieel verslag en bespreking jaarrekening
5. Toekomstvisie en beleidsplan 2011-2013
6. Wijziging van de Statuten en Huishoudelijk Reglement
7. Verslagen AWN-afdelingen en LWAOW – ter kennisgeving
8. Uitreiking Bronzen Legpenning
9. Verkiezing bestuursleden
10. Datum en plaats van de 61e Alg. Ledenvergadering 2012 voorstellen van harte welkom!
11. Wat verder ter tafel
12. Rondvraag
13. Sluiting

***Leden kunnen (een) onderwerp(en) ter bespreking aan de vergadering voorleggen. Deze onderwerpen dienen minimaal 14 dagen, voorafgaande aan de Algemene Ledenvergadering, schriftelijk bij het hoofdbestuur te zijn ingediend (awn@vdbeemt.nl)*

ad 5 Toekomstvisie en beleidsplan

Het concept is naar de afdelingsbesturen verstuurd en voor alle leden te raadplegen op de AWN-site.

ad 6 Wijziging statuten en huishoudelijk reglement

Een vereniging die leeft en zich ontwikkelt, moet af en toe haar eigen regels ijken om ruimte voor noodzakelijk nieuw beleid te creëren. Tevens bleek het noodzakelijk op sommige punten de bestaande praktijk te stroomlijnen met de regelgeving. De laatste wijziging van de Statuten en het Huishoudelijk Reglement dateert alweer van 10 jaar geleden. Sindsdien is in de archeologie veel veranderd en aanpassing is nu nodig om binnen de kaders en regels te kunnen blijven werken. Tijdens de vorige Algemene Ledenvergadering in Middelburg (april 2010) kregen de leden de gelegenheid hun oordeel over de voorgestelde wijzigingen te geven. Veel van de voorgestelde aanpassingen betreffen schrijf- en stijlfoutjes in de vorige versies. Daarnaast is er een aantal toevoegingen en wijzigingen.

En een belangrijke nieuwe wijziging wordt een aanpassing in de juridische structuur van de afdelingen. Het concept voor de nieuwe statuten is naar de afdelingsbesturen verstuurd en voor alle leden te raadplegen op de AWN-site.

ad 9 Verkiezing bestuursleden

De huidige vicevoorzitter, Bram van der Walle, heeft te kennen gegeven zijn functie over te willen dragen aan een opvolger. Voor deze functie heeft Wim Schennink (afd. 17) zich bereid verklaard deze vacature op te vullen. Voor de functie Communicatie en Public Relations zal Jan Auke Brink worden voorgedragen en wordt voorgesteld om Suzanne Klüver (afd. 8) te benoemen als lid die jeugd- en archeologische erfgoededucatie onder haar hoede neemt.

(Tegen-)kandidaten kunnen door tenminste tien stemgerechtigde leden worden opgegeven bij het hoofdbestuur tot uiterlijk zeven dagen voor de vergadering. De kandidaatstelling dient vergezeld te zijn van een schriftelijke akkoordverklaring door de betrokken kandidaat (art. 16.2 van de Statuten).
De voordracht toezenden aan de secretaris: Fred van den Beemt, Ruitrakker 19, 9407 BE Assen, email: awn@vdbeemt.nl

ad 10 Datum en plaats van de 61e Algemene Ledenvergadering

Als afdelingen belangstelling hebben om de ledenvergadering in hun werkgebied te laten plaatsvinden, dan ziet het bestuur uw suggesties graag tegemoet. U kunt uw belangstelling mededelen aan de algemeen secretaris of uw interesse tijdens de ledenvergadering mededelen. Voor de organisatie van de ledenvergadering zal vanuit het hoofdbestuur ondersteuning worden verleend.

Passen, plakken en gipsen..... Foto uit het jaarverslag van afd. 23.

3. Verslag van de 59e Algemene Ledenvergadering

Verslag van de 59e Algemene Ledenvergadering AWN op zaterdag 17 april 2010 in het Auditorium Provinciehuis Zeeland, Abdijplein 6 in Middelburg - 10.30 tot 12.30 uur.

1. Opening

Jeroen ter Brugge, algemeen voorzitter van de AWN, heet iedereen welkom en opent om 10.30 uur de vergadering. Voorzitter geeft het woord aan de wethouder Economische Zaken, Financiën, Monumenten en Archief, en Ruimtelijke Ordening bij de Gemeente Middelburg, mevrouw J.L. Kool-Blokland. Zij is sinds de oprichting in 2000 van het Zeeuws Archief ook bestuurslid van dit archief namens de gemeente Middelburg.

Wethouder Economische Zaken, Financiën, Monumenten en Archief, en Ruimtelijke Ordening bij de Gemeente Middelburg opent de jaarvergadering in het provinciehuis te Middelburg. (Foto: FvdB).

Middelburg heeft een rijk historisch verleden, in de tijd van de VOC was Middelburg de tweede handelsstad van Nederland. De stad probeert momenteel het slavenhoudersarchief op de werelderfgoedlijst geplaatst te krijgen. De Ringwalburg is een archeologisch monument dat grotendeels onder de grond ligt maar zichtbaar is door het stratenpatroon. Er zijn en worden nog steeds vele archeologische opgravingen gedaan. Het opgraven van archeologisch materiaal is mede mogelijk gemaakt door een speciaal voor Middelburg opgerichte werkgroep met vertegenwoordigers vanuit o.a. de AWN, Dienst Stadshart en de voormalige ROB. Het oprichten van de werkgroep is een initiatief van de AWN geweest. Later is het werkgebied van de werkgroep uitgebreid tot geheel Walcheren, in 2003 is de werkgroep opgeheven toen de Walcherse Archeologische Dienst werd opgericht. Naast de WAD kent Zeeland ook de SCEZ (Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland), waarover tijdens het middagprogramma meer.

De Zeeuwse AWN is heel actief, o.m. bij het opstellen van de verwachtingskaart, en bezit veel kennis. Het is jammer dat het voor de AWN steeds moeilijker wordt om te participeren bij archeologische opgravingen. Dit komt o.m. doordat de gevraagde deskundigheidsgraad hoger wordt, steeds vaker professionele archeologische bedrijven ingeschakeld worden en doordat de wetgeving t.a.v. milieueisen strenger wordt. Mevrouw Kool-Blokland hoopt desondanks dat de AWN via de WAD vaker door professionals betrokken zal worden bij hun archeologische activiteiten.

Voorzitter bedankt de wethouder, en richt tevens een woord van dank aan de vicevoorzitter voor het voorbereiden van de ALV en de secretaris voor het samenstellen van de jaarstukken.

2. Mededelingen en ingekomen stukken

De vergadering wordt bijgewoond door zo'n 53 personen, inclusief het Hoofdbestuur. Berichten van verhindering zijn ontvangen van Herman Lubberding (erelid), Ruud Raats (HB-lid Kampen), Marty van Loenen (scheidend HB-lid PR/Communicatie), dhr. Sijm (afdeling 2), Jan en mevr. Nieuwenhuis, Saïd Mooijman, Karlien Dijkstra (Werkgroep Jeugd en Archeologische Erfgoededucatie), Akke de Vries (toekomstig HB-lid Westerheem) en Lizet Kruyff (scheidend HB-lid Westerheem).

Op de Afgevaardigdendag in november 2010 volgen nieuwe folder en brochure AWN.

Correcties Jaarverslag AWN 2009

- Blz. 55: aan het Rooster van Aftreden moet Kees Daleboudt toegevoegd worden, hij is in 2008 benoemd.
 - Naerdincklant (afdeling 13) verzoekt op blz. 11 aan de afdelingsnaam 'archeologie' toe te voegen: '*Naerdincklant – Archeologie Gooi- en Vechtstreek*'.
 - En op blz. 54 dezelfde naam bij afdeling 13 te vermelden.
 - Het Hoofdbestuur is sinds de Afgevaardigdendag 2009 in het bezit van een eigen tafelkleed t.b.v. ALV en Afgevaardigdendag, inclusief een losse loper met het logo van de AWN.
 - In het jaarverslag 2009 is dit keer alleen het resultaat 2009 opgenomen. De jaarrekening 2009 wordt tijdens de ALV als aparte bijlage uitgereikt.
- De secretaris heeft onder de aanwezigen een aantal oproepen verspreid in de hoop daarmee kandidaten te werven voor de vacatures van HB-lid PR/Communicatie en notulist DB/HB-vergaderingen.

3. Notulen Algemene Ledenvergadering d.d. 18 april 2009 in De Meern te Utrecht

Het verslag wordt vastgesteld met de opmerking dat op blz. 4, agendapunt 1/Opening/Middagprogramma toegevoegd moet worden dat naast Erik Graafstal ook Herre Wynia een lezing verzorgde.

4. Behandeling van de jaarverslagen HB-leden/werkgroepen vanuit het bestuur

Alle verslagen worden goedgekeurd.

- a. **Verslag algemeen voorzitter**
Jeroen ter Brugge verwijst naar het jaarverslag 2009. Hij vraagt tijd voor het conceptbeleidsplan van het HB. Dit onderwerp wordt behandeld aan het eind van agendapunt 4.
- b. **Verslag algemeen secretaris**
Fred van den Beemt verwijst graag naar het jaarverslag. Het verslag wordt zonder vragen aangenomen.
- c. **Verslag algemeen penningmeester en bespreking jaarrekening**
Joop Bosch betreurt het achteraf dat de jaarrekening los van het jaarverslag verspreid is, volgend jaar wil hij de jaarrekening weer integraal opnemen in het jaarverslag. Na deze opmerking geeft hij een korte toelichting op de jaarrekening.
Het gaat de AWN vermogenstechnisch goed. Dit komt onder meer doordat:
De AWN een donatie van 3300 euro ontvangen heeft van de opgeheven Stichting Archeologie en Historie SCHI;
Het Fonds Bibliotheken (± € 2500) opgeheven is en naar het Fonds Publicaties is overgeheveld;
Verhoging contributies;
Graafkampen positief;
Geen bijzondere lasten.
De vergadering keurt de jaarrekening goed.

Contributies

Ontwikkeling contributies gaat goed. Verhoging was wel noodzakelijk, ook nu voor 2010.

Ontwikkelingen als website en archeologische weekenden hadden niet betaald kunnen worden van de subsidie van OCW. Ledenbestand heeft niet geleden onder de contributieverhoging: slechts 4 à 5 leden hebben lidmaatschap opgezegd omdat ze de contributie te hoog vonden (veelal geassocieerde leden die vonden dat ze er ook niets voor terugkregen), en er zijn inmiddels wel 88 nieuwe leden bijgekomen. Het HB ziet dan ook geen reden de verhoging van de contributie opnieuw ter discussie te stellen.

- d. **Verslag Commissie Deskundigheidsbevordering**
De Commissie heeft in 2009 een redelijk compleet programma aangeboden, aldus Kees Dalebout. Helaas bleef het aantal deelnemers beperkt. Misschien dat hierin verbetering kan komen door data activiteiten voor een heel jaar vast te stellen en leden daarover te informeren via Westerheem, invulling kan op een later tijdstip volgen. Afdelingssecretariaten worden (nogmaals) gevraagd digitaal nieuws over de activiteiten van de Commissie door te sturen aan de leden van de afdeling.
- e. **Verslag Graafkampen**
Geen verdere toelichting, Ruud Raats is afwezig.
- f. **Verslag PR-activiteiten**
Idem, Marty van Loenen is afwezig. Zie voor website agendapunt 10.
- g. **Verslag redactie Westerheem**
Lizet Kruyff is afwezig, zie verder blz. 20 en 21.
Ton van Bommel vraagt of het voornemen van Wim van Horssen om vrijwilligers te stimuleren ook/meer kopij aan te leveren, nog vervolg krijgt. In Westerheem is een oproep geplaatst, waarbij de redactie Westerheem redactionele hulp heeft aangeboden, maar de oproep heeft weinig respons opgeleverd. ***Marijn Lockfeer zal opnieuw een oproep plaatsen.***
Vraag komt naar voren wie initiatief moet nemen tot plaatsen artikel vrijwilligers. Het Hoofdbestuur ziet daar voor zichzelf geen taak in. De redactie Westerheem is van mening dat afdelingen zelf initiatieven moeten nemen. De redactieleden willen (mede namens het HB) in ieder geval helpen bij de uitvoering.
- h. **Verslag Landelijke Werkgroep Archeologie Onder Water**
- LWAOW heeft met 12 nieuwe leden bijgedragen aan uitbreiding ledenbestand AWN.
- Jan Venema is verheugd dat afdeling 2 nieuw leven ingeblazen is: 'Archeologie Land en Water Noord-Holland Noord', een mooie combinatie van natte en droge archeologie. Misschien een voorbeeld voor de afdeling Zeeland?
- Belangrijk nieuws uit Zeeland: Duikers van Wrakduikstichting 'de Roompot' - WDSR hebben op de bodem van de Oosterschelde, het sinds 12 oktober 1944 vermiste hospitaalschip 'de Generaal ten Hove' geïdentificeerd. De duikende bestuursleden Fred Groen (secretaris) en Barend de Lange (archivaris) zijn beiden zeer nauw betrokken bij het archief en wrakonderzoek in en om de wateren van de Zeeuwse Delta.
- i. **Verslag Werkgroep Jeugd en Archeologische Erfgoededucatie**
- De werkgroep is verleden jaar na de ALV uitgebreid met Karlien Dijkstra en Suzanne Klüver. Die uitbreiding heeft de werkgroep nog meer vaart gegeven.
- Met de NJBG zijn nu echt contacten gelegd. AWN en NJBG gaan gezamenlijk aan de slag om jeugdbeleid archeologie op poten te zetten. Daarbij worden ook Westerheem, graafkampen en Weekend van de Archeologie betrokken. De voorzitter van de NJBG wordt lid van de werkgroep. Werkgroep hoopt tijdens de Afgevaardigdendag 2010 mooie voorbeelden van activiteiten voor de jeugd te kunnen laten zien.
- ***Fred van de Beemt, voorzitter van de werkgroep, neemt de vraag van Joanneke Hees of minimumleeftijd AWN nu omlaag gaat, mee in overleg werkgroep en Hoofdbestuur.***

4a. Conceptbeleidsplan (toegevoegd agendapunt)

Het startdocument is tijdens de Afgevaardigdendag van 21 november 2009 besproken. Mede aan de hand van de daar geplaatste opmerkingen hebben Tonnie van de Rijdt en Jeroen ter Brugge het document aangepast. Resultaat daarvan wordt vandaag gepresenteerd.

Overwegingen voor nieuw beleidsplan zijn:

- Toekomststrategie behoeft aandacht;
- Veranderende maatschappij;
- Veranderend bestel;

- Nieuwe subsidieronde in 2012.

Contributies zijn absoluut onvoldoende om te kunnen blijven bestaan, het Hoofdbestuur moet Fonds laten zien dat de AWN toekomst heeft en dat moet samen met de leden gebeuren.

Conclusie: De Statuten zullen aangepast moeten worden.

Binnen de AWN zijn vijf typen leden te onderkennen:

- inspirator;
- belangenbehartiger;
- veldwerker;
- publieksvoorlichter;
- passief lid.

Hoofdbestuur heeft aan de hand van *vijf stellingen* de speerpunten voor de AWN bepaald:

1. AWN teert op successen van verleden; nu het roer om en nieuwe rol bepalen

- AWN belangenbehartiger archeologisch erfgoed: Deskundigheidsbevordering/RO!
- Bondgenootschappen sluiten
- Juridische expertise inschakelen (oproep is al gedaan)
- Faciliteren (aan afdelingen)
- Dit is basis voor verandering, met behoud van de amateur als veldwerker.

2. AWN excelleert te weinig op punten waar zij sterk in is of kan zijn

- Focussen op:
- Inspraak/belangenbehartiging
- Inzet leden bij (veld-)werk professionals
- Jeugdeducatie
- Publicaties (monografieën)

3. Bestuur is teveel bezig met uitvoering en te weinig met beleid. Samenhang functies verdient meer aandacht

- Bestuurslid is coördinator en initiator
- Per taakgebied functioneert een werkgroep
- Bestuurslid stuurt werkgroep aan (ook meer ondersteunende functie)
- Samenhang graafkampen en deskundigheidsbevordering bekijken
- Werkgroep Steentijd bij deskundigheidsbevordering onderbrengen

4. AWN moet meer samenwerken met andere verenigingen

- Overlegstructuur Erfgoed Nederland nieuw leven inblazen
- Participeren in Federatie Instandhouding Monumenten
- Pas op de plaats, voor wat betreft deelnemers aan het Platform RCE-AWN (voor deelname is landelijke dekking vereist, dus geen regionale verenigingen)

5. De afstand bestuur-afdelingen is te groot

- Werkgroepstructuur versterkt cohesie
- Website, bulletin en e-nieuwsbrieven van groot belang (communicatie)
- Contactpersonen HB-afdelingen activeren

Werkwijze met betrekking tot het tot stand komen van het beleidsplan:

1. **Startdocument wordt verspreid onder afdelingsbesturen met verzoek dit document binnen het bestuur te bespreken en terug te koppelen aan HB.**

2. Presentatie document en statutenwijziging tijdens Afgevaardigdendag 2010

3. Tijdens ALV 2011 stemming over beleidsplan en statutenwijziging.

Omdat Jeroen ter Brugge aftreedt als bestuurder, neemt Tonnie het beleidsplan vanaf heden, samen met het DB, onder haar hoede!

Reactie vanuit de vergadering:

Wim van Horssen vindt formulering veldwerker te beperkt want veldwerkers werken bijvoorbeeld ook vondsten uit, voor veldwerker daarom een andere benaming kiezen.

5. Verslagen AWN-afdelingen (ter kennisgeving)

Het Hoofdbestuur is erg blij dat alle afdelingen een verslag hebben aangeleverd en bedankt de afdelingen daarvoor. Het jaarverslag 2009 gaat in zijn geheel naar het Fonds voor Cultuurparticipatie, OCW en de Raad voor Cultuur. Zij beoordelen of de AWN het goed doet waarbij het van groot belang is dat kennis genomen kan worden van concrete activiteiten.

Ook voor de AWN-leden zelf is het leuk om te lezen wat iedere afdeling doen en wat er leeft. Sommige verslagen zijn wel wat ingekort.

6. Wijziging van de statuten en het Huishoudelijk Reglement

De leden krijgen de gelegenheid hun oordeel over de voorgestelde wijzigingen te geven.

Robert Hirschel vraagt of AWN nog iets gaat doen richting de BES-eilanden (Bonaire, Sint Eustatius en Saba) nu zij in oktober 2010 als bijzondere gemeenten opgenomen worden in het Nederlands staatsbestel.

Het Hoofdbestuur heeft hier nog niet over nagedacht maar zal dit gaan bespreken.

Het bestuur gaat de afdelingen een standaard reglement voor de afdelingen aanbieden, dus niet meer opleggen. Dit reglement kan naar eigen inzicht en lokale/regionale omstandigheden worden aangepast, mits in overeenstemming met de statuten en het Huishoudelijk Reglement.

Mevrouw Diekema-Kwant, Werkgroep Schoonhoven vraagt hoe de juridische positie voor werkgroepen wordt. Zij zijn als werkgroep bij een bezwaarprocedure door de gemeente niet als belanghebbende erkend omdat ze geen rechtspersoon zijn.

Tonnie van de Rijdt laat weten dat de Werkgroep Belangenbehartiging zich gaat buigen over de positie van werkgroepen in relatie tot afdeling. HB zal uitkomst daarvan voorleggen aan een jurist.

Afspraken:

Het Hoofdbestuur zal de nieuwe statuten en het standaard Huishoudelijk Reglement in complete vorm aan de afdelingen doen toekomen alvorens tot stemming overgegaan wordt tijdens ALV 2011.

Aangepaste statuten en Huishoudelijk Reglement worden t.z.t. aan de website gehangen.

7. Uitreiking Bronzen Legpenning

De Bronzen Legpenning van verdienste wordt uitgereikt aan individuele AWN-leden.

Dit keer waren er drie genomineerden die allemaal in aanmerking komen voor deze penning.

De heer Angenent en mevrouw Offermans konden de ALV niet bijwonen.

De heer Windt van afdeling Helinium en die door de gemeentelijk archeoloog Tim de Ridder is voorgedragen, is wel aanwezig. Hij is meer dan 50 jaar lid van de AWN en heeft zich vanaf het begin voor de vereniging ingezet: als belangenbehartiger archeologie voor een breed publiek, als 'ontdekker' en naamgever Vlaardingencultuur 50 jaar geleden waarmee hij dus aan de basis stond van een bepaalde archeologische periode die nu onderwezen wordt, en als promotor amateurarcheologie. Bovendien was hij altijd alert als er iets opgegraven zou moeten worden. ('vinger aan de pols houden'). De heer Windt is zeer vereerd met de onderscheiding. Hij is blij dat de AWN zo'n vlucht heeft genomen. Het doet hem plezier dat de Vlaardingencultuur weer helemaal terug is in Vlaardingen met de uitgave boek en met reizende tentoonstelling.

Cees Windt ontving uit handen van de voorzitter de AWN Bronzen legpenning. (Foto: FvdB)

8. Verkiezing bestuursleden

Lizet Kruyff heeft in april 2009 als HB-lid Westerheem zitting genomen in het HB maar kon helaas vanaf oktober 2009 door langdurig herstel van een ongeval geen werkzaamheden meer voor het Hoofdbestuur te verrichten. Akke de Vries, de nieuwe hoofdredacteur van Westerheem, wordt voorgedragen als nieuw HB-lid Westerheem.

Akke de Vries is niet aanwezig maar vergadering gaat akkoord met haar benoeming.

Marty van Loenen is in 2006 benoemd tot HB-lid PR/Communicatie. Zij wil niet herbenoemd worden. Marty heeft veel energie gestoken in het communicatieplan, de website en landelijke activiteiten van de AWN zoals de Reuvensdagen en het Weekend van de Archeologie met o.m. de Scholendag. Marty heeft aangegeven betrokken te willen blijven tot de plannen voor de website volledig uitgevoerd zijn.

Er is nog geen opvolging voor de functie van HB-lid PR/Communicatie.

Jan Venema heeft twee volle perioden als HB-lid LWAOW zitting gehad en treedt statutair af. Jan heeft zich, ook als HB-lid, altijd sterk en met veel enthousiasme met de LWAOW geïdentificeerd. Hij blijft voorzitter van de LWAOW (de LWAOW kent geen aflopende zittingstermijnen Hij draagt als zijn opvolger Albert Zandstra voor, secretaris van de LWAOW. Jan heeft het volste vertrouwen dat Albert zich op een goede manier van deze nieuwe taak kan kwijten. De vergadering gaat akkoord met de benoeming van Albert Zandstra.

Hoewel geen bestuurslid, wordt ook afscheid genomen van Joke te Vaanholt. Zij heeft sinds 2002 voor de AWN gewerkt. Voorzitter bedankt haar voor haar grote betrokkenheid, accuraatheid, gedetailleerde verslagen die veel waarde voor het archief hebben, en voor het feit dat ze altijd aanwezig was. Voor Joke is nog geen opvolger gevonden. Ook de voorzitter Jeroen ter Brugge treedt na twee volle zittingstermijnen af.

Jeroen ter Brugge overhandigt de voorzittershamer aan de nieuwe AWN voorzitter Tonnie van de Rijdt. (Foto: FvdB)

De vergadering gaat ook akkoord met de benoeming van Tonnie van de Rijdt als zijn opvolgster. Het Hoofdbestuur is erg blij met de komst van Tonnie, Jeroen wenst haar veel succes. Tonnie van de Rijdt was vereerd toen ze gevraagd werd voor deze functie. Hoewel ze even getwijfeld heeft, is ze met het ontwikkelen van het nieuwe beleidsplan helemaal enthousiast geworden. Zij vindt het fantastisch dat Jeroen nog met zoveel enthousiasme heeft meegewerkt aan dit beleidsplan.

- De vicevoorzitter Bram van der Walle bedankt Jeroen ter Brugge voor wie hij was (altijd rekening houdend met de ander, iedereen in zijn waarde latend, relativierend, beminnelijk, scherpzinnig, loyaal naar de AWN, proactief, coöperatief, uitdagingen niet uit de weg gaand en met gevoel voor humor) en voor wat hij betekend heeft voor de AWN: hij heeft een solide basis gelegd voor de vereniging die de afgelopen jaren op alle fronten enorm gegroeid is.

Hierop neemt Tonnie van de Rijdt de voorzittershamer over van Jeroen ter Brugge.

9. Datum en plaats van de 60^e ALV 2011 - voorstellen welkom

Er heeft zich nog geen afdeling gemeld. Het Hoofdbestuur doet hierbij een oproep. Indien zich geen kandidaat meldt dan komt het HB zelf met een voorstel.

10. Wat verder ter tafel komt

Presentatie website

Winnie van Vegchel (die van het begin af aan bij de werkgroep betrokken is geweest) en Wido Bosch (zoon van de penningmeester, en die zijn technische en algemene kennis van websites enthousiast t.b.v. de AWN heeft ingezet) verzorgen de presentatie, inclusief demonstratie algemene en afdelingsite.

Uitgangspunten voor de nieuwe website zijn:

- Nieuwe vormgeving, rust en professionaliteit uitstralen;
- Enerzijds uniformiteit uitstralen, anderzijds krijgen afdelingen ook mogelijkheden om te kiezen, bijvoorbeeld uit drie basiskleuren;
- Ondersteuning door bedrijf tijdens kantoortijden;
- Inloggedeelte voor leden;
- Interactieve functies, zoals discussiefora, nieuwsbrief, fotogalerij, weblogs, filmpjes en documenten;
- Onderhoud zelf kunnen doen middels een Content Management Systeem (CMS).

Functies

- Plaatsen teksten en plaatjes (CMS)
- Fotogalerij
- Discussiefora
- Documentbeheer
- Agenda om evenementen aan te kondigen
- Weblogs
- Formulieren
- Documentbeheer (Westerheem)
- Besloten ledennet
- Afdelingsites met eigen inloggedeelte en eigen pagina's

Laatste stand van zaken

Zetten laatste puntjes op de i voor de landelijke website.

- Verwachting was dat 3 misschien 4 afdelingen mee zouden doen, het zijn nu al 15.
- Zodra de afdelingen wat verder zijn, gaat de website de lucht in.

11. Maatschappelijke stages (Suzanne Klüver)

Het meedoen aan de maatschappelijke stages is een initiatief vanuit de Werkgroep Jeugd en Archeologische Erfgoededucatie. Deze werkgroep is van mening dat de AWN zich niet alleen op de jeugd moet richten maar ook op jongeren. 'Die kunnen gewoon doen wat oudere leden ook doen'.

Momenteel lopen er binnen de AWN twee pilots maatschappelijke stage, namelijk in Arnhem en in Vlaardingen. Doel is jongeren bewust te maken van hun eigen omgeving en jongeren kennis te laten maken met de erfgoedsector. In juni volgt een evaluatie van de pilots.

Suzanne heeft een stappenplan ontwikkeld voor de stages, belangstellenden kunnen dit document bij haar opvragen.

12. Rondvraag

- Op de vraag waarom namen van overleden AWN-leden in het jaarverslag ontbreken, deelt Hoofdbestuur mee dat het HB geen melding heeft gekregen van het overlijden van leden.
- Een aantal afdelingen heeft op dit moment problemen met de huidige huisvesting c.q. het vinden van nieuwe huisvesting. Vraag wordt gesteld of hierbij via het HB beroep op juridische kennis gedaan kan worden.

Tonnie van de Rijdt laat weten dat huisvesting van afdelingen de aandacht heeft van het bestuur. De

voor de Werkgroep Belangenbehartiging te werven jurist kan mogelijk ook adviseren hoe je een goed huurcontract afsluit.

- Leida Goldschmitz-Wielinga beklagt zich over het feit dat nieuwe leden regelmatig niets horen van Van Dinther. Het is de taak van Van Dinther, dat is een afspraak met het HB, om nieuwe leden z.s.m. een welkomstbrief te sturen en de betrokken afdeling een kopie daarvan. Het HB verzoekt enerzijds de afdelingen hierover zelf contact op te nemen met Van Dinther, **anderzijds is het wellicht ook een idee dat het HB deze afspraak nog eens bij dhr. Van Dinther checkt.**

13. Sluiting

Bram van der Walle bedankt Ron Wielinga, voorzitter van afdeling 10, heel hartelijk voor zijn inzet bij de voorbereidingen van deze dag. Bram bedankt ook de beide dames die de hele dag aanwezig waren om de AWN-leden van hapjes en drankjes te voorzien, en de provincie die de prachtige accommodatie gratis ter beschikking heeft gesteld.

Na afloop van de jaarvergadering en lunch volgt het middagprogramma:

- Lezing door drs. B.H.F.M. Meijlink, beleidsarcheoloog Walcheren, over oude en nieuwe resultaten archeologische onderzoeken in en rond de stad Middelburg.

- Lezing drs. R.M. van Dierendonck, adviseur archeologie en werkzaam bij de SCEZ, met als thema 'De hond in de pot', een ritueel depot uit de Late IJzertijd te Grijskerke.

Stadswandeling o.l.v. twee stadsgidsen door de oude stadskern van Middelburg.

De dag wordt van 15.45 tot 16.30 uur afgesloten met een afscheidsreceptie.

Door enthousiaste stadsgidsen werden unieke plekjes in Middelburg bezocht. Vice-voorzitter Bram van der Walle ziet toe dat alles in goede banen verloopt. (Foto: FvdB)

4. Jaarverslag AWN hoofdbestuur en bestuurlijke werkgroepen

Dit jaarverslag van het hoofdbestuur is nieuw van opzet. De gebruikelijke verslaggeving per bestuursportefeuille en werkgroepen verruilen we voor een verslag op basis van onze doelstellingen en beleidsplannen. Dat heeft te maken met de eisen die het Fonds voor de Cultuurparticipatie als subsidiegever stelt. Het is echter ook onze eigen keuze om meer vanuit een samenhangende visie en beleid onze activiteiten te rapporteren.

4a. Visie en beleid

(Tonnie van de Rijdt)

Beleidsplan

In het beleidsplan 2009-2012 staan als kerndoelen voor de AWN

- een lokaal of regionaal kenniscentrum vormen
- ambassadeur voor de archeologie
- belangenbehartiger van het bodemarchief

Deze doelen zijn het stramien voor het jaarverslag van het hoofdbestuur en van de afdelingen.

Op basis van dit beleidsplan 2009-2012 zijn met het Fonds voor de Cultuurparticipatie prestatieafspraken gemaakt voor subsidiering door het Fonds. De prestatieafspraken zijn; jaarlijks twee studiedagen en jaarlijks twee instructieweken (graafweken).

Onze prioriteiten als hoofdbestuur reiken verder en zijn:

- communicatie en pr
- website
- versterking van contacten, intern en extern
- ledenwerving
- deskundigheidsbevordering: cursussen materiaalkennis en veldwerk
- publicaties: Westerheem, AWN-reeks
- educatie, vooral gericht op de jeugd

Het zijn aandachtspunten, er zijn geen concrete streefdoelen voor geformuleerd.

Landelijke ontwikkelingen en de positie van de AWN

De Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) is nu een aantal jaren in werking en eind 2010 is de voorbereiding van de evaluatie van deze wet en van de beleidsregel gestart. Als AWN ervaren we de vele voordelen van deze wet. Er is veel meer aandacht voor archeologie, met name binnen gemeenten. Er vindt meer archeologisch onderzoek plaats en de kwaliteit van dat onderzoek is duidelijk verbeterd. We ervaren echter ook de knelpunten en beperkingen. Zoals de versnippering van archeologisch onderzoek en daarmee de versnippering van lokaal beschikbare kennis. Het gemeentelijk archeologiebeleid lijkt soms meer op een 'loterij' dan op een goed onderbouwde archeologische monumentenzorg. Publieksinformatie is onvoldoende gewaarborgd.

Als AWN hebben we daar aanvullingen en nieuwe initiatieven voor te bieden. Wat die zijn en wat we daar in 2010 op ondernomen hebben is te vinden in dit jaarverslag.

Toekomstvisie en plannen

We werken aan onze toekomst en willen daar graag de hele vereniging bij betrekken. In juni 2010 is een startnotitie voor een nieuw beleidsplan naar alle afdelingen gestuurd. Daar is door 19 afdelingen op gereageerd. Dat is overwegend instemmend met de hoofdlijnen van het beleid. Maar met de nodige kanttekeningen.

Zoals: Erg ambitieus, dat is binnen onze afdeling niet te realiseren:

- meer een streefdoel
- de lat ligt hoog, nu de springstok nog
- wie trekken al die karren
- we moeten vooral 'overleven'.
- te veel 'beleidstaal', niet aansluitend bij wat AWN-leden willen en beleven:
- te weinig inspirerend voor de leden
- mag het ook leuk zijn?

Die reacties zijn besproken op de afgevaardigden dag (20 november 2010) en zijn verwerkt in een nieuwe versie die tijdens de Algemene Ledenvergadering 2011 zal worden vastgesteld.

Juridische structuur AWN

Om een aantal redenen blijkt de huidige juridische structuur van de AWN niet meer te voldoen. Tot nu toe is alleen de landelijke vereniging een rechtspersoon. Dat levert voor afdelingen problemen op. Zoals voor de registratie bij een bank, voor het sluiten van huurovereenkomsten, het ontvangen van subsidies en op te kunnen treden als belangenbehartiger. De discussie over een nieuwe juridische structuur is gestart op de afgevaardigden dag (20 november 2010). Een voorstel voor een nieuwe structuur en besluit is aan de orde op de Algemene ledenvergadering 2011.

*Er was veel belangstelling bij de stand van Afdeling 8. Helinium tijdens de Lentemarkt in Vlaardingen.
(Foto: Hilde van Wensveen)*

4b. Bijdragen aan kennis over archeologie

Bijdragen aan de kennis over archeologie is vooral een activiteit van afdelingen en regio's. Het landelijk bestuur draagt daaraan bij door deskundigheidsbevordering en het organiseren van graafweken.

Commissie deskundigheidsbevordering

(Kees Daleboudt)

Vergaderingen en besprekingen

De commissie heeft in 2010 vijf maal vergaderd. Vaste onderwerpen op de agenda waren: de voorbereiding van de eerstvolgende studieactiviteiten, middellangetermijnplanning, berichten van en aan het Hoofdbestuur.

Aan de door Erfgoed Nederland georganiseerde "Rondetafelgesprekken" met de diverse Nederlandse organisaties van amateurarcheologen neemt Kees Daleboudt namens de commissie deel.

Studiedag Aardewerk

Op 27 februari organiseerde de commissie voor de derde maal een studiedag Aardewerk. In het Johan de Witt Gymnasium te Dordrecht konden 58 deelnemers zich laten inwijden in de geheimen van het aardewerk van de vroege middeleeuwen tot de achttiende eeuw. In een tweetal lezingen door Epko Bult en Roos van Oosten, gevolgd door een zestal workshops onder de leiding van Hans Bruggeman, Epko Bult, André Cardol, Ester van der Linden, Roos van Oosten en Marco Vermunt, werden diverse aspecten van het archeologisch aardewerk belicht.

Lezing/workshop en excursie Archeologisch Hout

Naar aanleiding van het uitvallen van enkele docenten bij de hanteringsdag in Zwolle in 2008 is in 2009 en 2010 extra aandacht gegeven aan enkele specifieke materiaalsoorten. In dat kader gaf op 12 maart in Leiden Caroline Vermeeren een lezing en workshop over hout in archeologische context voor 15 enthousiaste deelnemers. Aansluitend daarop werd op 24 april een excursie georganiseerd naar de RCE-vestiging in Lelystad (het voormalig NISA), waaraan nog eens 12 personen deelnamen. Lucas van Dijk en Laura Koehler instrueerden hen, aan de hand van vele praktijkvoorbeelden, over de behandeling van archeologisch hout.

Weekend van de Archeologie/Romeinenfestival/Meet- en tekenpracticum; Gebroeders van Limburg Festival

Op 18, 19 en 20 juni werd op het Kops Plateau in Nijmegen het Weekend van de Archeologie georganiseerd, samen met het Romeinenfestival. De commissie was daar aanwezig met een eigen stand, waarin Joyce van Dijk het festivalpubliek het een en ander over botmateriaal presenteerde. Daarnaast werd op het festivalterrein, onder leiding van Eric Dullaard, een meet- en tekenpracticum gegeven, waaraan 8 belangstellenden deelnamen.

Ook op de middeleeuwse markt van het Gebroeders van Limburg Festival op 29 augustus, eveneens in Nijmegen, was de commissie met een eigen stand aanwezig.

Studiedagen Bouwhistorie

De reeks bijeenkomsten over de grensgebieden van archeologie en bouwhistorie, die in 2009 van start is gegaan, werd in 2010 voortgezet met opnieuw een tweetal studiedagen.

Naar aanleiding van het vijftigjarig bestaan van de AWN-afdeling Zaanstreek kreeg de commissie de uitnodiging om de specifieke bouwhistorie van dat gebied in de reeks op te nemen. Die suggestie werd in dank aanvaard. Vooral de inzet en creativiteit van Menno de Boer, veldwerkcoördinator van de afdeling Zaanstreek, maakte de dag tot een doorslaand succes. In een programma van drie lezingen, door Menno de Boer, Piet van Nugteren en Bart Nieuwenhuijs, en een begeleide rondwandeling door Zandijk en Koog aan de Zaan met bezoek aan enkele bijzondere gebouwen en een expositie in het

Zaans Museum, maakten op 30 oktober een dertigtal enthousiaste deelnemers kennis met de bouwhistorische aspecten van de Zaanstreek.

Daarna werd op 27 november aandacht besteed aan zowel de archeologische als de bouwhistorische bijzonderheden van de Friese romaanse kerken. Ook bij deze studiedag was de bijdrage van een regionale deskundige, Hendrik de Jong van het Argeologysk Wurkferbân van de Fryske Akademy, van onschatbare waarde. Tijdens een rondrit langs (en bezoek aan) een zevental kerken en het archeologisch centrum Hogebeintum werd uitgebreid uitleg gegeven aan de 28 deelnemers.

Werkgroep Graafkampen

(Ruud Raats)

Großes Moor (Venne, Duitsland)

Vlak bij Kalkriese/Osnabrück (Varusschlacht) - Großes Moor - bij de plaats Venne wordt nog steeds turf gedolven. Daarbij was men op een knuppeldam gestoten, waarvan de oudste stammen gedateerd zijn op 4.800 v. Chr. Bij een bezoek aan deze opgraving werden wij gevraagd, of wij niet ook eens met een aantal vrijwilligers wilden komen. De bedoeling was om met 5 á 6 personen aan de opgraving deel te nemen. Wij zouden voor verblijf in een goed hotel of pension zorgen. Helaas kwam de oproep te laat bij de leden; gevolg hiervan was dat er te weinig AWN-leden hebben gereageerd om een graafkamp te kunnen organiseren. Wel hebben er individueel AWN-ers deelgenomen.

Swifterbant

Tijdens een rondleiding met de "Blokhoeve-groep" bij het ADC in Amersfoort kwam de optie voor een graafkamp in Swifterbant naar voren. Met Tom Hamburg (Archol BV) is hierna langdurig contact geweest. Het gebied waar de opgraving plaats zou vinden werd door de Provincie niet vrijgegeven. Uiteindelijk werd in augustus (!) duidelijk dat er geen graafkamp georganiseerd kon worden. Voor hooguit één AWN-er zou er werk zijn. Het spoelen van afgegraven grond moest vondsten aan het licht brengen. Het gespoelde en daarna gedroogde materiaal werd onderzocht. Vuursteen (afslagen, bewerkt materiaal), hazelnootdoppen, houtskool en teer werden verzameld.

Borgharen

In juni kwam een tip bij de secretaris binnen dat er een archeologische opgraving op een grafveld in Borgharen gaande was. Hierbij zijn zowel merovingische graven als ook paardengraven gevonden. Yvonne Hoogveld van de Archeodienst Gelderland was zeer behulpzaam om AWN-ers (maximaal 15) daar aan de slag te kunnen krijgen. Door een te korte periode voor de organisatie van een graafkamp in juli (vakantieperiode) kon deze niet groots worden opgezet. Enkele AWN-ers zijn op persoonlijke titel naar Borgharen afgereisd. Hiervan zijn positieve reacties over de opgraving ontvangen.

Terborg

Tijdens de Romeinendag in Nijmegen was een gesprek met Yvonne Hoogveld van de Archeodienst Gelderland wederom positief. Nu voor een stadskernonderzoek in Ter Borg. Er viel daar veel te leren, ook in technisch opzicht. Het team was geïnteresseerd in de kennis en kunde van de amateurs en stagiaires. Archeodienst Gelderland regelde prima huisvesting in de omgeving. De vraag naar AWN-ers was voor een langere periode (minstens 4 dagen); helaas geen optie voor een graafkamp pur sang.

Blokhoeve

In Nieuwegein werd in december gestart met het planten van bomen in een park in Blokhoeve. In dit gebied hebben AWN-ers in 2009 meegeholpen aan een publieksopgraving. De vraag van Edmée Sleijpen (Beleidsadviseur Monumenten, Archeologie en Cultuurhistorie van de gemeente Nieuwegein) was of de AWN mensen beschikbaar had voor het begeleiden tijdens het graven van de putten voor de bomen. Door interne miscommunicatie bij de gemeente waren de bomen al geplant voordat de AWN-ers aan de slag konden (waarom dit kon gebeuren wordt door de gemeente Nieuwegein intern onderzocht).

Conclusie

Door de korte periode tussen aanvraag en uitvoering is het erg moeilijk om AWN-ers beschikbaar te krijgen. Er moet vrij worden gevraagd en afspraken met het thuisfront worden gemaakt. Door deze verandering in aanvragen is het noodzakelijk dat we als AWN een andere strategie voor graafkampen opzetten.

4c. Ambassadeur van de archeologie

Westerheem

(Akke de Vries)

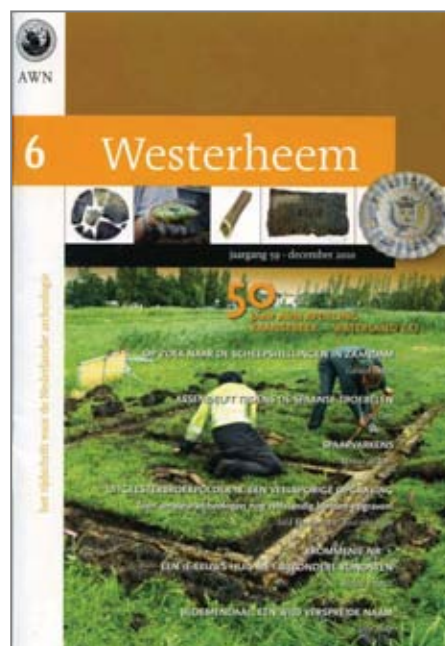
Het jaar 2010 is het 59e jaar dat Westerheem “het tijdschrift voor de Nederlandse archeologie” verschijnt. Het jaar dat in een terugblik gekenmerkt zou kunnen worden als een jaar van uitbreiding en diversiteit.

De uitbreiding en diversiteit is zichtbaar in twee zaken: de groei van het aantal redactieleden én een toename van aandachtsgebieden binnen de Nederlandse archeologie waar Westerheem over publiceert.

In de eerste drie edities van Westerheem maakt de lezer kennis met de nieuwe gezichten binnen de redactie: Margje Vermeulen-Bekkering (februari), Diteke Ekema (april) en Akke de Vries-Oosterveen (juni). Margje is als “gewoon” lid aan de redactie toegevoegd, Diteke is de nieuwe eindredacteur, zij volgt Charlotte Peen op, en Akke is de nieuwe hoofdredacteur. Zowel de waarnemend hoofdredacteur, Tim de Ridder, als de vertrekkende hoofdredacteur, Lizet Kruyff, blijven redactielid. In de tweede helft van 2010 bestaat de redactie uit negen personen, vier mannen en vijf vrouwen. Voor het eerst in de geschiedenis van Westerheem zitten er meer vrouwen dan mannen in de redactie. Ook is er binnen de redactie een prettige mix van beroepsarcheologen, vrijetijdsarcheologen en andere liefhebbers van de Nederlandse archeologie. Een gouden combinatie, omdat het lezerspubliek van Westerheem zowel uit de (aankomende) beroepsarcheoloog als de vrijetijds/amateurarcheoloog / in archeologie geïnteresseerde bestaat. De verschillende doelgroepen zijn binnen de redactie vertegenwoordigd.

Westerheem verschijnt in 2010 in zeven edities. De zes reguliere edities komen uit in februari, april, juni, augustus, oktober en december. De omvang van Westerheem bestaat uit 48 pagina's (nummer 1, 2, 4 en 5) of 64 pagina's (nummer 3 en 6). Vaste onderdelen zijn het redactioneel voorwoord, de rubriek “rondom de stad” over gemeentelijke archeologie, de literatuurrubrieken, “werk in uitvoering” met informatie over wat er binnen de AWN-afdelingen gebeurt, “Tips voor trips” en de column. Het redactioneel voorwoord wordt telkens door een andere redacteur verzorgd. De andere steeds terugkerende items worden respectievelijk verzorgd door Tim de Ridder, Gerrit Groeneweg, Jan Coenraads, Wim van Horssen en Leo Verhart.

Het karakter van Westerheem als een verenigingsblad komt tot uitdrukking in het bij iedere editie verschijnen van Verenigingsnieuws, in de vorm van een apart uitneembaar katern op ander papier gedrukt, in het midden van het tijdschrift. Verenigingsnieuws wordt verzorgd door Marijn Lockfeer. Andere vaste items van Westerheem zijn de rubrieken “Wie kent dit” en “Mijn mooiste vondst”, deze komen echter niet in iedere editie van Westerheem voor.

De decembereditie is een feestnummer ter ere van het 50 jarig bestaan van de AWN-afdeling Zaanstreek-Waterland en omgeving. De coördinatie van dit nummer ligt in handen van Gerrit Groeneweg. De bij deze afdeling betrokken auteurs leveren artikelen aan.

De zevende extra editie komt uit in april en is geheel gewijd aan de Vlaardingencultuur. Deze extra editie, de zogenoemde "special", is ook nog eens op een speciale manier uitgegeven, met een harde kaft. Het 223 pagina's tellende boekwerk is uitgegeven ter gelegenheid van het symposium over de Vlaardingencultuur in het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden. Het is de tweede speciale Westerheemuitgave op rij, na de eerste special gewijd aan DNA-onderzoek en archeologie (2008). Voor deze special is een aparte redactie samengesteld, bestaande uit Tim de Ridder, Leo Verhart, Jan Coenraads, Gerrit Groeneweg, Marijn Lockefeer en Lizet Kruyff.

De uitstraling van Westerheem is er een van een actieve club. Dit komt tot uitdrukking in de keuze van de foto's op de voorkant van iedere editie. Daar gebeurt wat: de foto's laten mensen in archeologische actie zien. De variatie aan artikelen is groot in 2010: ze zijn geschreven door professionele en amateurarcheologen, er is ingezoomd op specifieke vondsten (bijvoorbeeld voorwerpen van bot en gewei, spaarvarkens, schrijfplankjes), er wordt verslag gedaan van verschillende opgravingen, verschillende perioden komen aan bod.

Nieuwe of betrekkelijk nieuwe zaken binnen de Nederlandse archeologie worden onder de aandacht gebracht. Zoals vondsten opgedaan uit de Noordzee (nummer 2) en de aandacht voor erfgoededucatie ("Jeugd betrekken bij archeologie", nummer 3).

Met een stabiele redactie wordt gekeken naar verdere kwaliteitsverbetering van Westerheem. Hoe kan de vormgeving nóg aansprekender en prikkelender, hoe kunnen we bijvoorbeeld studenten archeologie verleiden om in Westerheem te publiceren en/of een abonnement te nemen op Westerheem, hoe houden we het tijdschrift interessant voor de diverse doelgroepen? Hoe kunnen wij onze rol als belangenbehartiger voor de Nederlandse archeologie beter laten uitkomen in de toekomst? Het jaar 2010 is geschiedenis, met Westerheem heeft de redactie getracht een bijdrage te leveren aan de kennis van de geschiedenis van vóór 2010.

Werkgroep Jeugd en Archeologische Erfgoededucatie

(Wim Schennink)

Erfgoededucatie archeologie bij de AWN

Erfgoedorganisaties, als Historische en Archeologische verenigingen hebben veel kennis over de geschiedenis van hun gemeente, regio of provincie. Het onderwijs heeft die kennis nodig. Zo heeft het basisonderwijs de wettelijke taak gekregen erfgoedonderwijs in het onderwijscurriculum op te nemen. Erfgoed is namelijk geen vak, maar een leergebied. Hoe de leerkracht dat in de praktijk van alle dag moet doen is echter niet omschreven. Hij of zij weet wel, dat de leefomgeving interessanter en beter wordt, als erfgoed vanuit de eigen omgeving ingezet kan worden bij het onderwijs.

Om betekenisvolle erfgoedlessen te kunnen geven is het belangrijk, dat de leerkracht weet welke positie het erfgoed in de omgeving inneemt.

Maar hoe kan de leerkracht relevant cultuuraanbod zoeken, bewerken en toepassen op de concrete situatie in de klas?

De Werkgroep Erfgoededucatie en Archeologie heeft een eerste serie van tien lessen "Archeologie op de basisschool", in voorbereiding. Deze lessen, bestemd voor gebruik door de AWN-afdelingen en het Basisonderwijs, worden met medewerking van studenten van de Hogeschool Arnhem/Nijmegen (HAN) gemaakt.

Daarnaast heeft diezelfde werkgroep in het kader van de wettelijk verplichte Maatschappelijke Stage voor het Voortgezet Onderwijs met een financiële bijdrage van Erfgoed Nederland een pilot Archeologie en de Vrijwilliger gerealiseerd bij de afdelingen Helinium en Zuid-Veluwe en Oost-Gelderland.

Tijdens het Weekend van de Archeologie werden leerlingen van het basisonderwijs rondgeleid en kregen uitleg over hoe boeiend en interessant archeologie is. (Foto: FvdB)

De werkgroep heeft een ondersteunende rol gespeeld tijdens het Weekend van de Archeologie samen met het Romeinenfestival op 18, 19 en 20 juni op het Kops Plateau in Nijmegen. 450 leerlingen vanuit het Nijmeegse basisonderwijs werden met enthousiasme onthaald en rondgeleid.

Het zijn slechts een paar voorbeelden waaraan de werkgroep werkt. Zij wil vooral de betrokkenheid van jongeren voor het cultureel archeologisch erfgoed bevorderen door middel van voorlichting en participatie en wil jongeren leren dat elke generatie niet alleen haar eigen toekomst heeft, maar ook een verleden voor de volgende generatie creëert. Immers, de wijze waarop in het verleden keuzes zijn gemaakt, zijn terug te vinden in de overblijfselen van het verleden.

Om jongeren te bereiken, worden er contacten gelegd met het onderwijs, erfgoedhuizen, museale instellingen en plaatselijke oudheidkundige verenigingen.

Met de Nederlandse Jeugdbond ter Bestudering van de Geschiedenis (NJBG), zijn de banden aangehaald. Dit heeft geresulteerd in deelname van NJBG-bestuursleden aan de beraadslagingen van de werkgroep. Doel is om samen op te trekken binnen de archeologische erfgoededucatie, specifiek voor jongeren.

4d. Belangenbehartiger van het bodemarchief

Activiteiten hoofdbestuur

Op landelijk niveau volgt de AWN actief de ontwikkelingen in het bestel en de wet- en regelgeving. We zijn betrokken bij de evaluatie van de Wamz en Bamz en hebben deelgenomen aan de startbijeenkomst voor de evaluatie. Onze insteek daarbij is op de eerste plaats goede zorg voor het archeologisch erfgoed. Bij de evaluatie zullen we uiteraard tevens de positie van vrijwilligers naar voren brengen en zien te versterken.

We werken hierbij samen met andere archeologische vrijwilligersorganisatie (zoals het Ronde Tafeloverleg, zie daarvoor onder Samenwerken en Krachten bundelen) en andere erfgoedorganisatie.

Werkgroep Belangenbehartiging

(Tonnie van de Rijdt)

Om afdelingen en AWN-leden te ondersteunen bij de rol als belangenbehartiger is in maart 2010 de werkgroep belangenbehartiging van start gegaan. Deze werkgroep heeft als doelen:

- Kennis opbouwen over wet- en regelgeving en alle andere zaken die voor belangenbehartiging van nut zijn.
- Adviseren en ondersteunen van afdelingen bij vragen over het gemeentelijk archeologiebeleid.
- Idem voor het beleid van provincie en rijk.
- Afdelingen juridisch ondersteunen bij bezwaar en beroepsprocedures.
- Leden informeren over en scholen voor hun rol als belangenbehartiger.

Enquête

- Eind 2010 heeft de werkgroep via een enquête de stand van zaken geïnventariseerd. Onderwerpen van deze enquête zijn:
 - Meewerken met bedrijven en eigen veldwerk
 - Samenwerken met en het kritisch volgen van gemeenten
 - Adviezen aan hoofdbestuur en voor evaluatie Wamz

De enquête is gestuurd naar alle AWN-afdelingen met het verzoek de vragenlijst ook door de sturen naar werkgroepen binnen de afdeling. Er zijn 32 vragenlijsten retour ontvangen, waarvan 2 vanuit de LWAOW, 12 afkomstig van een afdeling, 6 maal is de vragenlijst ingevuld door een AWN-werkgroep en 12 maal door werkgroepen van historische verenigingen/heemkunde-kringen. In sommige afdelingen is alleen door een of meer werkgroepen geantwoord.

De antwoorden van alle werkgroepen zijn per afdeling samengevat en toegekend aan die afdeling. Er zijn met die bewerking dan gegevens over 16 afdelingen.

De uitkomsten van de enquête zijn gepresenteerd op de afgevaardigdendag (20 november 2010) en worden via het verslag van die dag naar alle afdelingen verspreid. De enquêtegegevens zullen verder worden gebruikt voor een serie artikelen in Westerheem en worden ingebracht bij de evaluatie van de Wamz.

4e. Samenwerken en krachtenbundeling

Een van onze beleidsprioriteiten is de externe contacten te versterken. Daarmee doelen we zowel op contacten binnen de archeologie als erfgoedbreed. In 2010 is daartoe ondernomen:

Het Ronde Tafeloverleg

Dit is een bundeling voor vrijwilligersorganisaties in de archeologie met als deelnemers (in 2010) de Archeologische Vereniging Limburg (AVL), Drents Prehistorische Vereniging (DPV), Frysk Archeologysk Wurkferbân, Nederlandse Jeugdbond ter Bestudering van de Geschiedenis (NJBG) en de Detectoramateurs (DA). Erfgoed Nederland heeft in 2010 voor het laatst deze bijeenkomst georganiseerd. Alle participanten willen het overleg voortzetten en als AWN nemen we daar het initiatief voor.

Samenwerking met NJBG

Met de Nederlandse Jeugdbond ter Bestudering van de Geschiedenis (NJBG) is een warme band ontstaan. Het bestuur van de NJBG participeert in de werkgroep Archeologische Erfgoed-educatie en schuift aan bij de vergaderingen van het Hoofdbestuur.

Het voorstel is dat de NJBG zich zal aansluiten als werkgroep van de AWN. De ledenvergadering van de NJBG zal in april 2011 plaatsvinden. Daar zal de aansluiting met de AWN zijn beslag moeten krijgen. De NJBG heeft de mogelijkheden gekregen om in het verenigingsnieuws van Westerheem te publiceren en zo ook op de AWN website.

Platform RCE-AWN

In dit overleg wordt de positie van vrijwilligers binnen het archeologisch bestel besproken. Het gaat daarbij om advies voor het vrijwilligersbeleid van het RCE en om het oplossen van vragen en knelpunten aan de hand van concrete voorbeelden. In 2010 is het platform driemaal bijeen geweest.

Besproken onderwerpen zijn:

- de pilot voor toegang tot Archis door AWN-afdelingen. Die pilot bleek niet tot de gewenste resultaten te leiden (meer nieuwe meldingen en meer correcties op bestaande gegevens door de AWN). De belemmeringen voor melden worden geanalyseerd. Onderwijl wordt gewerkt aan een nieuwe Archis-versie en daar denkt de AWN over mee.
- het RCE-beleid bij aanvragen voor toestemming voor opgraven door vrijwilligers. Dit heeft geleid tot een verruiming van het RCE-beleid. Onder voorwaarden wordt nu ook toestemming verleend voor onderzoek door vrijwilligersorganisaties op gebieden met bekende archeologische waarden (vermeld op de AMK).
- rapportage. Aan de rapportageplicht voor opgraven door amateurverenigingen, na toestemming door de RCE bleek niet altijd te zijn voldaan. De verantwoordelijke organisatie bij aanvraag en het verlenen van toestemming bleek niet duidelijk. Soms zijn verzoeken om toestemming door individuele leden gedaan, zonder medeweten van het afdelingsbestuur. Daar zijn met de RCE nu afspraken over gemaakt en controles ingebouwd.
- evaluatie gemeentelijk beleid en jurisprudentie. Een aantal voorbeelden van gemeentelijk archeologiebeleid is besproken. Zoals het selectiebeleid van een gemeente voor vlakdekkend onderzoek en gemeentelijk beleid voor de verstoringdiepte in gebieden met archeologische waarden. Voor leden relevantie informatie uit dit overleg wordt op de AWN-website geplaatst.

Lidmaatschap FIM

De Federatie Instandhouding Monumenten is in 2010 opgericht als belangenbehartiger voor de monumentenbranche, omdat in die functie binnen Erfgoed Nederland niet langer werd voorzien. Als AWN zijn we betrokken geweest bij de voorbereiding van de FIM en ook lid geworden. De FIM is nog duidelijk in een oprichtingsfase en is in 2010 nog niet direct actief geweest.

Erfgoed Nederland

We zijn als AWN gehoord en hebben meegedacht over de toekomst van Erfgoed Nederland. Voor ons is vooral van belang de positie van archeologie binnen het erfgoedbestel en de rol van vrijwilligers daarbij. We hebben met Erfgoed Nederland in 2010 samengewerkt bij het realiseren van de pilot maatschappelijk stage.

Provinciale Erfgoedhuizen

In 2010 heeft een verkennend gesprek plaats gevonden over samenwerking tussen provinciale Erfgoedhuizen en de AWN. Een eerste doel is in kaart te brengen wat provinciale erfgoedhuizen te bieden hebben voor archeologie en vrijwilligers in de archeologie. Dit is gestukt omdat erfgoedhuizen zelf hun taken en doelgroepen opnieuw aan het formuleren zijn.

Erfgoedorganisatie Heemschut,

Ook voor samenwerking met Heemschut zijn in 2010 de eerste contacten gelegd. We zijn beide vrijwilligersorganisaties, waarbij Heemschut een veel groter ledenbereik heeft. De intentie is vooral bij het scholen en ondersteunen van vrijwilligers meer van elkaars kennis en faciliteiten gebruik te maken. De door afdeling 23 geschreven handreiking 'Verleden wordt heden' is mede door Heemschut gefinancierd en wordt onder hun leden verspreid.

Door onvoldoende capaciteit binnen het AWN-hoofdbestuur voor communicatie en pr zijn andere samenwerkingsvoorstellen, zoals AWN-publicaties in het blad Heemschut, nog niet gerealiseerd.

Saxion Next – opleiding Archeologie

Bij de Hbo Saxion Next te Deventer wordt de opleiding tot Hbo Archeoloog gegeven.

Saxion Next leidt Hbo Archeologen op die parate kennis hebben en een scala aan vaardigheden bezitten. Denk maar eens aan het managen van een project, communiceren met diverse partijen rondom een opgraving en het zorgvuldig documenteren van vondsten.

De AWN heeft met Saxion Next opleiding Archeologie een relatie opgebouwd die er toe bijdraagt dat leden van de AWN de mogelijkheid krijgen om aan te kunnen haken bij bestaande lessen, het zogenaamde aanschuifonderwijs. Naast deze mogelijkheden kan Saxion Next op ons verzoek speciale lessen samenstellen zoals de cursus Veiligheid, Milieu en Gezondheid die in het voorjaar van 2011 gegeven zal worden.

4f. Organisatie

(Fred van den Beemt)

Het Hoofdbestuur kwam zes maal in vergadering bijeen. Het dagelijks bestuur vergaderde acht keer.

Daarnaast heeft het Dagelijks bestuur veel extern overleg gevoerd met organisaties waarmee al samenwerking bestaat en met organisaties waarmee samenwerking wordt gezocht.

In de DB- en HB vergaderingen kwamen veel onderwerpen aan de orde. Een er van was een wederkerend onderwerp, n.l. de problemen met de implementatie van de vernieuwde website.

Voorts is er gesproken over het nieuwe beleidsplan, de nieuwe ledenwerffolder, de samenwerking met de archeologische bedrijven, de samenwerking met het RCE, de Afgevaardigdendag, educatie voor jongeren, deskundigheidsbevordering voor de leden, de samenwerking met de NJBG en de aansluiting bij de AWN, het Weekend van de Archeologie, de Reuwendagen, de relatie met het Fonds voor Cultuurparticipatie, de verruiming van opgravingsbevoegdheid amateurarcheologen, samenwerking met de opleiding Archeologie van Saxion Next te Deventer, etc.

Vanuit het bestuur werden door de contactpersonen voor de afdelingen de relaties met de afdelingsbesturen onderhouden en versterkt. Er werden door de bestuursleden zoveel mogelijk afdelingsvergaderingen bijgewoond of waren er persoonlijke, tussentijdse, contacten om elkaar te informeren of te ondersteunen. Naast de functie van contactpersoon voor afdelingen heeft ieder bestuurslid nog een specifieke functie. HB leden trekken de vanuit het bestuur ingestelde werkgroepen

Educatie, Deskundigheidsbevordering, Graafkampen, Belangenbehartiging, Westerheem en Archeologie onder water.

Met het afscheid van Joke ten Vaanholt viel de vacature vrij voor de functie van notulist(e) van de vergaderingen vanuit het bestuur. Na de zomer van 2010 meldde Ineke van der Scheur uit Houten zich om de functie te vervullen. Met Ineke kreeg het bestuur een waardig opvolgster voor Joke ten Vaanholt. Met het Administratiekantoor Van Dinther & Partners werden goede contacten onderhouden.

Het Bulletin verscheen vier keer. De redactie werd verzorgd door de voorzitter en de secretaris. De functie van het Bulletin als extra communicatiemiddel naar de afdelingen, werpt vruchten af. Na het verschijnen van een Bulletin komen er veel positieve reacties vanuit de afdelingen.

Via de mail werden tientallen vragen van leden en geïnteresseerden ontvangen. De meeste werden rechtstreeks beantwoord, andere, gebiedsgerelateerde vragen, via de afdelingen. De vragen bestaan onder meer uit het willen weten over de datering van gevonden vondsten, lid willen worden van de AWN, het melden van vondsten, verzoeken voor het toezenden van AWN-voorlichtingsmateriaal voor scripties en werkstukken voor leerlingen van het basis- en voortgezet onderwijs.

Tot slot kan worden gemeld dat de besprekingen over de AWN bibliotheek in Deventer hebben geleid tot een officiële overeenkomst om de AWN boek- en tijdschriftcollectie over te dragen aan de Atheneumbibliotheek van Deventer.

4g. Verslag algemeen penningmeester – bespreking jaarrekening 2010

Joop Bosch

Eind 2010 heeft de AWN met een eigen vermogen van bijna € 85.000 een goede financiële basis. Hieraan heeft de contributieaanpassingen veroorzaakt door de ontwikkelingen in de subsidieverstrekking in de voorafgaande jaren in grote mate bijgedragen.

Het ledenaantal van de vereniging blijft redelijk constant, maar er zal rekening gehouden moeten worden met een vergrijzing. Voor 2012 is nog een verhoging van de contributies voorzien waarmee het basislidmaatschap € 50 zal bedragen. Ons ambitieniveau is echter hoog en zal meer kosten met zich meebrengen. De kosten voor het lidmaatschap mogen daarbij niet onevenredig stijgen, om voor leden aantrekkelijk te blijven. Wanneer we er in slagen het aantal leden te vergroten, krijgen we daarmee ook een betere financiële basis.

Meer dan in andere jaren is het resultaat over 2010 van de AWN bepaald door een aantal min of meer incidentele opbrengsten en kosten. In 2009 mochten wij een legaat ontvangen dat overeenkomstig de doelstelling aan de bestemmingsreserve publicaties werd toegevoegd. In 2010 zijn we begonnen met projecten voor maatschappelijke stage en is een subsidie verstrekt door de provincie Zeeland voor het project “*de uitwerking en publicatie van de midden-ijzertijdvondsten Meeuwenduinen, Schouwen-Duiveland*”. Totaal werd hier in 2010 ruim € 10.000 voor ontvangen, waarbij aan directe externe kosten bijna € 4.000 werd uitgegeven. De belangrijkste verschillen met het resultaat 2009 en de begroting 2010 worden in onderstaande tabel weergegeven. Bedragen tussen haakjes geven lagere resultaten weer.

<i>Alle bedragen in €</i>	2009	Begroting 2010
Resultaat	500	(2.700)
Contributieopbrengsten	9.900	1.000
Opbrengsten speciale projecten	10.400	10.400
Opbrengst legaat	(3.300)	
Bestuurskosten	(1.500)	(3.100)
Kosten speciale projecten	(3.900)	-
Kosten verenigingsblad Westerheem	(8.400)	3.600
Kosten deskundigheidsbevordering	(1.800)	(3.500)
Kosten verzekeringen	(100)	(1.100)
Kosten website en PR	5.700	1.500
Renteopbrengsten	(1.900)	(1.100)
Overige per saldo	(200)	400
Resultaat 2010	5.400	5.400

De toeneming van de bestuurskosten hangt samen met hogere vergaderkosten en meer bestuursactiviteiten. In 2010 is een Westerheem special verschenen, waarbij bij de kosten rekening is gehouden met het feit dat in 2009 geen special is verschenen. In 2009 is verder de eerste aanzet tot vernieuwing van de website gegeven die in 2010 verder ontwikkeld is. Ook in de komende jaren wordt nog rekening

gehouden met ontwikkelingskosten. Door de lage rentestand zijn de renteopbrengsten achter gebleven bij het resultaat 2009 en de begroting 2010. Gezien de nog verwachte meeropbrengsten contributies en meer accent op kostenbewaking behoeven voor de resterende subsidieperiode, rekening houdende met de korting, geen substantiële verliezen verwacht te worden. Voor de specificaties van de diverse bedragen wordt verwezen naar de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening.

Jaarrekening 2010

Jaarrekening 2010 AWN

Opdracht

Toelichtingen

- a. Algemeen
- b. Waarderingsgrondslagen voor de balans
- c. Grondslagen exploitatierekening

Balans per 31 december 2010

Toelichting balans per 31 december 2010

Toelichting exploitatierekening

Drs. J.N.A. van Dinther
N.L. van Dinther
Accountant- Administratieconsulent

Archeologische Werkgemeenschap
voor Nederland (AWN)

Dorpsdijk 158
3161 CE Rhoon

Beconnummer: 171724

Datum, 9 maart 2011

Geachte mevrouw/mijnheer,

In gevolge uw opdracht hebben wij de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2010 van de Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland samengesteld, aan de hand van de door u verstrekte gegevens. De verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de gegevens en de hierop gebaseerde jaarrekening berust bij u. Onze verantwoordelijkheid is het op basis van de verstrekte gegevens samenstellen van een jaarrekening.

Onze werkzaamheden bestonden, overeenkomstig algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot samen stellen van jaarrekeningen, in hoofdzaak uit verzamelen, verwerken en samenvatten van financiële gegevens. Door de aard en omvang van onze werkzaamheden kan daaraan niet de zekerheid worden ontleend die wordt verkregen bij de uitvoering van een opdracht tot beoordeling of tot controle.

Op basis van de ons verstrekte gegevens hebben wij op zorgvuldige wijze de jaarrekening samengesteld in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor verslaggeving inzake de jaarrekening.

Hoogachtend.

N.L. van Dinther
Accountant-Administratieconsulent

Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland

Toelichtingen

A. Algemeen

1.
De vereniging is opgericht op 6 september 1951 oorspronkelijk onder de naam Archeologische Werkgemeenschap voor Westelijk Nederland. Op 6 juli 1964 werd de vereniging voortgezet onder de huidige naam.
De vereniging is aangegaan voor onbepaalde tijd en stelt zich ten doel het bevorderen en beoefenen van de archeologie van Nederland en haar hulpwetenschappen.
2.
Deze jaarrekening is opgesteld rekening houdend met de bepalingen van het "Handboek verantwoording cultuursubsidies, instellingen"; 2009 - 2012
3.
Subsidiebeschikking ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap 2009 - 2012
Bij schrijven d.d. 22 december 2008 is meegedeeld dat de subsidiëring wordt overgedragen aan het Fonds voor Cultuurparticipatie, dat ingaande 1 januari 2009 mandaat krijgt in het kader van de subsidiëring over 2009 - 2012, alsmede de afhandeling van de subsidiëring 2005 - 2008.
Het subsidiebedrag voor de periode 2009 - 2012 is vastgesteld op € 114.000, uit te betalen, in jaartermijnen van € 28.5000.
Deze bijdrage wordt geïndexeerd voor arbeidskostenontwikkeling en prijsontwikkeling.
De doorwerking van deze indexering is voor het jaar 2010 stopgezet.
De meerjarensubsidie wordt verlengd met één jaar 2013, waarna een herboverweging plaatsvindt van het subsidiebeleid.
In de komende jaren zal bovendien een korting worden toegepast, waarvan de hoogte nog niet definitief is meegedeeld, maar rekening moet worden gehouden met kortingen van ruim 2% tot 5%.

B. Waarderingsgrondslagen voor de balans

Materiële vaste activa

De vereniging bezit geen materiële activa.

Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland

Algemene Reserve

Deze post is het samenstel van de exploitatiesaldi uit het verleden.

Bestemmingsfonds kampen

Dit betreft een oorspronkelijk uit de nalatenschap van mevr. J.E. Noordenbos verkregen legaat. Door erflater is dit deel bestemd ten behoeve van de werkkampen van de AWN.

Bestemmingsreserves

Afdelingen

Deze reserve is gevormd voor de financiering van activiteiten van afdelingen, waarbij de doelstelling gericht is op ledenwerving. Door het hoofdbestuur wordt jaarlijks bepaald welke uitgaven/kosten in dat jaar ten behoeve van afdelingen gedaan/gemaakt ten laste van deze reserve kunnen komen. Jaarlijks wordt € 1.500 aan deze reserve toegevoegd. De hoogte van deze reserve is maximaal gelijk aan de betaalde retributies over het laatste boekjaar.

Publicaties

De reserve publicaties is door het hoofdbestuur gevormd voor de kosten samenhangend met de uitgave van de nieuwe AWN-reeks, voor zover niet gedekt door sponsoring. Het eerste deel is in november 1998 verschenen, het tweede in 1999, het derde in 2002 en het vierde in 2008.

Voorzieningen

Door de algemene ledenvergadering is besloten om met ingang van het boekjaar 2001 een voorziening te treffen ten behoeve van lustrum vieringen van de vereniging. Jaarlijks wordt hieraan in overleg met de algemene ledenvergadering € 2000 toegevoegd.

Overigen

De hiervoor in genoemde activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde. De resterende looptijd van de schulden is minder dan één jaar.

C. Grondslagen exploitatierekening

Baten en Lasten

De baten en lasten worden verwerkt in het jaar waaraan zij toe te rekenen zijn.

Personeel

De AWN heeft geen personeel in dienst.

Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland

Balans per 31 december

	2010	2009
	€	€
Activa:		
Vlottende activa:		
Voorraden:	450	917
Vorderingen:		
Debiteuren	3.400	2.350
Overlopende activa	1.471	2.617
	<u>4.871</u>	<u>4.967</u>
Liquide middelen	115.624	110.976
Totaal activa:	<u>120.945</u>	<u>116.861</u>
Passiva:		
Eigen Vermogen:		
Algemene reserve	57.674	52.792
Bestemmingsfonds OCenW	472	-
Bestemmingsfonds kampen	3.950	3.950
Bestemmingsreserves	22.773	22.473
	<u>84.869</u>	<u>79.215</u>
Voorzieningen:	20.000	18.000
Overige schulden	16.076	19.646
Totaal passiva:	<u>120.945</u>	<u>116.861</u>

Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland

<u>Exploitatierkening</u>	<u>Werkelijk</u>	<u>Begroting</u>	<u>Werkelijk</u>
	<u>2010</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>
<u>Baten:</u>	€	€	€
Diverse opbrengsten	124.719	102.300	93.749
Subsidie ministerie van OCenW	29.264	28.500	29.265
Subsidie provincie Zeeland	3.438		
Giften	170	200	3.494
<u>Som der baten:</u>	<u>157.591</u>	<u>131.000</u>	<u>126.508</u>
<u>Lasten:</u>			
<u>Beheer lasten:</u>			
Bureau AWN	26.130	27.800	25.927
Materiële lasten	16.721	16.750	16.251
Totaal beheer lasten	<u>42.851</u>	<u>44.550</u>	<u>42.178</u>
<u>Activiteitenlasten:</u>			
Materiële lasten	36.026	37.100	41.332
Deskundigheidsbevordering:	75.757	55.500	46.789
Totaal activiteitenlasten	<u>111.782</u>	<u>92.600</u>	<u>88.121</u>
<u>Som der lasten:</u>	<u>154.634</u>	<u>137.150</u>	<u>130.298</u>
Exploitatieresultaat	2.958	(6.150)	(3.791)
Saldo rentebaten - en lasten	2.396	3.500	4.286
Per saldo baten	<u>2.396</u>	<u>3.500</u>	<u>4.286</u>
<u>Resultaat</u>	<u>5.353</u>	<u>(2.650)</u>	<u>495</u>
Verdeling resultaat boekjaar rekening houdende met de regelgeving van het ministerie van OCenW			
- Algemene reserve	4.881		(2.812)
- Bestemmingsfonds OCenW*	472		-
- Bestemmingsreserve publicaties**	-		3.307
	<u>5.353</u>		<u>495</u>
Resultaat	5.353		
Resultaat 2009	(2.812)		
Overschot	2.542		

* Aandeel subsidie OCenW in totale opbrengsten 18,6% 472

** In 2009 heeft de AWN een donatie ontvangen van de Stichting Archeologie en Historie (SCH) te Den Dolder, groot € 3.307, die overeenkomstig de wens van de stichting aan het bestemmingsfonds publicaties is toegevoegd.

Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland

Toelichting Balans

	2010	2009
Activa:	€	€
<u>Vorraden</u>		
De voorraden bestaan op de balansdatum uit:		
CD' s en AWN reeks	300	632
Overige	150	286
	<u>450</u>	<u>918</u>

De voorraden zijn gewaardeerd tegen de kost- of verkrijgingsprijs, rekening houdend met het risico voor incourantheid.

Liquide middelen

ING, Betaalrekening	1.569	10.963
ING, Meerrente Rekening	51.106	39.369
ING Bank, Kwartaal PlusRekening	62.950	60.644
	<u>115.624</u>	<u>110.976</u>

Alle bedragen zijn in overeenstemming met de saldi opgaves einde boekjaar.

Algemene reserve

Saldo per 1 januari	52.792	45.758
Overgeboekt van schulden aan afdelingen		9.846
Bij: verdeling resultaat boekjaar	4.881	(2.812)
Saldo per 31 december	<u>57.674</u>	<u>52.792</u>

Bestemingsfonds OCenW

Saldo per 1 januari	-	-
Af: Verdeling resultaat boekjaar	472	-
Saldo per 31 december	<u>472</u>	<u>-</u>

Betreft het aandeel in het resultaat, berekend op basis van de verhouding ontvangen subsidie ten opzichte van de totale opbrengsten.

Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland

Passiva:

	2010	2009
	€	€
<u>Bestemmingsfondsen kampen</u>		
Saldo per 1 januari	3.950	3.950
Resultaatverdeling boekjaar	-	-
Saldo per 31 december	<u>3.950</u>	<u>3.950</u>
<u>Bestemmingsreserves:</u>		
<u>Bestemmingsreserve afdelingen</u>		
Saldo per 1 januari	14.105	13.355
Bij: dotatie boekjaar	1.500	1.500
Bijdragen aan afdelingen	(1.200)	(750)
Saldo per 31 december	<u>14.405</u>	<u>14.105</u>
<u>Bestemmingsreserve publicaties</u>		
Saldo per 1 januari	8.369	2.585
Overboeking van bestemmingsreserve bibliotheek		2.477
Resultaatverdeling boekjaar *	-	3.307
Saldo per 31 december	<u>8.369</u>	<u>8.369</u>
Totaal bestemmingsreserves	<u>22.773</u>	<u>22.473</u>
<p>* De toevoeging uit het resultaat van het boekjaar betreft een donatie van de Stichting Archeologie en Historie (SCHI) te Den Dolder. De doelstelling van de donatie was de toevoeging aan het publicatiefonds.</p>		
<u>Voorzieningen:</u>		
<u>Lustrumvoorziening</u>		
Saldo per 1 januari	18.000	16.000
Bij: dotatie boekjaar	2.000	2.000
Saldo per 31 december	<u>20.000</u>	<u>18.000</u>

Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland

Toelichting exploitatierekening

	<u>Werkelijk</u>	<u>Begroting</u>	<u>Werkelijk</u>
	<u>2010</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>
<u>Baten:</u>	€	€	€
<u>Diverse opbrengsten:</u>			
Contributies	91.808	90.800	81.920
Bijdragen special	16.472		
Overige bijdragen	7.000		
Graafkampen	134	5.500	5.200
Educatie/themadagen	3.045	500	1.605
Verkoop publicaties, wo CD's, AWN-reeks en nlb	1.174	3.000	1.934
Jaarvergadering	450	1.000	690
Advertenties ed. Verenigingsblad	4.638	1.500	2.400
Totaal opbrengsten:	<u>124.719</u>	<u>102.300</u>	<u>93.749</u>
<u>Lasten:</u>			
<u>Beheerlasten:</u>			
Secretariaat bureau AWN	4.100	4.250	4.100
Ledenadministratie	17.620	19.250	17.370
Administratiekosten	4.410	4.300	4.457
	<u>26.130</u>	<u>27.800</u>	<u>25.927</u>
<u>Materiële lasten:</u>			
Bestuur	6.618	3.500	5.095
Accountantskosten	2.000	2.250	2.000
Bank- en girokosten, overige porti	1.697	2.000	1.395
Drukwerk en kantoorbenodigdheden	654	1.000	1.178
Kosten jaarverslag	521	1.000	579
Contributies en abonnementen	1.678	2.000	1.753
Verzekeringen en veiligheid	2.413	3.500	2.500
Posters, folders etc.	1.140	1.500	1.752
	<u>16.721</u>	<u>16.750</u>	<u>16.251</u>
Totaal beheer lasten:	<u>42.851</u>	<u>44.550</u>	<u>42.178</u>

Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland

Toelichting exploitatierekening

	<u>Werkelijk</u>	<u>Begroting</u>	<u>Werkelijk</u>
	<u>2010</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>
<u>Lasten:</u>	<u>€</u>	<u>€</u>	<u>€</u>
<u>Activiteitenlasten:</u>			
<u>Materiële lasten</u>			
Jaarvergadering	3.096	2.000	3.198
Verenigingsnieuws	3.500	5.000	3.100
Afgevaardigdendag(en)	1.294	1.000	614
Dotatie voorziening lustrum	2.000	2.000	2.000
Dotatie voorziening afdelingen	1.500	1.500	1.500
Afdelingen	18.458	18.000	19.183
Public Relations	1.645	3.000	519
Website	4.398	4.500	11.219
Legpenningen	136	100	-
	<u>36.026</u>	<u>37.100</u>	<u>41.332</u>
<u>Deskundigheidsbevordering:</u>			
Graafkampen	-	5.000	5.224
Educatie / themadagen	9.539	3.500	6.296
Kosten projecten	3.860	-	-
Drukkosten Westerheem	48.447	46.000	27.259
Kosten redactie	2.707	-	1.481
Porti Westerheem	10.874	-	6.194
Uniforme uitgavereeks en kosten CD's	331	1.000	335
Inkoop boekwerken / naaldbanden	-	-	-
	<u>75.757</u>	<u>55.500</u>	<u>46.789</u>
<u>Totaal activiteitenlasten:</u>	<u>111.782</u>	<u>92.600</u>	<u>88.121</u>

7. Verslagen AWN afdelingen

Afdeling 1 Noord Nederland

Het gebied van de AWN-afdeling Noord-Nederland bestrijkt de provincies Groningen, Friesland en Drenthe. De afd. telt ca. 125 leden. Binnen de afdeling zijn er door individuele leden activiteiten uitgevoerd zoals veldverkenningen, excursies en het bijwonen van lezingen van zusterorganisaties zoals de Drents Prehistorische Vereniging.

In verband met persoonlijke omstandigheden is het op dit moment niet mogelijk in verenigingsverband activiteiten uit te voeren. Bij de vertrekkende bestuursleden is er grote behoefte aan leden die een bestuur willen gaan vormen en een doorstart te maken. Met een nieuw bestuur kan de afdeling Noord-Nederland zich heroriënteren op de toekomst en activiteiten organiseren. De werkgroep Prehistorie Veenkoloniën heeft veldverkenningen uitgevoerd.

Afdeling 2 Archeologie Land en Water Noord-Holland Noord

(Johan Vet)

In het voorjaar van 2010 was er een cursus dag georganiseerd door de Archeologische dienst van Hoorn, met de bedoeling de AWN leden bij te scholen Archeologie In de praktijk. Tijdens deze dag zijn de aanwezige leden bezig geweest met landmeten, opgraven (speciaal het maken van een coupe) en veldtekenen. Naast al deze praktijk is er tevens aandacht besteed aan de wetgeving betreffende archeologie en de rol van de AWN in de archeologie.

Tijdens opgravingen door de archeologische dienst worden op uitnodiging de AWN leden ingezet tijdens deze opgravingen. De bijeenkomsten van onze afdeling zijn het afgelopen jaar na de zomer door verbouw van de locatie even stopgezet. We hopen dit nieuwe jaar een nieuwe start te gaan maken in een compleet verbouwd onderkomen.

De duikers van de LWAOW hebben een onderzoek gedaan in de slotgracht van het kasteel Radboud binnen de Gemeente Medemblik.

Uit gegevens is gebleken dat er mogelijk nog resten van het oude kasteel zich bevinden in de slotgracht, tijdens dit onderzoek is er een fundering ingemeten in de noordwest hoek van het kasteel, deze fundering is van een grote ronde toren die bij de laatste restauratie niet is opgemetseld.

Aan de oostzijde van het kasteel zit vermoedelijk meer muurwerk in de bodem van de slotgracht, door de aanwezigheid van een dikke laag blubber konden de duikers deze stenen niet zien maar wel aanprikken. Mocht deze gracht uitgebaggerd gaan worden komen we terug voor een verder onderzoek. De zoektocht naar het verdronken dorp Etersheim is tijdelijk stopgezet i.v.m. het onderzoek wat door het ADC is gedaan dit naar aanleiding van de berging van de sarcofaag na het verschijnen van het rapport gaan we kijken welke vraagstelling er nog open staat en hoe wij daar op in kunnen spelen. Wij gaan er van uit dat het in het nieuwe duikjaar (2011)mooi duikweer wordt niet te veel wind, zodat we onderwater wat kunnen zien, gemiddeld zicht in het Markermeer is 20 centimeter bij heel rustig weer ongeveer 50/75 cm.

Afdeling 3 Zaanstreek – Waterland en omstreken

(Joke Broeze)

In de afgelopen jaren is de positie van de Afdeling veranderd. Veranderd van een actief, zelfstandig, onderzoekende en gravende organisatie naar een organisatie die samenwerkt met de gemeentelijk archeoloog en die zich bezig houdt met publieksactiviteiten.

In het verslagjaar zijn er op 17 locaties vindplaatsen in het werkgebied. Daarbij heeft de Afdeling goede contacten met het archeologisch bureau Hollandia, gevestigd in Zaanwijk. Door AWN leden is aan verschillende opgravingen van Hollandia meegewerkt. Op initiatief of in samenwerking met de gemeentelijk archeoloog is er veel werk verzet.

Veel tijd is dit jaar besteed aan het uitwerken van oud opgravingsmateriaal, vanaf eind jaren vijftig tot jaren zeventig. Het zogenaamde Helderman Depot.

Het uitzoeken van vondsten, van enige jaren geleden, uit Jisp en verder puzzelen en plakken heeft tot gevolg dat we een fors aantal porseleinen borden uit de 17 – 18 eeuw tentoon kunnen stellen.

De Afdeling heeft voor de leden, donateurs en belangstellenden een viertal lezingen georganiseerd, t.w. “Hout van de scheepswerven aan de Hogendijk te Zaandam”, door mevr. P. van Rijn, “Namen, vensters op het verleden”, door dhr. J. J. Stolp, “Ambachtelijke ovens”, door mevr. A. v.d. Venne en “Glasproductie en glasgebruik in de gouden eeuw”, door dhr. M. Hulst.

Het afdelingsblad Grondspoor kwam dit jaar 4 keer uit, telkens in een oplage van 180 exemplaren. Aan 19 groepen basisschoolleerlingen, ongeveer 30 leerlingen per groep, uit groep 5, 6, 7 en 8, werd informatie gegeven over de Zaanse archeologie. Middelbare scholieren kwamen op 2 dagen in groepen voor archeo-educatie. Aan dit zogenaamde Rondje Cultuur deden ongeveer 120 leerlingen mee.

De Afdeling bestond dit jaar 50 jaar. De Jubileumtentoonstelling “Werven en scherven” werd bezocht door 3500 bezoekers. In samenwerking met vrijwilligersgroep Fort bij Krommeniedijk werd een permanente tentoonstelling opgezet in Fort Krommeniedijk, getiteld, “Aan de rand van het Veenkussenland”.

Aan het Jubileumsymposium werd door 50 belangstellenden deelgenomen.

Tijdens de Open Monumentendag heeft de Afdeling zich gepresenteerd naar de bevolking.

Met de historische verenigingen in de Zaanstreek wordt incidenteel contact onderhouden en eveneens met subsidiegever, de gemeente Zaanstad. De twee verzorgde tentoonstellingen werden, als gevolg van verkiezingen, door twee verschillende wethouders geopend.

Afdeling 4 Kennemerland

(Hilde Vermast)

Als dieptepunt geeft de Afdeling aan dat de AWN Werkgroep Haarlem vanaf januari 2011 geen werkruimte in Haarlem meer heeft. Een spijtige situatie.

De Afdeling heeft vijf lezingen georganiseerd met een gemiddeld bezoekersaantal van 14.

Er zijn enkele verzoeken gedaan voor informatie voor bureauonderzoek archeologische bedrijven, gem. diensten en die zijn afgehandeld

In Velsen is er onder toezicht van de gemeentearcheoloog van Velsen begeleidend meegewerkt bij een site waar de aannemer tijdens het graven van een bouwput vondsten verwachtte.

Er wordt door de Afdeling oud vondstmateriaal uitgewerkt van Velsen. Publicatie Hoogovens 105 is hiermee in voorbereiding

Velsen: publieksvoorlichting in kader van Historisch Informatie Punt (bibliotheek), hierbij aanloop van ca. 50 mensen. Een kinderactiviteit aangeboden waarbij van pijpenstelen een ketting kon worden geregen. Dit trok 7 kinderen. Kraam bemenst in Velsen Noord: thuismarkt gericht op kennismaken met de eigen (historische) omgeving. Opgravingen van huize Westerhout werden d.m.v. prenten gepresenteerd. Ca. 70 bezoekers.

Wat betreft Educatie en publieksactiviteiten werd voor leerlingen van het basisonderwijs uit Velsen, in buurthuis Princenhof Beverwijk informatie gegeven over de Romeinen in Velsen en het doen van

opdrachten als scherven plakken, truffelen in een zandtafel. Daarnaast werd medewerking verleend aan het tot stand komen van leskisten door het Pieter Vermeulenmuseum voor de groepen 7 en 8

De Archeologische Werkgroep Beverwijk/Heemskerk heeft een lezingencyclus georganiseerd in samenwerking met Stichting Welzijn Beverwijk. De grootschalige opgravingen van Broekpolder worden bij de tegenwoordige bewoners onder de aandacht gebracht en trekken ca. 50 geïnteresseerden per lezing.

In Velsen is meegewerkt aan publicaties voor een breed publiek: multidisciplinaire samenwerking (met o.a. 3 leden van de afdeling) t.b.v. publicatie over oud onderzoek Engelmunduskerk, Oud Velsen. Deze verschijnt in 2011. Zo zijn er twee publicaties bij Historisch Genootschap Midden-Kennemerland, zowel historisch als archeologisch onderzoek in voorbereiding. Het onderwerp betreft Villa Adrichem.

De Afdeling heeft regelmatig contact met de gemeentearcheoloog. Met de wethouder van Velsen is van gedachte gewisseld over toekomstig Monumentenbeleid en de viering van de komst van de Romeinen 2000 jaar geleden.

Een hoogtepunt was dat drie leden van de AWN - AWW koninklijk werden onderscheiden!

Afdeling 5 Amsterdam en omstreken

(Wim 't Hart)

De afdeling stelt zich ten doel om de bewoningsgeschiedenis in en om Amsterdam door eigen initiatief of door ondersteuning van gemeentelijke archeologische activiteiten in kaart te brengen en een bijdrage te leveren aan het bekend maken van de resultaten hiervan. De afdeling werkt hiertoe samen met de archeologische dienst van Amsterdam en met verschillende historische verenigingen in haar gebied (Diemen, Mijdrecht).

Werkgroep Dimis bezig met het uitwerken van vondsten in het agrarisch gebied van Diemen met het doel de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het gebied in de vroege middeleeuwen in kaart te brengen. (Foto: Afd. Amsterdam)

De werkzaamheden van de afdeling worden bevorderd door haar actieve leden, maar die zijn weinig in aantal. Wat belemmerend werkt is de situering van de afdeling in een grotendeels verstedelijkt gebied.

Leden van de afdeling werken structureel mee aan de verwerking van vondsten rondom de aanleg van de Noord Zuid metrolijn in Amsterdam. Daarnaast is een werkgroep bezig met het uitwerken van vondsten, gedaan bij opgravingen in het agrarisch gebied van Diemen, en de resultaten daarvan neer te leggen in een rapportage. Ook verlenen individuele leden deskundige hulp bij onderzoek in Amsterdam. De afdeling onderhoudt contacten met historische verenigingen en gemeenten met het doel om toestemming te krijgen voor opgravingen. In 2010 is hiervan eenmaal sprake geweest in Mijdrecht.

De afdeling als ambassadeur voor de archeologie

De afdeling heeft voor leden en belangstellenden een excursie georganiseerd naar het archeologisch park te Xanten. Driemaal zijn lezingen georganiseerd, op de algemene ledenvergadering in het voorjaar, op de jaarlijkse studiedag in december en een extra lezing in het najaar. Bij de eerste lezing met als onderwerp een overzicht van de geschiedenis van de archeologie in Amsterdam aan de hand van fotorapportages waren ruim 20 personen aanwezig. De tweede met als onderwerpen het vervolg van de geschiedenis van de Amsterdamse Archeologie en de opgravingen aan het Rokin bij de aanleg van de metrolijn en wat deze ons leren over de bewoningsgeschiedenis in dat deel van de stad waren zelfs meer dan 30 belangstellende leden en niet-leden. De derde lezing had als onderwerp het ontstaan van kastelen in Noord Holland.

Educatie en publieksactiviteiten

Aan leden, belangstellenden en diverse instanties werd dit jaar viermaal het afdelingsblad Het Profiel verstuurd. In 2010 waren de thema's: een verslag van een opgraving in Mijdrecht naar een waterkelder; een tentoonstelling in het Allard Piersonmuseum over de doorwerking naar Christendom en Islam van denkbeelden in het oude Egypte over de dood; Een impressie van de lezing van Wiard Krook over de archeologie in Amsterdam; De voortgang van de aanleg van de Noord Zuidlijn; Het tijnsregister (?) van Diemen uit 1472. Dit document vertegenwoordigt het oudst bewaard gebleven document over namen en toponiemen in Diemen; Een verslag van de excursie naar het archeologisch park in Xanten; Een artikel over de Historische Vereniging Amstelveen ter gelegenheid van het 20-jarig jubileum van de vereniging.

De afdeling als belangenbehartiger van het bodemarchief

De afdeling heeft contact met de gemeenten Amsterdam, met name met de archeologische dienst om afspraken te maken over assistentie van de afdeling bij verwerking van vondsten; met de gemeente De Ronde Venen voor assistentie bij onderzoek van het bodemarchief aldaar en daarnaast onderhoudt de afdeling structurele contacten met de Historische Verenigingen van Diemen, Amstelveen en De Ronde Venen en biedt hen archeologische ondersteuning. Ook zijn er warme contacten met archeologen van provincie en stad Utrecht.

Beleidsvisie AWN

Er is gewerkt aan een brede bespreking van de beleidsnota van de AWN. In eerste instantie is het niet gelukt om een bijeenkomst van leden en andere belangstellenden te organiseren. Het bestuur heeft zelf een reactie gegeven. Later in het jaar is op de studiedag voor een grote opkomst de beleidsnota opnieuw ter sprake gebracht. Men sprak grote zorg uit over het model van de afdelingen als afzonderlijke verenigingen. Een groot risico hierbij is dat verzelfstandiging desintegratie in de hand werkt en onderlinge rivaliteit, zeker als er uitzicht op subsidie wordt verbonden aan prestaties. Er werden voorbeelden genoemd van het mislukken van dergelijke constructies.

Afdeling 6 Rijnstreek

(Bert Zandbergen)

Algemeen

Belangrijke onderwerpen die het afgelopen jaar bij het bestuur van de AWN-Rijnstreek opnieuw op de agenda stonden, zijn de huisvesting en de mogelijkheid voor opgraven; ook de nieuwe website en de AWN-correspondenten vroegen de nodige aandacht.

Huisvesting

Het vertrek uit de oude brandweerkazerne aan de Langebrug bleek onafwendbaar. Het kostte ook heel wat tijd en energie voor een nieuw, tijdelijk onderkomen gevonden kon worden in het Archeologische depot van Zuid-Holland te Alphen aan de Rijn. Van het nog te bouwen PAC – Provinciaal Archeologisch Centrum – naast het Archeon in Alphen aan den Rijn is een deel voor de afdeling gereserveerd. Diverse besprekingen leidden tot een steeds scherper ingevuld beeld van wat er allemaal wenselijk en mogelijk is. Ook met de vaste kern bezoekers van de werkruimte werden de tekeningen besproken, waarbij ook inleidingen gehouden werden door betrokkenen, zoals de bedenker Evert van Ginkel, en toelichting verstrekt door de directeur van Archeon. De tegenprestatie voor de gastvrijheid is nog niet helemaal ingevuld, laat staan beklonken. De AWN gaat waarschijnlijk een beeld van archeologische werkzaamheden voor bezoekers geven.

Voor onze lezingen hebben we via AWN-leden bij de faculteit Archeologie gebruik gemaakt van een collegezaal in het Lipsius-gebouw van de Universiteit. We willen dit graag voortzetten, ook als onze werkruimte in Alphen aan den Rijn gevestigd zal zijn.

Werkzaamheden

Er wordt gewerkt aan de uitwerking van:

1) Alphen De Hoorn 1998. 2) Romeins Bodegraven 1995-1996, 2002. Tom Hazenberg is bij beide projecten betrokken als discussieleider.

Op maandag- en dinsdagavond is gewerkt aan de uitwerking van kleinere opgravingen te Bodegraven en Noordwijk. Deze zijn of zullen in de *Renus* gepubliceerd worden.

Communicatie met de leden en belangstellenden

In totaal krijgen bijna 250 personen en instanties de *Renus* toegezonden. Naast de leden zijn dit een aantal buitenleden en vele instanties, bestaande uit overige AWN-organen, evenals gemeenten en historische verenigingen die binnen onze afdeling vallen.

In 2010 zijn de volgende lezingen gehouden: op 15 februari door Tim de Ridder over Archeologische parels uit Vlaardingen; op 19 april door Julia Chorus over Houten forten langs de Rijn: een Romeinse blauwdruk?; op 17 mei door Rob Houkes over Neolitische bewoning op het voormalig vliegveld Ypenburg; op 22 november door Peter Jongste over Het dynamisch landschap gedurende de bronstijd in het rivierengebied; op 13 december door Freek Lugt over Het goed van Oestgeest.

Vrijwilligersmarkten

De afdeling heeft zich gepresenteerd op de vrijwilligersmarkt in Voorschoten en op de historische markt in Noordwijk. De 'kraamcommissie' heeft in een drietal 'koffers' voorbeelden van veelvoorkomend aardewerk, metaal, glas enz. opgenomen, zodat bezoekers heel snel een overzicht krijgen van wat er gewoonlijk bij opgravingen uit de grond komt.

Archeologische contacten

De opmerkingen in het vorige jaarverslag over het nog niet op orde hebben van een archeologienota, verwachtingenkaart enz. gelden nog steeds: er zijn nog steeds gemeenten die niet alles voor elkaar hebben. Wel werd er in veel gemeenten hard aan gewerkt en waar dat mogelijk en gevraagd werd, heeft het bestuur ook hand- en spandiensten verleend. Dat was vooral het geval bij de gemeenten

Zuidplas en Teylingen. In deze laatste gemeente werd bezwaar gemaakt tegen de mogelijkheid om haast overal zonder problemen tot een diepte van een meter grond te mogen verstoren, vooral voor de bollenteelt. Naar het zich thans laat aanzien, zal dit effect hebben en worden bepaald dat voor graafwerk dieper dan 30 cm. vergunning vereist wordt.

De AWN neemt deel aan het overleg in het kader van de Erfgoedkoepel, een orgaan waarin alle Leidse historische verenigingen deelnemen. Er is een open overleg met de gemeente Leiden dat voorlopig een informatief karakter heeft. De voorzitter trad daarbij op als afgevaardigde.

Contacten met archeologische bedrijven.

De speciale en blijvend zeer gewaardeerde relatie met Hazenberg Archeologie Leiden werd voortgezet. De wens om betere contacten te krijgen en om mee te kunnen graven met commerciële archeologische bedrijven, die veel opgravingen doen in het werkgebied, werd nog amper vervuld.

Het Archeologisch veldwerk

In Bodegraven is een verkenning uitgevoerd van een tweetal terreintjes aan de Oud-Bodegraafseweg; in Waddinxveen heeft een booronderzoek plaatsgevonden op het terrein Alblas in Waddinxveen, Zuidkade 62; zeven leden van de AWN-afdeling hebben een verkennend booronderzoek uitgevoerd naar de locatie van de oude kerk in Waddinxveen.

De afdeling heeft medewerking verleend aan veldwerk van derden. Zo hebben in Oegstgeest, Nieuw-Rhijnegeest enkele leden deelgenomen aan de opgraving van de Faculteit Archeologie.

Afdeling 7 Den Haag e.o.

(Bram van den Band)

De afdeling heeft op dit moment 124 leden en blijft daarmee stabiel in omvang. Het huidige bestuur, een secretaris is nog niet gevonden, bestaat uit drie leden en is in 2010 viermaal bijeen geweest. Kwadrant, ons afdelingsorgaan, verscheen tweemaal; probleem blijft het gebrek aan kopij en het ontbreken van kleine opgravingsprojecten. De archeologische werkzaamheden bestaan uit het uitwerken van oude opgravingen.

Er werd weer intensief vergaderd: twee veldwerkleidersvergaderingen, de jaarvergadering van de AWN, de afgevaardigdenvergadering en de regiovergadering. Bovendien bezochten we de bijeenkomst van het Erfgoedhuis. De verslagen zijn verschenen in Kwadrant of via de e-post verzonden. Helaas is het dit jaar niet gelukt onze archeologische dag te organiseren. De belangstelling is er, denk aan de succesvolle dag in Rijswijk in 2009, maar het programma kwam niet van de grond. Een belangrijk probleem vormt de huisvesting: de Wassenaarse werkgroep en de werkgroep 's-Gravenhage hebben geen eigen werkruimte, waardoor hun voortbestaan in gevaar komt. De lezingen van Christel Brandenburg over het castellum Matilo en het kanaal van Corbulo, van Wouter Vos over de Bataafse plattelandsnederzettingen in de Romeinse tijd in het Kromme Rijngebied en van Dorothea Schulz over de villa van Serenus werden redelijk bezocht. Uitschieter in bezoekersaantal was de lezing van Chris de Bont over de ontginningen, de bewoning en het waterbeheer in de West-Nederlandse veengebieden in de periode 800-1350. We blijven proberen de leden via de e-post te benaderen om meer belangstellenden te trekken. Ook de omliggende AWN-afdelingen en historische verenigingen zullen geïnformeerd worden.

Afdeling 8 Helinium

(Hilde van Wensveen)

De Afdeling is op zoek naar een plek binnen het archeologie beleid in de gemeenten binnen het werkgebied. Daarbij zal het noodzakelijk zijn de eigen kennis te vergroten. In het jaar 2010 zijn daar voorzichtig plannen voor gemaakt die in 2011 uitgewerkt zullen worden.

Wat betreft het veldwerk en de uitwerking daarvan is er gedurende drie weken meegewerkt aan de opgraving Hooglede die werd geleid door ADC. De samenwerking was van beide kanten voor herhaling vatbaar. Voorts is gewerkt aan waarneming, registratie in Vlaardingen West van een betonnen constructie en een aantal palen van mogelijk een afweergeschut uit WOII. In de Duifpolder (Maasland) werd IJzertijd aardewerk gevonden; Er is een groot vondstcomplex voor het Vlaardings Archeologisch Kantoor uitgewerkt. Uitgewerkt zijn grond en zeefmonsters voor het Bureau Oudheidkundig Onderzoek Rotterdam (BOOR). In de gemeente Maassluis is een bijdrage geleverd aan het opstellen van een nieuwe archeologische verwachtingskaart.

Samen met leden van afdeling 11 en de Oudheidkundige Werkgroep Delft is er in het kader van experimentele archeologie gewerkt aan het maken van replica's van IJzertijd- en Vlaardingen-cultuur aardewerk om te bakken in een veldoven.

Communicatie met de leden en belangstellenden

Er zijn dit jaar negen lezingen georganiseerd voor leden en belangstellenden. Bij elkaar hebben meer dan 200 personen daaraan deelgenomen. Genoemd kunnen worden: Aziatisch porselein uit de 17^e en 18^e eeuw uit Vlaardingse vondstcomplexen; Suzanne Klüver (Heliniumlid); De rotsgravingen van Bohuslän en de Helinium excursie naar het gebied; Ellen Meijer (Museum Underslös in Tanum) en Jurrien Moree; De geschiedenislessen op middelbare scholen; Cora Laan (lerares geschiedenis Lentiz Groen van Prinsterer) Georganiseerd door MaS jongeren; Filmavond: Homo Sapiens, de verbluffende opkomst van onze soort; Resultaten van het onderzoek "Markthal" in Rotterdam; Patrick Ploegaert (archeoloog bij BOOR); De reconstructie van de Villa van Severus in Dahkla, Egypte; Dorothea Schulz (Heliniumlid en werkzaam bij het Amheida Project); Lezing en korte workshop vuursteen bewerken door Adri de Vries en Jan Henderiks, werkgroep Pleistocene Zoogdieren; Archeologie van de Hoekse Waard door Jeroen Ras (SOB Research) en 50 jaar BOOR door Arnold Carmiggelt (hoofd BOOR).

De Afdeling heeft in het kader van deskundigheidsbevordering een aantal excursies georganiseerd te weten: Excursie Future Land Maasvlakte II, Gallo-Romeins Museum in Tongeren, expositie 'Ambiorix, koning de Eburonen', TRAP-route " Een voetafdruk in de klei", een tocht om het voormalige eiland Schokland en een buitenland excursie met als standplaats Meppen in het grensgebied van Duitsland en Drenthe.

Educatie en publieksactiviteiten

Vijf jongeren van Lentiz/Groen van Prinsterer Lyceum hebben 26 uur Maatschappelijke Stage gedaan bij Helinium. Deze stage was onderdeel van de pilot vanuit Erfgoed Nederland. De stagiaires hebben allerlei werkzaamheden verricht. Zij mochten onder meer helpen bij een opgraving. Als afsluiting hebben zij een lezing georganiseerd.

Met een stand op de Lentemarkt in Vlaardingen is er aan Helinium/AWN promotie gedaan. Aan de Broekpolder Federatie is assistentie verleend bij het promoten van een toekomstig Archeologisch Educatief Erf.

Op verzoek van Erfgoed Nederland is de organisatie van de Reuvensdagen geholpen. In Naturalis in Leiden is een dag geholpen met het sorteren van materiaal afkomstig van Maasvlakte II.

Tijdens een stagemarkt is geprobeerd jongeren te interesseren voor een stageplek bij Helinium.

In 2010 is het blad Terra Nigra 3 maal verschenen.

Externe contacten

Er zijn goede contacten met de AWN afdelingen en archeologische werkgroepen (OWD, De Motte, AWR Golda). Er is een goed contact met de Gemeentelijke archeologische dienst van Vlaardingen (VLAK) en is er overleg geweest met de gemeente Maassluis.

Geregeld is er contact met de gemeentelijk archeoloog van de gemeente Rijswijk, buiten ons werkgebied.

Vriendschappelijke banden bestaan er met de Historische Vereniging Vlaardingen, de Historische Vereniging Schiedam en de vereniging Oud Schipluiden. Er is periodiek overleg met Erfgoedhuis Zuid-Holland en overige belanghebbenden in het kader van belangenbehartiging

Afdeling 10 Zeeland

(Aukje-Tjitske Dieleman)

De door het bestuur voorgestelde nominatie van Leida Goldschmidt voor een Koninklijke Onderscheiding werd gehonoreerd. Op 29 april werden door de burgemeester van Vlissingen aan Leida de versierselen, behorende bij de Koninklijke Onderscheiding van Ridder in de Orde van Oranje Nassau, uitgereikt.

Samenwerking

- De voorzitter van het afdelingsbestuur en de veldwerkcoördinator hebben in het afgelopen jaar 10 keer overleg gepleegd met de adviseur archeologie van de SCEZ over lopende zaken en projecten.
- Vier keer werd overleg gevoerd met het museum voor landschap en natuur Terra Maris over de participatie van AWN-leden tijdens het museum weekend op 10 april.
- Overleg werd gevoerd met Terra Maris over de inzet van AWN-leden bij het zomerprogramma van 2011 rondom het nieuwe mottekasteel op het terrein van het museum.
- Met Zeeuws Landschap werd in het kader van het 75-jarig jubileum van gedachten gewisseld over de inbreng van de afdeling bij activiteiten.
- Twee keer werd een bespreking bijgewoond van de werkgroep Gebiedsontwikkeling Yerseke over de inbreng van cultureel erfgoed bij de ontwikkeling en uitbreiding van recreatie en toerisme.
- In het kader van het Project Ooster- en Westerschelde werd twee keer overleg gevoerd met het Waterschap Zeeuwse Stroom over het behoud en herstel van historische elementen langs de zeedijken.

Vrijwilligerswerk

Gedurende het gehele jaar werden door gemiddeld 3 tot 4 AWN-leden regelmatig werkzaamheden uitgevoerd ten behoeve van de Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland, de SCEZ. Daarnaast werd wekelijks tekenwerk verricht ten behoeve van diverse Zeeuwse archeologie projecten en werd regelmatig gewerkt aan de verwerking van ijzertijdvondsten van het project Grijskerke. In 2010 werd de werkruimte voor de AWN op het gerenoveerde depot van de SCEZ opgeleverd. De inrichting van de werkruimte werd door AWN-leden verzorgd.

Deelname aan diverse activiteiten

- Tijdens het museumweekend op 10 april werden demonstraties middeleeuws zoutzieden verzorgd door AWN-leden op het terrein van Terra Maris en de ringwalburg in Souburg.
- In het kader van de Zeeuwse Amateur Archeologen Dag op 29 mei werd een tentoonstelling over de vondsten bij Ravestein in de AWN-ruimte ingericht.
- Tijdens de Open Monumentendag op 11 september werd een presentatie over de projecten van de amateurarcheologie verzorgd door AWN-leden. Daarnaast werd de tentoonstelling Ravestein in de AWN-ruimte voor het publiek opengesteld.
- De themadag van de provincie Zeeland Archeologie en Publiek op 9 oktober te IJzendijke werd door 16 AWN-leden bezocht.
- Het seminar Geschiedenis van Zeeland georganiseerd door de provincie Zeeland werd door 15 AWN-leden bijgewoond.
- Een keer werd door 6 AWN-leden geassisteerd bij het booronderzoek op de site Duno onder begeleiding van de Walcherse Archeologische Dienst. Ook vond vier keer overleg plaats over het historisch onderzoek, het oude booronderzoek en de rapportage om te komen tot een gezamenlijke rapportage en publicatie.

- Door de Walcherse Archeologische Dienst werden 2 rondleidingen verzorgd op de site 't Groentje Domburg, waaraan 10 AWN-leden deelnamen.

Projecten

- Monografie Valkenisse; Zes keer vond overleg plaats tussen de eindredacteur en betrokken auteurs over de monografie Valkenisse.
- Project Oud-Rilland; Ten behoeve van het scholenproject van het Calvin College te Krabbendijke werden 4 rondleidingen verzorgd op de slikken van Oud-Rilland. Aansluitend werden lessen archeologie verzorgd op het college. Vier AWN-leden waren hierbij betrokken.
- Negen keer werd een excursie verzorgd op de site Oud-Rilland door drie gidsen van de AWN. Gemiddeld waren 15 personen aanwezig bij de excursies. Belangstelling was er van bewoners van Rilland en omgeving, West-Brabant, leden AWN afdeling Betuwe, IVN-jeugdgroep, natuurgroepen waaronder ook Vlaamse, studenten geo-archeologie VU-Amsterdam, PABO-studenten Driestar Gouda en hoofden milieupolitie Zuid-West Nederland.
- Met het Waterschap Zeeuwse Eilanden werd overleg gepleegd over de realisatie van een zitbank met informatiepaneel op de zeedijk nabij de slikken van Rilland. Realisatie 2011.
- Vijf keer werd in het kader van de monitoring van de site Oud-Rilland door AWN-leden ter plaatse onderzoek verricht.
- Project Ravestein; Gedurende het gehele jaar werd wekelijks gewerkt aan de vondstverwerking (puzzelen, plakken, beschrijven, nummeren, fotograferen, catalogus maken, invoeren gegevens in TMS) in het kader van het project Ravestein. Vier ROB-dozen met Ravestein-vondsten werden ontdekt tijdens de verhuizing naar het gerenoveerde depot. De inhoud van deze dozen moet worden ingevoegd in de bestaande collectie.
- Project Inventarisatie en beschrijving van de bestaande binnendijken van Zeeland; Meerdere malen werd overleg gevoerd met betrokken vertegenwoordigers van de provincie Zeeland, het Waterschap Zeeuwse Stroom en de Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland.
- In april werd een aanvang gemaakt met de uitvoering van het kleinschalige pilotproject Sint-Philipsland. Met behulp van de door het Waterschap Zeeuwse Stroom ter beschikking gestelde basisgegevens werden 24 dwarsprofielen van de binnendijken van Sint-Philipsland digitaal vastgesteld.
- Een plan van aanpak voor het uitvoeren van boringen in de dijken werd nagenoeg afgerond. Ten behoeve van het nader onderzoeken van aan te boren organische resten werd een microscoop door de afdeling aangeschaft.
- Een aanvang werd gemaakt met het digitaal vaststellen van de dijkprofielen van de binnendijken van Noord-Beveland.

Werkgroepen

Werkgroep Archeologie Hulst

De werkgroep kwam 33 keer bijeen met gemiddeld 4 tot 5 deelnemers. Er werd historisch onderzoek uitgevoerd in het gemeente archief ten behoeve van de rapportage voor ArceoMedia Plan Bierkaai. Voorts werd de vondstverwerking in een database uitgewerkt (determinatie aardewerk en glas) van de opgraving aan de Bierkaaistraat. Tijdens het vestingweekend van Hulst werd een archeologie kraam en tent met voorlichting en educatie bemand door leden van de werkgroep. Een aanvang werd gemaakt met de realisatie van een boekje over de opgraving aan de Korte Nieuwstraat, titel Onder de Toren. Door de leden van de werkgroep werd tweemaal onderzoek gedaan op het gesloopte haventerrein in Hulst. Tenslotte werd door leden van de werkgroep onder leiding van een medewerker van de Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland een veldloop uitgevoerd nabij Koewacht.

Werkgroep ASD

De 3 leden van de werkgroep kwamen 13 keer bijeen voor de determinatie en beschrijving van de archeologische collectie van het Stadhuismuseum te Zierikzee.

De afdeling als ambassadeur voor de archeologie

Het afdelingsorgaan Zuidwesterheem werd het afgelopen jaar 4 keer geproduceerd. Kopij werd aangeleverd door de leden van de afdeling.

De door de afdeling Zeeland georganiseerde excursies werden algemeen door de deelnemers ervaren als geslaagd. Daar waar mogelijk werden dagvullende excursies aangeboden met een combinatie van een lezing met een museumbezoek dan wel stadswandeling. Het aantal AWN-deelnemers was gemiddeld 15. Door samenwerking met de Heemkundekring De Bevelanden liep het aantal deelnemers in enkele gevallen op tot 35 personen.

De navolgende excursies vonden plaats: Tongeren; Domburg; lezing Bas Chamuleau na jaarvergadering; Aardenburg/Hamme; Hoensbroek, Heerlen; Brielle en tot slot naar Damme (B).

Afdeling 11 Lek- en Merwestreek

(Cor Westra)

De belangrijkste gebeurtenis was het gedwongen vertrek uit de werkruimte van de afdeling Lek- en Merwestreek en de verhuizing naar een nieuwe locatie. Om aandacht te vestigen op het probleem, is RTV Dordt in de werkplaats een kijkje komen nemen, dat werd de volgende dag uitgezonden. Op het laatste moment kwam woningbouwcorporatie Trivire in samenwerking met de gemeente Dordrecht met een geschikte ruimte een gebouw voor creatieve ondernemers. In het najaar was er een open dag voor alle "inwonenden" van het hele gebouw georganiseerd. De wethouder die het gebouw opende, heeft vervolgens uitgebreid in onze werkruimte rondgekeken en over de AWN, erfgoed en cultuurbeleid gepraat. Meer dan 500 mensen hebben de werkruimte op deze dag bezocht.

Aan groepen van basisscholen in de wijk waar de werkruimte is gevestigd, werd de mogelijkheid geboden voor een lesochtend in archeologie.

De AWN heeft drie showvitrines ingericht met Romeinse vondsten, metaal van de scheepswerf de Biesbosch, aardewerk van de Berckepoort. In de werkruimte is de glasvitrine nieuw ingericht met glas uit Dordrecht en voorzien van fraaie teksten en afbeeldingen. Zie omslag van dit Jaarverslag.

Werkdagen en werkavonden

Na de verhuizing werd het archeologisch werk weer opgestart. De opgraving Varkenmarkt (1968) kreeg een vervolg door een gift: een verzameling fragmenten glas, vooral drinkglas. Daarmee is de beschrijving Varkenmarkt afgesloten. Een aantal restauratieobjecten moet nog worden voltooid. Verder worden de laatste vondsten nog getekend en gefotografeerd. Van de historische vereniging Giessenburg werd een collectie met vondsten van de Neerpolderse weg aan de AWN overgedragen, in totaal 18 kratten, dozen, emmers. Een werkgroep is begonnen met sorteren en determineren.

Ook in de werkgroepen in de Alblasserwaard, Gorinchem, Schoonhoven en Nederlek zijn diverse opgravingen uitgewerkt. Voor de verhuizing werd een aantal onderzochte vondsten in het provinciale depot in Alphen en in het gemeentedept van Dordrecht gedeponneerd.

Greep uit de activiteiten

In 2010 zijn verschillende excursies georganiseerd en is door diverse leden deelgenomen aan landelijke activiteiten. Op monumentendag, 11 september was de AWN in de Grote Kerk van Dordrecht met een stand met informatie en vondsten aanwezig. Op 13 september vond de jaarlijkse fietstocht o.l.v. Arjan Wemmers naar de boerderij Gijbeland van de historische vereniging Binnenwaard plaats. In de boerderij met interieur was net een tentoonstelling van archeologische vondsten uit de Alblasserwaard geopend. Veel van de vondsten waren getuige de bijschriften afkomstig van leden van de AWN. Interessant en aangrijpend was het monument van de neergestorte Halifax en het boeiende relaas van Arjan over zijn bemoeienissen met de opgraving van de propeller. Aangezien diverse betrokkenen nog in leven waren,

is het verhaal verweven met oral history.

Arjan Wemmers vertelde zijn verhaal ook aan schoolklassen, waarop dit grote indruk maakt.

In de loop van het jaar hebben leden van de werkgroepen meegewerkt met opgraven, uitwerken, adviezen geven en contact onderhouden bij gemeenten, verenigingen en andere instanties in het werkgebied. Als voorbereiding voor opgravingen is aan bedrijven informatie gevraagd. De afdeling is onder andere vertegenwoordigd in het Gebiedsplatform Alblasserwaard-Vijfheerenlanden en het Historisch Platform Dordrecht.

Naast een aantal leden dat de Reuvensagen als deelnemer bijgewoond heeft, hebben vijf leden samen met de afd. Helinium meegeholpen als vrijwilliger.

Afdeling 12 Utrecht e.o.

(Karlien Dijkstra)

AWN Utrecht heeft een aantal actieve werkgroepen waarin AWN-leden (maar ook andere geïnteresseerden zijn verenigd. Ook in 2010 waren vrijwilligers in de regio Utrecht actief in veldwerk, vondstverwerking, maar ook publieksactiviteiten op het gebied van archeologie.

Onderzoek

Zo onderzochten AWN-ers in de zomer en herfst van 2010 op verzoek van de RCE vijf bunkerlocaties op het fort bij Vechten (Fectio) (gemeente Bunnik), als eerste fase van een breder onderzoek.

Er werden schervenmateriaal en metaalvondsten uit de vicus bij het Castellum Fectio gevonden. Omdat de grond nooit is bewerkt, waren de honderden scherven van met name Romeins importaardewerk groot en gaaf. Een bijzondere vondst was de scherf van een gezichtsurn.

In het voorjaar van 2010 werden er door de RCE twee proefsleuven gegraven bij castellum Fectio. Drie leden van de AWN mochten daarbij assisteren.

Zo werd bij de archeologische dienst van de gemeente Utrecht assistentie verleend bij een onderzoek van een vroeg middeleeuwse boot in Leidsche Rijn. De AWN werd gevraagd hulp te verlenen bij het zeef en verzamelwerk. Er werd veertien middagen intensief gewerkt, maar met een bevredigend resultaat. Er werd door vier AWN-ers zeer veel dierlijk botmateriaal verzameld, veel vroegmiddeleeuws aardewerk, diverse mooi gekleurde kralen, benen kamdelen, benen naalden, stukjes metaal en een sceatta. De dankbaarheid van de archeologen was groot voor dit arbeidsintensieve werk. Het leverde de Utrechtse vrijwilligers veel goodwill op, wat zeer waarschijnlijk nieuwe werkzaamheden zal opleveren voor de toekomst.

In Polder Rijnenburg, gem. Utrecht is door RAAP een deel van polder Rijnenburg via intensieve boring onderzocht. Daaruit zijn vele, mogelijke nederzettingssporen tevoorschijn gekomen. Op verzoek van de Utrechtse archeologen heeft de AWN de akkers in hetzelfde gebied belopen. Twee vragen spelen daarbij een rol: 1. zijn er sporen over het hoofd gezien? 2. zijn de bewoningssporen die zijn ontdekt ook aan de oppervlakte via vondsten waar te nemen?

In 2010 zijn door ongeveer 10 AWN-ers akkers met 6 door RAAP aangeduide vindplaatsen belopen. Er worden slechts twee vindplaatsen via oppervlaktevondsten ontdekt: beide uit de ijzertijd/Romeinse tijd. Er zijn geen nieuwe vindplaatsen ontdekt.

Op vaste dagen kwam een zevental AWN-ers in het provinciaal depot in Utrecht bijeen om aardewerk te selecteren. In eerste instantie werden de vondsten uit polder Rijnenburg gewassen, gecatalogiseerd en verpakt voor opslag in het depot. Daarna volgde een enorme hoeveelheid aardewerk van een vindplaats uit Schalkwijk. Die lag slechts gewassen voor verdere behandeling in het depot.

Door de grote hoeveelheid kwam de vraag aan de orde: "Als we willen deselecteren en slechts een deel in het depot willen opslaan, wat moeten dan de criteria zijn?". Dat werd een interessante discussie. Aan

de hand van het werken met de materialen veranderden de criteria zelfs tijdens het werk. Een slotconclusie is nog niet getrokken.

Een bouwput aan de Traaij in het centrum van Driebergen-Rijsenburg trok de aandacht van AWN-er Ton van Bommel uit Driebergen. Hij kreeg toestemming om de bouwput te onderzoeken op de aanwezigheid van archeologische vondsten of sporen.

Het resultaat was verrassend. Tussen de fundamenteën van de enkele jaren geleden gesloopte bebouwing van het terrein bevond zich een archeologische vondstlaag uit de ijzertijd, tussen 800 en 12 voor Chr. Daarnaast zijn er ijzerbewerkingslakken aangetroffen en een grote kuil, waarin mogelijk een diepgefundeerde houten paal heeft gestaan.

Zes vrijwilligers hebben gewerkt aan de restauratie van aardewerk dat in 2009 bij onderzoek in de voormalige ridderhofstad Den Engh bij Vleuten is gedaan.

In IJsselstijn heeft de zeer actieve AWN-er Remy Ooyevaar deelgenomen aan tal van erfgoedactiviteiten, uiteenlopend van het Museumweekend en de Open Monumentendag tot de totstandkoming van de canon van Zuidwest-Utrecht. Remy heeft zelfs meegedaan aan een talkshow bij de lokale omroep over 700 jaar IJsselstein.

In Houten heeft de archeologische werkgroep "Leen de Keijzer" tal van boeiende werkzaamheden uitgevoerd met unieke resultaten. Zie hiervoor het volgende verslag.

Afdeling 12 Utrecht e.o. - Archeologische Werkgroep "Leen de Keijzer"/Stichting Archeologie Houten

(Pieter Frederiks)

Het jaar 2010 stond vooral in het teken van het vergroten van de bekendheid van onze werkgroep in de gemeente Houten. Op vele manieren is aandacht gevestigd op de archeologische activiteiten, de resultaten van de veldonderzoeken en de presentatie ervan. De werkgroep telde 22 leden, die voor het overgrote deel wekelijks actief zijn.

Opgravingen

Mede in opdracht van de gemeente heeft de werkgroep op twee locaties in Houten archeologisch onderzoek verricht: het bouwhistorisch en archeologisch onderzoek op landgoed Wickenburgh en onderzoek naar sporen uit de IJzertijd en de Romeinse periode op het terrein van de voormalige Bernhardwegschool.

Hondengraf in het middeleeuwse vlak bij de opgraving Wickenburgh. (Foto uit Jaarverslag "Leen Keijzer")

Publicaties

De werkgroep gaf een publicatie uit over het archeologische en bouwhistorische onderzoek in de voormalige boerderij de Kniphoeck te Houten. Intussen zijn twee nieuwe publicaties in voorbereiding genomen, één over eerder verricht onderzoek aan de Beusichemseweg en één over de locatie Sandelhout te Houten.

Na de succesvolle openingstentoonstelling van het museum bracht de werkgroep de expositie "Wickenburgh door de eeuwen heen", waarin een beeld werd geschetst van historische collecties, verzameld door bewoners van het landgoed. 1202 belangstellenden werden verwelkomd, waaronder schoolklassen uit Houten en een groep van het ROC Woerden. Het museum is twee dagen per week geopend.

Voordrachten en presentaties

Leden van de werkgroep verzorgden voordrachten en presentaties over archeologische onderwerpen aan lokale organisaties, zoals Probus Houten, Rotary Houten, KBO en de Houtense Zomerschool.

Educatie

De werkgroep nam deel aan het project "Kunst Centraal" van de provincie Utrecht, met als motto "Verzamelwoede". Er werden 18 groepen van Houtense basisscholen ontvangen. Er werden lessen over archeologie verzorgd. Bij het College De Heemlanden werd een beroepenvoorlichting gegeven. Samen met basisschool 't Schoolhuys zijn twee leskisten ontwikkeld, één over de Romeinse tijd en een leskist over de Middeleeuwen. Beide leskisten zijn beschikbaar voor alle basisscholen in de gemeente Houten. Een vwo-leerling werd een maatschappelijke stageplaats aangeboden.

Manifestaties. Onze werkgroep was actief in de gemeente Houten op de Open Monumentendag, de Activiteitenmarkt en de jaarlijkse Boekenmarkt.

Mediacontacten

Bij diverse gelegenheden waren lokale pers en radio aanwezig om reportages te maken over de activiteiten in het veld en op de archeologiezolder van de werkgroep.

Contacten met de gemeente

De subsidieovereenkomst met de gemeente Houten werd voortgezet. De werkgroep verricht als tegenprestatie archeologisch onderzoek, presenteert museale collecties en levert diensten aan onderwijs en instellingen. Periodiek is er overleg met de wethouder en we hebben geregeld contacten met de gemeentelijke archeoloog.

De gemeente was gastheer voor de jaarlijkse Utrechtse Contactdag voor amateurarcheologen. De werkgroep heeft de provincie Utrecht als organisator bijgestaan om er een succes van te maken.

Afdeling 13 Naerdincklant Archeologie Gooi- en Vechtstreek

(Marc Camfferman)

Naerdincklant - Archeologie Gooi- en Vechtstreek vertegenwoordigt voor de bevolking de archeologie binnen het gebied tussen de rivieren Vecht en Eem, inclusief het Gooi.

In het Archeologisch café Naarden werd door Anton Cruysheer een lezing gegeven over archeologie van het Gooi. In vervolg hierop was er een contactavond en lezing voor het IVN, over archeologie van het Gooi door Anton en John van der Sar.

Voorts was er een lezing en een fietstocht over de Geologie van het Gooi en een veldverkenning op het IJzeren veld.

De vuursteenwerkgroep bracht een bezoek aan het IJstijden Museum in Buitenpost en voerde een veldverkenning uit op Aardjesberg.

De Afdeling organiseerde jeugdactiviteiten zoals een opgraving en determinatie scherven op het Bezoekerscentrum Natuurmonumenten.

Tijdens het jaarlijkse Schaapscheerderfeest, presenteerde de Afdeling zich samen met vele andere vrijwilligersorganisaties.

Bij de Landelijke Algemene Ledenvergadering werd bekend gemaakt dat ons zeer gewaarde lid Jonny Offermans de Bronzen Legpenning van de AWN in ontvangst mocht nemen. Zij ontving deze onderscheiding voor het leveren van uitzonderlijke prestaties voor de (amateur)archeologie in Nederland.

Afdeling 14 Vallei en Eemland

(Wilma van den Heuvel)

De Afdeling zet zich in voor het breed vermeerderen van de archeologische kennis bij de leden en het publiek. Daarvoor tracht de afdeling eigen onderzoek te krijgen.

Er wordt gewerkt aan een boekje over oude opgravingen in de stadskern van Amersfoort.

Er wordt samengewerkt met de Historische Vereniging Oud Loosdrecht voor het opzetten van een tentoonstelling). Daarnaast zijn er oriënterende gesprekken met de regio archeoloog Gelderse vallei en Noord-West Veluwe over samenwerking. Er is meegewerkt aan de Nationale Open Monumentendag.

Er is in het verslagjaar vier keer info aangeleverd voor bureauonderzoek. Bij de gemeentelijke archeologische dienst werken vier vrijwilligers, twee keer per week. Zo ook met het uitwerken van opgravingen en het zelfstandig uitwerken van oud onderzoek.

Er is door een van de leden van Vallei- en Eemland archeologische educatie(les) gegeven op de basisschool en lezingen voor externe doelgroepen en zijn er veel vragen beantwoord van mensen over archeologie in de breedste zin via de mail.

Met de gemeenten Nijkerk, Nunspeet, Harderwijk zijn verkennende gesprekken gevoerd over samenwerking. In de gemeente Harderwijk participeert de afdeling in de monumentencommissie.

Afdeling 15 West- en Midden-Betuwe en Bommelerwaard

(Hans van der Laan)

Anders dan gebruikelijk is de jaarvergadering in 2010 gecombineerd met een excursie. Op 24 april hebben we een bezoek gebracht aan het kleine maar zeer fraaie museum Gewande met zijn boeiende collectie van prehistorische, Romeinse, Middeleeuwse en nog recentere vondsten.

Communicatie publiciteit en samenwerking met externe relaties

Het blad van onze afdeling, *Graven tussen de Rivieren*, is in 2010 niet verschenen. Een speciale **lezing** werd op 20 mei gehouden door Jelle van Hemert. Dit was kort na de opening van de tentoonstelling in het Bezoekerscentrum in Heerewaarden. Jelle van Hemert hield een leuke en prikkelende lezing gehouden waar bijna 100 mensen op afkwamen. Hij wist grondig twijfel te zaaien over de juistheid van gevestigde meningen over de status van o.m. Rossum en Kessel in de Romeinse Tijd.

Van mei tot oktober is er in het Bezoekerscentrum *De Grote Rivieren* een tentoonstelling gehouden van Bataafse en Romeinse vondsten uit Rossum, Alem en Kessel/Lith. Deze tentoonstelling was georganiseerd door enkele leden van onze afdeling.

Honderden mensen hebben in de (na)zomer de tentoonstelling bezocht. Er blijkt veel animo te zijn voor archeologie in de regio, dit gezien de grote belangstelling voor lezing, tentoonstelling en prijsvraag.

Van groot belang voor onze afdeling zijn de ontwikkelingen in de zoektocht naar een eigen onderkomen. Wij werden uitgenodigd door het Bezoekerscentrum *De Grote Rivieren* in Heerewaarden om in de toekomst op vaste basis gebruik te maken van ruimte in dit gebouw. Voor lezingen, met name als die gaan over onderwerpen die de Bommelerwaard aangaan, vergaderingen, tentoonstellingen, schervenavonden en andere activiteiten.

In de loop van 2010 is een eerste aanzet gemaakt voor nauwere samenwerking met de Historische Kring Bommelerwaard. De aard van activiteiten van deze kring en die van de AWN sluiten goed op elkaar aan. Een definitieve vorm zal deze samenwerking in 2011 krijgen.

In de loop van 2010 is Huib Jan van Oort als regioarcheoloog in dienst van Regio Rivierenland gekomen. Hij zal werken voor de gemeenten Buren, Culemborg, Geldermalsen, Lingewaal en Maasdriel. Zaltbommel, Neerijnen, Tiel en Neder-Betuwe doen dus niet mee. Een van zijn taken zal zijn om intensief contact te onderhouden met de AWN en andere oudheidkundige genootschappen in de regio.

Contacten met archeologische bedrijven zijn in 2010 beperkt gebleven in vergelijking met de eerdere jaren. In januari werden we benaderd door BAAC naar aanleiding van herinrichtingsplannen van een perceel in Velddriel.

Samenwerking met gemeenten

Onze afdeling is vertegenwoordigd in de monumentencommissie van de gemeente Culemborg. Vanuit deze positie worden de belangen van de archeologie binnen de gemeente bewaakt. Er is vanuit de gemeente Culemborg toezegging dat de AWN in een aantal gevallen mag opgraven nadat een terrein negatief is uitgeselecteerd.

Sinds 2009 heeft de AWN veel bijdragen geleverd aan de ontwikkeling van de Cultuur- en Archeologische Waardenkaart met beleidsplan voor de hele gemeente Zaltbommel. Bij het halfjaarlijks overleg (najaar 2010) tussen 5 AWN-leden met de beleidsmedewerker van de gemeente zijn nog verschillende aanvullingen gemaakt. Zo is er met de gemeente Geldermalsen regulier contact met de ambtenaar Landschap en Archeologie voortgezet. Zij stelt ons op de hoogte van ontwikkelingsplannen waar de AWN een rol in kan spelen. Daarnaast zal zij er ook op toezien dat er in toekomstige onderzoeken ruimte is voor assistentie vanuit de AWN. Ook zal ze de contacten met ons bespreken met de regionaal archeoloog. Samen zullen we nagaan of de reeks onderzoeken in het Middengebied voor Odyssee-gelden in aanmerking kunnen komen zodat er een grote integrerende publicatie van kan worden gemaakt.

In de gemeente Buren is men bezig met de ontwikkeling van een archeologische waardekaart. De gemeente heeft ervoor gekozen om de AWN hierbij NIET te betrekken. Bij navraag over deze beleidskeuze is bovendien geen reactie gegeven op de vraag waarom men de AWN hier niet bij wil betrekken.

Veldwerk en excursies

Het jaar 2010 heeft wat andere accenten laten zien dan 2009. Zo zijn er meer excursies geweest, maar is er wat minder veldwerk uitgevoerd. Het aantal deelnemers varieerde per activiteit. In totaal zijn er op 9 locaties waarnemingen gedaan en zijn er drie excursies georganiseerd.

Afdeling 16 Nijmegen en Omstreken

(Willem Kuppens)

Lezingen, presentaties en excursie

Op 2 februari 2010 verzorgde Stijn Heeren, als archeoloog verbonden aan het bureau Hazenberg Archeologie, een interessante lezing over het Bataafse gebied nabij Tiel, beter bekend als de casus Tiel-Passewaaij. Op 28 maart 2010 namen 27 leden en donateurs van de afdeling deel aan de door het bestuur georganiseerde excursie naar Tongeren. In Tongeren werd o.a. het vernieuwde Gallo-Romeinse museum bezocht. Tijdens de afdelingsledenvergadering op 13 april 2010 verzorgde Jan Roymans, als seniorprojectleider verbonden aan RAAP, een lezing over de bijzondere archeologische vondsten die de laatste jaren zijn aangetroffen in Limburgse en Brabantse beekdalen.

Assistentie van de leden van afd.16 bij de opgraving aan de Osterweg te Wijchen. Foto uit jaarverslag afd. 16.

Door diverse leden van de afdeling werd deelgenomen aan de vormgeving, organisatie en uitvoering van het Romeinenfestival/Weekend van de Archeologie. Dit tweejaarlijkse landelijke evenement vond op 18, 19 en 20 juni 2010 plaats op het Kops Plateau te Nijmegen.

Tijdens de altijd drukbezochte jaarlijkse Schervenavond van 14 september 2010 presenteerden diverse AWN-leden hun meest opmerkelijke vondsten van het afgelopen jaar. Daarnaast verzorgden enkele leden korte lezingen/presentaties.

Op 16 november 2010 was Arjan den Braven onze gast. Arjan, als archeoloog gedetacheerd bij het Bureau Archeologie en Monumenten van de gemeente Nijmegen, informeerde ons –op basis van bronnen- en archeologisch onderzoek- uitgebreid over de diverse aspecten van het verstedelijkingsproces dat Nijmegen doormaakte tussen de late 8^e eeuw en het midden van de 13^e eeuw.

Activiteiten van het bestuur

In 2010 verschenen zeven Nieuwsbrieven van de afdeling. Het bestuur vergaderde in het verslagjaar op 27 januari, 24 maart, 26 mei, 16 juni, 8 september en 10 november. Tijdens de bestuursvergaderingen stonden o.a. op de agenda: het afdelingsprogramma 2010/2011 (lezingen, excursies e.d.), de vormgeving van onze deelname aan het in juni 2010 te Nijmegen plaatsvindende Romeinenfestival en

het Weekend van de Archeologie en het reactiveren van het fenomeen veldwerkcoördinatie. Dit laatste resulteerde er in dat ons bestuurslid Rob Woldringh zich bereid verklaarde vooralsnog de belangrijkste taken als veldwerkcoördinator te gaan behartigen. Tevens werd door het bestuur nader kennis gemaakt en afspraken gemaakt met Paul Franzen, de nieuwe regionaal archeoloog voor diverse gemeenten in de omgeving van Nijmegen.

De jaarlijkse afdelingsledenvergadering vond plaats op 13 april 2010. Tijdens de vergadering werd de Wim Tuijn-fibula aan Jan Thijssen uitgereikt.

Namens het afdelingsbestuur werd door Rob Woldringh deelgenomen aan de bijeenkomsten en daaruit voortvloeiende activiteiten van het Cultureel Platform Rijk van Nijmegen.

Infoverstrekking aan derden en ondersteuning bij opgravingen

Door diverse leden van onze afdeling werd medewerking en ondersteuning verleend bij de totstandkoming van het gemeentelijke archeologisch en cultuurhistorische beleid en de daarbij behorende waardenkaarten.

Door diverse leden van de afdeling werd (al of niet gecoördineerd) ondersteuning verleend tijdens door archeologische opgravingsbedrijven uitgevoerde veldactiviteiten.

Op verzoek van de gemeente Millingen aan de Rijn werd in maart 2010 door enkele AWN-leden een waarneming uitgevoerd tijdens bouwwerkzaamheden binnen het bouwplan Mozartstraat/Ravelstraat in genoemde gemeente. Aan het archeologisch bedrijf Synthebra te Doetinchem werd aanvullende informatie verstrekt voorafgaand aan een drietal binnen de gemeente Beuningen uit te voeren archeologische onderzoeken.

Op verzoek van het archeologisch bedrijf Econsultancy te Doetinchem werd aanvullende informatie verstrekt voorafgaand aan een tweetal uit te voeren archeologische onderzoeken.

Cursussen

De AWN-afdelingen 16 en 17 organiseerden in het najaar van 2010 gezamenlijk voor de tiende keer een "Basiscursus Archeologie". De inschrijving stond open voor leden van de AWN-afdelingen 15, 16, 17, 18 en 19. Vier nieuwe leden van onze afdeling namen aan de cursus deel. In verband met de grote belangstelling voor de cursus werd door de besturen van de AWN-afdelingen 16 en 17 besloten in het voorjaar van 2011 een extra cursus in te plannen.

Afdeling 17 Zuid-Veluwe en Oost-Gelderland

(Ben Clabbers)

Educatie/Kennisoverdracht

Het bestuur vindt dat de afdeling op het gebied van educatie en kennisoverdracht zo veel mogelijk moet presenteren. Er worden leden ingezet voor het geven archeologische educatie bij scholen uit het basis- en voortgezet onderwijs en het Hoger Beroepsonderwijs.

Ook de kennisoverdracht naar de eigen leden geniet prioriteit. Een ander speerpunt is het meewerken aan opgravingen en archeologisch onderzoek. Ook hier probeert de afdeling goede afspraken te maken met gemeentelijke en regionale archeologische diensten en commerciële bedrijven.

Niet altijd lukt het om mensen op de juiste tijd en plaats/site te krijgen, belemmerend werkt daar het laat bekendmaken van datum en tijd door de opgravende instanties.

Samenwerking met andere organisaties.

Er wordt samengewerkt met het HBO, in het bijzonder met de Pabostudenten. Zij ontwerpen lessen en lespakketten voor leerlingen uit het basis- en voortgezet onderwijs

Een bijzonder leuke samenwerking met andere lokale/regionale erfgoedorganisaties en instellingen vindt plaats in Arnhem. 4-5 keer per jaar wordt er een Historisch Café georganiseerd, waar veel publiek, per keer ongeveer 100-150 man/vrouw, op af komt. Het programma wordt georganiseerd door leden van de AWN en andere Historische Verenigingen. In deze setting zijn AWN leden zowel bezoeker als publieksvoorlichter.

Werk aan de zeefinstallatie in Zevenaar, zeven grachtvulling middeleeuwse burcht. (Foto: Jan G.M. Verhagen)

Lokaal en regionaal Kenniscentrum

- In de tweede helft van 2010 is een aantal verzoeken ontvangen en beantwoord. Deze vragen kwamen van het bedrijf Econsultancy en golden diverse gemeenten in de Achterhoek. Van overige bedrijven zijn geen verzoeken ontvangen, noch van gemeenten.
 - Aan BAAC is (tijdens de opgraving) oud kaartmateriaal ter beschikking gesteld voor de opgraving in Duiven De Ploen om aangetroffen greppels uit de Late Middeleeuwen/Nieuwe Tijd te kunnen plaatsen.
 - In Beek (Montferland) zijn op verzoek van Synthegra een paar maanden dagelijks 2 vrijwilligers in de ijzige koude behulpzaam geweest.
 - In 2010 hebben de AROLA-partners hun kennis gebundeld in een bijdrage voor de regionale onderzoeksagenda. Het verzoek hiertoe was afkomstig van regioarcheoloog Marc Kocken.
- In het veld is meegewerkt aan archeologische onderzoeken door bedrijven/gem. diensten. Er is aan 8 onderzoeken in het veld meegewerkt. Highlights zijn de deelname aan het zeefproject van de grachtvulling van de middeleeuwse burcht in Zevenaar (Archeodienst Gelderland) (23 mensen, 89 mensdagen), opgraving aan de Hoofdstraat/Walstraat in Terborg (Archeodienst Gelderland), opgraving van BAAC in Duiven De Ploen 2e fase. 10 mensen, 15 mensdagen, één werkdag op zaterdag en het uitwerken van vondstmateriaal voor bedrijven/gem. diensten

Door de AWN in Zelhem is na afloop van de opgraving in Terborg zelfstandig twee dagen lang gezocht naar de oudste gracht van Terborg uit de 13e eeuw.

In Bennekom is de sloop van de voormalige bibliotheek (Kerkstraat 29) archeologisch begeleid. De locatie ligt vlak bij de grote inheems-Romeinse nederzetting die in de jaren 70 is opgegraven. Het leverde geen resultaten op.

Belangrijkste project is de afronding van de vondstverwerking van vondsten uit de opgraving van kasteel Batenburg op verzoek van Geldersch Landschap. Er is gestart met het uitwerken van een opgraving uit 2004 aan de Diedenweg in Ede. De vondsten zijn al door de AWN verwerkt. In 2011 wordt ook een rapport gepubliceerd i.s.m. de gemeentelijke archeologen van Ede.

Ambassadeur voor de archeologie

In samenwerking met afd-16, is in 2010 voor de 10^e keer een "beginnerscursus archeologie" georganiseerd toegankelijk voor AWN leden, maar in principe voor leden uit de afdelingen 15, 16, 17 en 18.

De afdeling organiseerde voor de leden en belangstellenden acht lezingen. Daarnaast werden er twee excursies georganiseerd.

De afdeling heeft in 2010 een 13-tal digitale nieuwsbrieven gestuurd naar leden en belangstellenden

De afdeling heeft in 2010 veel archeologische voorwerpen tentoongesteld in een 4 tal exposities, deze exposities zijn "permanent" te noemen op de volgende locaties: In Arnhem: Historische kelders Oude Oeverstraat 4a, aantal bezoekers ca. 21.000; ' Permanente AWN presentatie van diverse vondsten, Nijhoffstraat 42, AWN werkruimte, aantal bezoekers ca. 250; ' Permanente expositie van diverse objecten, Zwanenstraat 8 a, aantal bezoekers ca. 3200; Vondsten gedaan in de Zwanenstraat 8a - 10' In Zevenaar Liemers Museum, aantal bezoekers ca. 6000.

Belangenbehartiger van het bodemarchief

Met de gemeentelijk archeoloog van Arnhem is een goed contact op regelmatige basis, en bij veldwerkactiviteiten. In Ede is er overleg met gemeentelijk archeologen: overleg in het gebied Ede-Wageningen vindt enkele malen per jaar plaats met alle vrijwilligers. In juni waren ook vrijwilligers uit de gemeenten Barneveld, Scherpenzeel en Nijkerk aanwezig. In Wageningen heeft met de regioarcheoloog overleg plaats gevonden.

In de Achterhoek is er met een achttal gemeenten contact. Dit contact wordt gelegd met regioarcheoloog Marc Kocken.

Op zondag 30 mei vond in park Meinerswijk in Arnhem de Dag van het Park plaats. De AWN heeft meegewerkt aan deze dag, o.a. door een deel van het castellum in het terrein weer te visualiseren. Met behulp van 160 piketpaaltjes en 800 meter lint is de principia (hoofdgebouw) en een deel van de zuidmuur in het terrein aangegeven. Hoewel al langer wordt gewerkt aan de mogelijkheden tot visualisering, heeft dit project er in belangrijke mate aan toe bijgedragen dat er naar alle waarschijnlijkheid in 2011 een tijdelijke visualisering komt, als opmaat naar een permanente. (foto Meinerswijk). In de gemeente Barneveld is er samenwerking met gemeente archeoloog Peter Schut en de Archeologische Monumentenwacht.

Voort is er samenwerking met erfgoedorganisaties zoals historische verenigingen/heemkundekringen e.a. bij de belangenbehartiging. Een bijzondere vorm van samenwerking binnen de AWN afd.17 is het zogeheten AROLA, (Archeologisch Regionaal Overleg Liemers en Achterhoek) in de Liemers en Achterhoek. Dat is een overleg tussen historische verenigingen en heemkundekringen om te komen tot een gemeenschappelijke belangenbehartiging van de archeologie in dat deel van Gelderland.

In november is met diverse partijen een herstartbijeenkomst gehouden voor een project voor WO-II archeologie. De AWN zal hieraan gaan deelnemen als ondersteuning voor veldwerkactiviteiten en de vondstverwerking. Mogelijk wordt de betrokkenheid uitgebreid. Ook in een ander project (in de opstartfase) voor WO-II wordt samengewerkt

Afdeling 18 Zuid-Salland - IJsselstreek - Oost-Veluwezooom

(Aly Dijkstra)

De afdeling werkt aan het versterken en verduidelijken van de positie van de lokale veldwerkcoördinatoren. Het zijn afdelingsleden die lokaal initiatieven nemen voor het vormen van werkgroepen, het bevorderen van het draagvlak voor de archeologie in de ruimste zin zoals beïnvloeding van de politiek en het beleid, publieksvoorlichting enz. Voortdurend wordt gedacht over aandacht naar de media om de naam van de afdeling te promoten.

De afdeling streeft ernaar om zoveel mogelijk samen te werken met organisaties als gemeentelijke archeologische diensten, regio -archeologen, historische verenigingen, heemkundekringen, plaatselijke en regionale erfgoedorganisaties en opleidingsinstituten zoals Saxion Next.

Met de Stichting Oud Deventer wordt samengewerkt in de Werkgroep Bouwhistorie Deventer. De Werkgroep heeft een rapport gepubliceerd over het onderzoek van het Oude Manhuis in Deventer.

Als lokaal en regionaal Kenniscentrum heeft de afdeling informatie aangeleverd voor bureauonderzoek door bedrijven en gemeentelijke diensten. De kennis van de leden helpt om die kennis mee te nemen, bv. in de voorbereiding van werkzaamheden voor nieuwe projecten. Ook informatie uit vroegere opgravingen door leden is daarbij behulpzaam.

Wat betreft de samenwerking met gemeenten liggen er goede contacten met de gemeenten Deventer, Apeldoorn, Lochem en Voorst. In Zutphen werken leden op het depot van de stadsarcheoloog en lopen de contacten via hem maar zijn de leden redelijk op de hoogte.

In Lochem vertegenwoordigde de lokale AWN coördinator de archeologie bij het invoegen van de archeologie in het nieuwe bestemmingsplan voor het buitengebied dat nodig was na de fusie van de gemeenten Lochem en Gorssel.

Leden van de afdeling werken 'in het veld' mee aan archeologisch onderzoek door bedrijven en gemeentelijke diensten. Zo wordt er al jaren in het veld meegewerkt aan projecten van de gemeentelijke diensten van Apeldoorn, Deventer en Zutphen. Daarnaast worden er in de andere vijf gemeenten in de afdeling zeer regelmatig leden ingeschakeld door commerciële bedrijven (Syntegra, ADC, ARC) en bedrijven van universiteiten (Leiden, Groningen). Daarbij doen in de gemeenten Apeldoorn, Deventer en Zutphen leden mee aan het verwerken van vondstmateriaal. Dat gebeurt in de depots van die diensten. In een aantal gevallen krijgen gespecialiseerde leden het verzoek om een (bijna) professionele bijdrage aan een onderzoek te leveren. Door de afdeling is op een tiental locaties in het werkgebied zelfstandig onderzoek uitgevoerd. Het betreft hier het uitvoeren van booronderzoek, veldverkenningen en kleine opgravingen.

Het bestuur van de afdeling heeft veel aandacht voor de deskundigheidsbevordering en educatie voor de leden. Zo hebben dit jaar twee leden deelgenomen aan de basiscursus archeologie, georganiseerd door de AWN-afdelingen 16 en 17 en zijn er vier lezingen gehouden over zeer uiteenlopende onderwerpen als recent onderzoek in Zwolle, de ontwikkeling van het middeleeuwse huis, klooster Maria ter Horst in Epse (Deventer) en de Griekse invloed in Zuid-Italië. Daarbij waren zowel leden als niet-leden welkom. Het aantal belangstellenden varieerde van 35 tot 90.

De lezingen worden breed in de lokale en regionale pers bekend gemaakt. In Lochem zijn twee lezingen gegeven aan cultuur clubs en een lezing aan het Historisch Genootschap

Een aantal leden heeft samen met leden uit aangrenzende afdelingen een bezoek gebracht aan de tentoonstelling Goud uit Georgië. Daarnaast zijn ongeveer 20 leden van onze afdeling op bezoek geweest bij de opgravingen in Swifterbant en bij de N23.

De leden en relaties van de afdeling hebben 4 nieuwsbrieven ontvangen. Daarnaast zijn aan de leden ongeveer 40 digitale berichten gestuurd over mogelijk interessante archeologische onderwerpen en activiteiten. Daarnaast is een zeer uitgebreid jaarverslag gepubliceerd.

Op het Staringcollege in Lochem en het Etty Hillesumcollege in Deventer zijn lessen gegeven door de AWN en studenten van de opleiding aan de Hbo Saxion-Next opleiding Archeologie. Daarmee zijn ongeveer 300 leerlingen bereikt.

In tijdschriften van historische verenigingen zijn 2 artikelen gepubliceerd. In het jaarboek Overijssels Erfgoed is een artikel geplaatst over een bouwhistorisch onderzoek door de AWN.

Afdeling 19 Twente

(Dick Schluter)

Afdeling Twente heeft een structuur waar een aantal groepen redelijk zelfstandig in functioneren en ieder een eigen werkgebied hebben. Over het verslagjaar volgen hieronder de verschillende activiteiten van respectievelijk AWN/Archeologische Club Oldenzaal, AWN/Archeologische Werkgroep West Twente en AWN/Archeologische Werkgroep Haaksbergen.

Opgraving Hengelo Broek Noord. Door toedoen van alerte AWN-ers zijn diverse vondsten gedaan die mede aanleiding waren voor opgravingen, o.a. verschillende brandgraven uit de IJzertijd. (Foto: Afd.19 Twente)

AWN/Archeologische Club Oldenzaal

De vindplaats Hengelo Broek Noord is al jaren geleden vrijgegeven voor woningbouw en er zijn door toedoen van alerte AWN-ers verschillende vondsten gedaan die mede aanleiding waren voor opgravingen, o.a. verschillende brandgraven uit de IJzertijd in 2004. Dankzij de AWN/ACO-inspanningen heeft de gemeente Hengelo besloten een grootschalig onderzoek in Broek Noord te gaan doen, waar ook de groep bij betrokken zal worden door het opgravingsburo SOB research uit Heinenoord. Al met al een prachtige ervaring voor de betrokken leden en een mooi vooruitzicht voor de gehele afdeling Twente: archeologie in de praktijk! De Groep komt wekelijks bijeen in een eigen onderkomen in Oldenzaal. Daar wordt onder andere gewerkt aan het restaureren van aardewerk wat tijdens eerdere opgravingen tevoorschijn kwam uit de Middeleeuwse stadskern van Oldenzaal (o.a. het Agnesklooster).

AWN/Archeologische Werkgroep West Twente

Tijdens de aanleg van een vijverpartij aan de Thorbeckelaan in *Almelo* werden door leden van de werkgroep Middeleeuwse kogelpotscherven gevonden. Van een vroegere boerderij werd het onderste deel van de putring van Bentheimer zandsteen aangetroffen. In *Diepenheim* werd de pastorie van de kerk uitgebreid met ongeveer 100 vierkante meter en amateurs mochten de archeologische waarnemingen doen bij de uitgraving.

Educatie en tentoonstelling Archeologische Werkgroep Haaksbergen

In samenwerking met het Provinciaal Archeologisch Depot 'Ad Verlinde' uit Deventer vond in Haaksbergen een project plaats om kinderen van de hoogste groep van de basisschool kennis te laten maken met de lokale historie op basis van archeologische vondsten en informatie te geven over wat archeologie precies is. Het onderkomen van de werkgroep werd tijdelijk een klaslokaal waar de kinderen van groep 8 van de Bonifatiuschool gingen 'graven' naar schatten uit de Haaksbergse bodem. Tevens werd in het gemeentehuis een tentoonstelling ingericht die op 8 oktober werd geopend. Vanuit het provinciale depot was Judith Jansen betrokken bij het project. De Werkgroep komt regelmatig bijeen in het eigen onderkomen met de naam 'Historisch Centrum'.

Afdeling 20 IJsseldelta-Vechtstreek

(Fre Spijk)

Het jaar 2010 was voor de afdeling een boeiend en leerzaam jaar. Het grootste deel van het jaar is een aantal leden van de werkgroep SWARS (Stichting werkgroep archeologie regio Staphorst) wederom bezig geweest met het verwerken van het vondstmateriaal en het restaureren van het materiaal dat uit de beerputten is gekomen op de RAAP-locatie Harderwijk. Dit alles gebeurt onder toezicht van de stadsarcheoloog van Arnhem drs. K. van den Berghe. In 2011 - zoals het nu lijkt - komen er via RAAP weer nieuwe projecten onze kant op. Eind 2010 werd voor RAAP nog een zeefproject uitgevoerd met de professionele zeefmachines en werd ijzertijd materiaal gezeefd, gedroogd, gewogen, gesorteerd en ingevoerd in een datasysteem waarna een en ander werd aangeboden aan RAAP.

Een bedrijf in Staphorst maakte van deze actie een instructiefilm die te zien is in de Veldschuur tijdens de expositie van het restauratiewerk van SWARS-leden gedurende de maanden december 2010 t/m maart 2011.

Deskundigheidsbevordering en educatie

Er zijn enkele AWN-studiedagen bouwkunde geweest. De afdeling heeft samen met SWARS in het informatiecentrum De Veldschuur voor natuur en historie te Rouveen erfgoededucatielessen gegeven. De afdeling is in samenwerking met de werkgroep archeologie SWARS en de beheerders van de Veldschuur, al enige jaren bezig met het aanbieden van historische en archeologische informatie "doel-spakketten" voor basisscholen en scholen van voortgezet onderwijs in de regio. In het afgelopen jaar wisten meer dan 1300 basisschoolleerlingen de weg naar de Veldschuur te vinden. Ook kon de eerste schoolklas het certificaat "aspirant- amateurarcheoloog" worden uitgereikt waarop ze met middeleeuws schrijfmateriaal hun eigen naam konden plaatsen.

Een en ander in nauwe samenwerking met Staatsbosbeheer regio Oost. Binnen enkele jaren hopen we de prehistorische onderkomens te kunnen bouwen met de inzet van jongeren tussen 13 en 18 jaar uit de regio. We gaan uit van tijdelijke prehistorische bouwelementen die een levensduur hebben van maximaal 5 jaar waarna de cyclus van "bouwen door jongeren" zich herhaalt. In de tussenliggende fasen worden jongeren betrokken bij het "runnen" van het historisch- archeologisch erf. Inmiddels hebben meer dan 50 schoolklassen (1500 leerlingen) voor het jaar 2011 zich aangemeld voor de lessen "historisch erfgoed" - en "natuurbeleving" en worden de vrijwilligers van de Veldschuur getraind in het begeleiden van de aangemelde groepen uit het basisonderwijs door professionele leerkrachten en amateurarcheologen van AWN afdeling 20.

De AWN afdeling en SWARS werken aan een uitvoerig doe-lesprogramma op het erf van de Veldschuur waarbij het zelfs mogelijk wordt op het "archeologisch ontdekkveld" een complete opgraving te reconstrueren met alle bijbehorende werkzaamheden. Met hulp van de vrijwilligers van het prehistorisch dorp "Swifterkamp" zijn de eerste tekeningen van het nieuwe historisch erfplan gemaakt en zal het historisch erfplan worden opgenomen in het bestemmingsplan van de gemeente Staphorst.

Veldverkenningen:

De werkgroep SWARS heeft enkele veldverkenningen uitgevoerd na melding van vondstmateriaal en n.a.v. het aantreffen van grondsporen bij de uitbreiding van het kerkhof in IJhorst.

In het kader van een "reconstructieplan Ommerschans" hebben leden van de werkgroep Steenwijk en Staphorst o.l.v. de archeoloog drs. K. van den Berghe metaaldetectie uitgevoerd en werden veel vondsten geborgen. Alles werd fotografisch vastgelegd door Aaldert Huisman uit Steenwijk. Er zal t.z.t. een vondstencatalogus worden samengesteld. Dit project is nog niet afgerond en zal in 2011 worden voortgezet.

Afdeling 21 Flevoland

(Astrid Doppert)

De afdeling heeft drie ambassadeur voor de archeologie. Er is dit jaar gewerkt aan de deskundigheidsbevordering voor de leden. Zo werd er in juli de cursus Visresten door docent Bob Berenhout van de UvA gegeven. De volgende items werden besproken: Onderzoek procedures in het veld en in het laboratorium, Specifieke kenmerken van niet natuurlijke oorsprong zoals vraat, verbranding, metabol processen, Een aantal vuistregels voor de eerste determinatie en Kennismaking met het visskelet.

In het kader van samenwerking is met de NJBG een uitnodiging uitgegaan voor de NJBG kampen en is met de Vrienden van Schokland en de NJBG de afspraak gemaakt om elkaar op de hoogte te houden van elkaars activiteiten. Leden mogen tegen dezelfde voorwaarden met diverse programma's meedoen.

Educatie en voorlichting.

Bureau Archeologie van de gemeente Almere heeft het initiatief genomen om de geschiedenis van Almere en Flevoland aan de, en, nieuwe Almeerders over te brengen in de vorm van cursussen. Dit keer aan de nieuwe volwassen inburgeraars.

De AWN heeft daarvoor een PowerPoint presentatie ontwikkeld als basis voor de twee lessen. Inhoud van de lessen: Ontstaan van de polder, de naamgeving, de vondsten uit prehistorie en de scheepswrakken, wat is cultuur in de archeologie.

Er waren 30 tot 40 cursisten uit diverse landen Afrika, Egypte, China e.d. Met name de invloed van diverse culturen vroeger en tegenwoordig sprak de mensen aan.

Naast deze activiteit werd een educatief programma "Graven van vondsten" in het Nieuwland erfgoed centrum te Lelystad georganiseerd.

In een bak met zand werden scherven opgegraven. De bak was in vakken verdeeld. Op een blad met ruiten moest worden aangegeven waar de vondst lag. Vervolgens werd de vondst meegenomen en met boeken gedetermineerd en aangetekend op het voornoemde blad. In het museum werd gekeken naar de originele voorwerpen wanneer deze aanwezig waren.

De afdeling presenteerde zich tijdens de Wereld erfgoed dag Schokland te Emmeloord en op de Dag van de archeologie in de gemeente Almere. Almeerders en anderen kunnen kennis maken met de geschiedenis van Flevoland. Dit jaar was het thema Water.

In Swifterbant werd tijdens de opgraving N23 door ADC en Archol B.V een open dag georganiseerd. Omdat er bij de opgraving heel veel vuursteen afslagen zijn gevonden is de nadruk gelegd op de herkenning van bewerkte vuursteen. Slecht weer maar enthousiaste bezoekers

In het Nieuwland Erfgoedcentrum te Lelystad werd de archeologische cursus "Spitten in de polder" georganiseerd. Kees Groothoff heeft de cursisten in de AWN werkruimte in het depot van het Nieuw Land Erfgoedcentrum ontvangen.

In november werd de Canonkarvaan in het Nieuwland Erfgoedcentrum te Lelystad ontvangen. De AWN heeft gekozen voor de onderwerpen prehistorie en WO II. Er was een demonstratie vuur maken ook de leskisten kwamen aan de orde. Het was de eerste keer dat het publiek kennis maakte met het project "Ongeland" vliegtuig wrakken in Flevoland. Doelgroep: docenten.

De dag daarop interviewden leerlingen van groepen 7 en 8 van basisschool de Branding ooggetuigen van een neergestort vliegtuig en een voormalig berger van vliegtuigen tijdens de inpoldering. De leerlingen hebben eerst les gehad in interviewen en het uitwerken van de interviews van een oud journalist.

Afdeling 23 Archeologische Vereniging Kempen- en Peelland

(Winnie van Vegchel)

Het vergroten van het publieke bewustzijn van de waarde van ons cultureel erfgoed en als ogen en oren fungeren voor mogelijke bedreiging van ons cultureel erfgoed, is de missie van de afdeling. Om dit doel te bereiken wordt zo nodig invloed uitgeoefend bij overheden die betrokken zijn bij besluitvorming over archeologie en worden diverse activiteiten en voorzieningen aangeboden om zoveel mogelijk leden actief of passief bezig te laten zijn met archeologie. Een goede informatievoorziening tussen bestuur en publiek, overheden en leden is een voorwaarde.

Weer of geen weer, het archeologisch onderzoek gaat gewoon door. Foto uit jaarverslag afd. 23

De afdeling bestaat uit leden die enthousiast en betrokken zijn. Zij zetten zich in voor het zich verdiepen in de archeologie en openstaan voor anderen. Kortom, een gevarieerde groep die dankzij professionele toegewijde begeleiding kan groeien.

Dat AVKP kan floreren, danken we naast de leden, ook aan het enthousiasme, de betrokkenheid, expertise, gastvrijheid en goede samenwerking met de Afdeling Archeologie van de gemeente Eindhoven en Stichting Archeoservice. Samen met deze twee partijen vormen we het Archeologisch Centrum in Eindhoven. Een belemmerend factor is dat het aanbod van activiteiten zo groot is dat men moet kiezen.

AVKP is gehuisvest in het Archeologisch Centrum Eindhoven, waar nauw wordt samengewerkt met de Afdeling Archeologie van de gemeente Eindhoven en Stichting Archeoservice.

AVKP vertegenwoordigt AWN-afdelingen in Brabant in de Monumentenfederatie Noord-Brabant. Er is een nauwe samenwerking met het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE), Stichting Archeologisch Samenwerkingsverband (SAS), Brabants Heem (organisatie van momenteel 119 Brabantse heemkundekringen) en de Sectie Archeologie van het Noord Brabants Genootschap.

De afdeling als Lokaal en regionaal Kenniscentrum

Veel heemkundekringen hebben een actieve archeologische werkgroep. Een aantal van hen is lid van de AWN. De afdeling werkt met alle heemkundekringen samen, ook als ze geen AWN-lid zijn.

Informatie aanleveren voor bureauonderzoek door bedrijven / gem. diensten

In vier gemeenten gebeurt dat incidenteel, in vijf regelmatig. Wat opvalt is dat de AVKP een paar maal per jaar vragen van bedrijven ontvangt over lokaal beschikbare informatie en dat dan vrijwel altijd gemeenten betreft waar geen lokale archeologiegroepen actief zijn. Met veel moeite wordt geprobeerd

alsnog die informatie boven tafel te krijgen.

Meewerken 'in het veld' aan archeologisch onderzoek door bedrijven / gem. diensten

AVKP leden hebben 'in het veld' meegewerkt aan vijf projecten. Er is geen compleet overzicht van het meewerken door lokale groepen. Van zeven lokale groepen is bekend dat vrijwilligers van tijd tot tijd meewerken met bedrijven.

Het uitwerken van vondstmateriaal voor bedrijven / gem. diensten

Het uitwerken van vondsten wordt vooral voor de archeologische dienst Eindhoven en Helmond uitgevoerd. Een min of meer vast groepje van ca. 20 vrijwilligers is deels overdag en deels op de wekelijkse werkvond daarmee aan de slag. Dat omvat sorteren en beschrijven, tekenen en restaureren. Binnen die groep zijn inmiddels diverse specifieke deskundigheden ontstaan. Er wordt nu vooral oud vondstmateriaal van het Archeologisch Centrum verwerkt.

Booronderzoek of opgravingen op vrijgegeven gebieden met toestemming RCE

Samen met een heemkundekring zijn via een booronderzoek de oude meanders van een beek opgespoord. Dit is van belang omdat dit, bij het geplande project beekherstel, archeologisch interessante plekken kunnen zijn. Bij de RCE is nagevraagd of voor een dergelijk booronderzoek toestemming nodig is. Dat bleek niet het geval te zijn.

Uitwerken oud vondstmateriaal

Van tijd tot tijd brengen amateurarcheologen en lokale archeologiegroepen oude vondsten naar het Archeologisch Centrum. Die worden, met de bezielende steun van de stadarcheoloog Nico Arts bekeken en beschreven. In 2010 zijn bijvoorbeeld de vondsten van een Frans legerkamp eind 19^e eeuw onderzocht.

Melden/ registreren toevalsvondsten

Een drietal leden is zeer actief met metaaldetectie. Zij melden regelmatig vondsten en laten die registreren. Meer incidenteel komen detectoramateurs hun vondsten laten beoordelen. Dit dank zij de vaste aanwezigheid van professionele archeologen van de Archeologische Dienst op onze werkvondten.

Voorlichting en educatie

Vijf keer per jaar verschijnt de ledenbrief AVKP-actueel, een steeds dikker wordende digitale nieuwsbrief met verschillende korte berichten. Onderwerpen zijn: activiteitenkalender, berichten uit de regio, informatie over opgravingen, aankondigingen en verslagen van excursies, lezingen, et cetera en specials over aan archeologie verwante onderwerpen. Daarnaast worden digitale nieuwsflitsen verstuurd om leden te informeren over oproepen en berichten die niet kunnen wachten op de ledenbrief. In 2010 zijn 30 nieuwsflitsen verstuurd. De ledenbrief wordt via Brabants Heem tevens verspreid onder alle heemkundekringen in de provincie.

In het voorjaar is er een gesprek geweest met Suzanne Klüver, coördinator maatschappelijke stage (MaS) binnen de AWN. De afdeling had graag een start met de MaS willen maken. Helaas werd de afdeling door de aangeschreven school aan het lijntje gehouden waardoor de zaak niet echt van de grond kwam. Er zullen opnieuw initiatieven genomen gaan worden.

Er werd, in samenwerking met stadsarcheoloog Nico Arts, een bijdrage geleverd aan de 'Meerhovendag', waarop o.a. informatie werd gegeven over de resultaten van het archeologisch onderzoek in Meerhoven.

Voorts werden er presentaties gegeven in te bezichtigen panden, van vondstmateriaal tijdens de Open Monumentendag, samen met het Archeologisch Centrum Eindhoven.

Laurens Mulkens maakte een reconstructie van het unieke graf van een Romeinse krijger. Hij deed dat in samenwerking met Heemkundekring De Vonder uit Asten-Someren. Het graf werd in 1991 opgegraven in het plan Waterdael. Deze reconstructie heeft veel aandacht gekregen in de lokale pers en in het tijdschrift 'In Brabant'.

In samenwerking met Brabants Heem werd de Cursus Archeologie en Gemeentelijk Beleid en de cursus Cultuurhistorie georganiseerd.

De afdeling is vertegenwoordigd in de Sectie Archeologie van het Noord Brabants Genootschap. Deze sectie organiseert twee studiedagen per jaar (80 tot 100 deelnemers) en een contactdag archeologie (dit jaar ca. 20 deelnemers).

Belangenbehartiger van het bodemarchief

Contactpersonen

Als afdeling wordt nauw samengewerkt met heemkundekringen. In de meeste gemeenten is een contactpersoon actief en in veel gevallen zijn die contactpersonen afkomstig uit een heemkundekring. We hebben 32 contactpersonen die 26 gemeenten vertegenwoordigen. In één gemeente is het niet gelukt blijvend een contactpersoon te vinden.

Advisering

Contactpersonen kunnen met vragen over belangenbehartiging terecht bij de Werkgroep Ruimtelijke ordening. Die diensten worden verleend aan heemkundekringen, ook buiten het werkgebied. Over 2010 is 22 maal advies gegeven over uiteenlopende zaken zoals bestemmingsplannen, vergunningen en selectiebesluiten.

Signaleringen, zienswijzen en bezwaar

De afdeling is negen maal in actie gekomen. Bijvoorbeeld tegen een negatief selectiebesluit van een gemeente. Met succes is het besluit herzien. Of door het signaleren van een ontgroning zonder vergunning. Ook dat had resultaat. De ontgroning is stilgelegd en er heeft alsnog archeologisch onderzoek plaatsgevonden. Er zijn zienswijzen ingediend over bestemmingsplannen en over provinciaal beleid (herziening CHW en structuurvisie Ruimte).

Bij een door de gemeente te verlenen bouwvergunning, waarbij ten onrechte archeologisch onderzoek niet als voorwaarde was opgenomen, kon door tijdig overleg met een gemeente alsnog een afspraak worden gemaakt voor onderzoek door de AVKP en hebben we afgezien van het indienen van bezwaar. Voorbeelden van brieven en zienswijzen plaatsen we op de AWN website.

Jurisprudentie

Een belangrijk kwestie bij dit alles is de vergunningsvrije verstoringdiepte in gebieden met een historische waarde. Om daar via jurisprudentie meer duidelijkheid over te krijgen zijn we in beroep gegaan bij de Raad van State. De uitspraak moet nog komen.

Nieuwe uitgave Verleden wordt Heden

In november verscheen de geheel herziene versie van de handreiking voor vrijwilligers 'Verleden wordt Heden'. Verspreiding vindt plaats over het hele land, waarvan de meeste gratis of betaald door de eigen organisatie. Zo zijn er 200 naar Erfgoedorganisatie Heemschut gegaan, 160 naar Brabants Heem en verder naar provinciale erfgoedhuizen en dergelijke. En uiteraard naar AWN-afdelingen en werkgroepen.

Landelijke Werkgroep Archeologie Onder Water

(Albert Zandstra)

Algemeen

Traditiegetrouw werd ook in 2010 begonnen met de Schervendag. In tegenstelling tot voorgaande jaren werd deze op zaterdag 30 januari gehouden in de kantine van het Archeologisch Diensten Centrum ADC in Amersfoort. Ondanks de zware sneeuwval de nacht ervoor bezochten ruim 70 duikende amateurarcheologen deze bijeenkomst. Het ADC had voor een goede ontvangst met koffie gezorgd en de LWAOW zou de LWAOW niet zijn als het beoogde dagschema niet werd opgerek. Na de inleiding over waterschepen van Andre van Holk volgde de interessante lezing over de berging van een waterschip in het Buiten IJ door Seger van den Brenk van Periplus/Archeomare. Na de lunch was het woord aan de regiocoördinatoren die in korte of lange bewoordingen aangaven welke onderzoeken in hun regio speelden of wat uit gedane onderzoeken naar voren was gekomen.

De dag werd afgesloten met een drankje en uiteraard met het maken van nieuwe afspraken voor het komende duikseizoen.

Activiteiten uit de regio's

Regio Noord

In de regio Noord houdt men zich druk bezig met uitvoering van het tot 2013 lopende project "Onderzoek naar de Maritieme Historie van Friesland onder water". Dit project bestaat uit 10 deelprojecten waarvan de zoektocht naar het klooster van St. Odulfus in het IJsselmeer bij Stavoren met de overhandiging van het eindrapport aan het College van Burgemeester en Wethouders werd afgerond. Een expositie over deze zoektocht en de gebruikte technieken hierbij werd goed bezocht. Aan de overige deelprojecten wordt nog gewerkt.

Regio Noordwest

Na het bergen van de sarcofaag bij het verdronken dorp Etersheim is de groep met de activiteiten voor het in kaart brengen van het aansluitende gebied onder water verder gegaan. Door wijziging in de samenstelling van de groep zijn de geplande activiteiten enigszins vertraagd. De verwachting is dat in 2011 weer op de oude manier gewerkt kan worden.

Regio Zeeland

In Zeeland zijn meerdere groepen actief. De resultaten van de amateur groep naar restanten van de tempel van Nehalennia is aanleiding voor de RCE om in de Oosterschelde een uitgebreid technisch onderzoek uit te voeren. Hierbij zal onderzocht worden of in de bodem nog restanten van een tempel aanwezig zijn. De WDSR heeft in de Oosterschelde bij de Zeelandbrug een onbekend wrak kunnen identificeren. Het bleek hier te gaan om het in 1944 gezonken verbandschip de "Generaal Ten Hove". Via publicaties, aangevuld met foto's en video-opnames is aan deze vondst aandacht besteed.

Regio Zuidwest

Ook in de regio Zuidwest zijn meerdere groepen actief. Een belangrijke onderzoeksplaats is en blijft het Oostvoornse Meer. Een door de RCE uitgevoerde multibeam opname geeft een goed beeld van de mogelijk aanwezige wrakken. Door de grote diepte (ca. 40 meter) kan slechts een beperkt aantal duikers aan de onderzoeken deelnemen en vraagt het veel tijd.

Ook in de Lek – en Merwestreek wordt regelmatig onderzoek uitgevoerd. Hoewel het onderzoek zich beperkt tot ondiepere wateren komen regelmatig vondsten naar boven die een aanwijzing zijn voor vroegere bewoning.

Regio Zuidoost en Grote Rivieren

In deze regio is de groep van Mergor in Mosam zeer actief. In het verslag jaar heeft de groep zich bezig gehouden met het afronden van het onderzoeken naar vondsten uit het Wijchens meer en het houten wrak van een riviervissersschip in de Maas bij Alem. Van de resultaten van beide onderzoeken is een publicatie in Westerheem gepland in 2011. In de zomer heeft de groep, in samenwerking met de Kroatische overheid, een waardestellend onderzoek naar een amforenschervenberg in de Adriatische zee bij Omis uitgevoerd. De samenwerking met de Kroatische vertegenwoordiger werd als zeer positief ervaren.

Opleiding

Ook in 2010 is gewerkt aan herziening van de lesstof van de "Basiscursus Maritieme Archeologie". Voor de theoriedagen van de cursus kon gebruik gemaakt worden van de vergaderzaal in de RCE-vestiging in Lelystad. Het aanschouwelijk maken van de theoretische kennis biedt hierbij voordelen. De door de deelnemers uit te voeren verkenning vond in september in het Oostvoornse meer plaats. De hiervan op te stellen onderzoeksverslagen zijn nog in bewerking.

Samenwerking met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE)

Belangrijk voor de activiteiten van de LWAOW is de samenwerking met de RCE. Bij diverse verkennende- of aanvullende onderzoeken kan een beroep gedaan worden op de expertise van deze dienst. Resultaten uit side scan sonar- en dendrochronologische onderzoeken die door de RCE beschikbaar zijn gesteld zijn voor de amateur-onderwaterarcheologen een belangrijke bijdrage aan hun onderzoek. Ook biedt de RCE de LWAOW-leden de mogelijkheid om meldingen van onderwater -objecten, die bij de RCE binnen komen, nader te onderzoeken.

Bestuur

Het bestuur is tijdens het verslagjaar 2 keer bijeen geweest. Met de regiocoördinatoren en adviseurs is ook 3 keer vergaderd. In deze laatste bijeenkomsten werden de activiteiten in de regio's besproken en werd bekeken op welke wijze de RCE adviserend en eventueel ondersteunend aan de activiteiten van LWAOW-leden kan bijdragen. De bestuurssamenstelling is in 2010 niet gewijzigd.

Ledenbestand.

Bij aanvang van het verslagjaar bedroeg het aantal leden van de LWAOW 164. De LWAOW kan zich ook in 2010 verheugen op een ledentoeename van ca.10 %. In 2010 zijn 19 nieuwe leden ingeschreven en zijn om diverse redenen 3 leden uitgeschreven. Op 31 december 2010 kwam het leden aantal daarmee op 180.

Ereleden

Overzicht van leden die zijn benoemd tot Ereleid:

Naam	Benoemd	Naam	Benoemd
dhr. H.J. Calkoen (†)	1961	dhr. R. van Beek (†)	1990
dhr. A.E. van Giffen (†)	1963	dhr. P. Vons	1990
dhr. A.J. van Bogaert Wauters(†)	1963	dhr. S. Pos (†)	1992
dhr. E.H.P. Cordfunke	1976	mw. E.T. Verhagen-Pettinga	2001
dhr. H.J. van Rijn (†)	1976	dhr. P.J.R. Modderman (†)	2001
dhr. P. Stuurman (†)	1976	dhr. H.H.J. Lubberding	2002
dhr. H. Brunsting (†)	1987	dhr. P.K.J. van der Voorde	2006

De Zilveren Legpenning van verdienste

De Zilveren Legpenning van verdienste werd toegekend aan:

Gemeente 's Gravenhage, afd. archeologie	1991
ROB, afd. Archeologie Onder Water	1993
Prehistorisch Openluchtmuseum Eindhoven	1996
Afdeling Zaanstreek/Waterland e.o.	2001

De Zilveren Legpenning van verdienste wordt toegekend aan instellingen, gemeenten, bedrijven, instituten, etc., die zich in het bijzonder voor de Nederlandse archeologie hebben ingespannen, zoals bijvoorbeeld met betrekking tot:

- de Nederlandse archeologie in algemene en ruime zin
- het behouden van een archeologisch monument en/of het in stand houden daarvan
- het stimuleren en/of uitvoeren van archeologisch onderzoek
- het stimuleren en op hoger niveau brengen van de amateurarcheologie
- onderzoek, dat leidt tot grotere kennis van het bodemarchief
- het uitgeven van archeologische publicaties, toegankelijk voor breed publiek
- onderwaterarcheologie

Eén en ander al dan niet in combinatie.

De Bronzen Legpenning van verdienste

De Bronzen Legpenning van verdienste werd toegekend aan:

dhr. G. Stam (†)	1993 lid afdeling Nieuwe Maas
dhr. W.N. Tuijn	1994 lid afdeling Nijmegen en omstreken
dhr. A.. Wit	1995 lid afdeling Noord-Holland Noord
mw. T. Boltze-Nieuwenhuis	1996 lid afdeling Zuid-Veluwe & Oost-Gelderland
mw. J.G.M. Stoel	1997 lid afdeling Nijmegen en omstreken
dhr. C. van Roon	1998 lid afdeling Zaanstreek/Waterland
dhr. C. Milot	1999 lid afdeling Den Haag en omstreken
mw. L.C.J. Goldschmitz-Wielinga	2000 lid afdeling Zeeland
dhr. C. van der Esch	2001 lid afdeling Lek- en Merwestreek
dhr. A.M. Numan	2002 lid afdeling Kennemerland
dhr. G. van Alphen	2002 lid afdeling Nijmegen en omstreken
mw. A.F. Osseweijer-van Bueren	2003 lid afdeling Lek- en Merwestreek
dhr. R. Houkes	2004 lid afdeling Zuid-Veluwe & Oost-Gelderland
dhr. J. Koeling	2004 lid afdeling Nijmegen en omstreken
dhr. T. Koorevaar	2005 lid afdeling Lek- en Merwestreek
dhr. S. Willems of Brilman	2005 lid afdeling IJsseldelta-Vechtstreek
dhr. J.G.M. Verhagen	2006 lid afdeling Zuid-Veluwe & Oost-Gelderland
dhr. B.J. ten Kate	2007 lid afdeling Noord-Nederland
dhr. M.F.M. Koolen	2007 lid afdeling Nijmegen en omstreken
dhr. L.Mulkens	2008 lid afdeling Kempen en Peelland
dhr. E.J. Helderma	2009 lid afdeling Zaanstreek-Waterland e.o.
dhr. C. Windt	2010 lid afdeling Helinium
mw. J. Offermans	2010 lid afdeling Naerdincklant – Arch.Gooi en Vechtstreek
dhr. W. Angenent	2010 lid afdeling Zuid-Veluwe en Oost-Gelderland

De Bronzen Legpenning van verdienste wordt toegekend aan leden van de AWN, die ofwel zich op bijzondere wijze hebben ingezet voor de Nederlandse archeologie, lokaal, regionaal of supraregionaal op uitzonderlijke wijze archeologisch bodemonderzoek en archeologische monumentenzorg hebben gestimuleerd of (mede) hebben uitgevoerd, hun onderzoek voor een breed publiek toegankelijk hebben gemaakt en zo hebben bijgedragen aan het aanzien van hun Afdeling en van de AWN in het bijzonder in de wereld van de archeologie.

AWN leden per 31 december		2010	2009	2008	2007
Stand per 1 januari		2.160	2.177	2.178	2.152
Nieuwe leden		168	151	192	215
Opzeggingen/wanbetalers		-192	-168	-193	-189
Stand per 31 december		<u>2.136</u>	<u>2.160</u>	<u>2.177</u>	<u>2.178</u>
leden per afdeling					
A	Basisleden	1.825	1.833	1.842	1.856
B	Studenten	91	94	96	92
C	Jeugdleden	31	32	30	22
D	Geassocieerde leden	74	86	89	92
E	Huisgenootleden	65	64	68	65
	Ereleden	5	5	5	5
	Ruilabonnementen	42	43	43	42
	Betaling Boekhandel	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>4</u>
		<u>2.136</u>	<u>2.160</u>	<u>2.177</u>	<u>2.178</u>
1	Noord-Nederland	121	125	128	118
2	Noord-Holland Noord ALWH-AWN	93	103	107	105
3	Zaanstreek/Waterland	61	65	61	60
4	Kennemerland (Haarlem en omstreken)	83	81	77	84
5	Amsterdam en omstreken	96	107	109	105
6	Rijnstreek	117	118	113	108
7	Den Haag en omstreken	114	120	126	134
8	Helinium (Waterweg Noord)	109	101	108	106
10	Zeeland	89	92	88	92
11	Lek en Merwestreek	90	93	98	99
12	Utrecht en omstreken	115	115	114	122
13	Naerdincklant Gooi-en Vechtstreek	52	49	45	45
14	Vallei en Eemland (Amersfoort en omstreken)	77	83	86	89
15	West-en Midden-Betuwe en Bommelerwaard	42	43	41	39
16	Nijmegen en omstreken	148	146	148	142
17	Zuid-Veluwe en Oost-Gelderland	152	145	151	147
18	Zuid-Salland-IJsselstreek-Oost-Veluwezoo	88	90	89	89
19	Twente	44	40	38	42
20	IJsseldelta-Vechtstreek	71	71	74	77
21	Flevoland	60	59	53	59
22	West-brabant	31	30	30	29
23	Kempen en Peelland	189	181	188	176
24	Midden-Brabant	24	25	27	29
	Limburg en omstreken	12	13	13	15
	België	9	14	13	14
	Overig buitenland	4	6	5	6
	Ruil. Binnenland	17	16	18	18
	Ruil. Buitenland	25	25	25	24
	Betaling boekhandel	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>4</u>	<u>5</u>
		<u>2.136</u>	<u>2.160</u>	<u>2.177</u>	<u>2.178</u>

Bestuurssamenstelling hoofdbestuur 2010

Dagelijks bestuur

Voorzitter AWN

Mw. A.H.J. van de Rijdt-van de Ven (Tonnie)
Luxemburglaan 43
5625 NB Eindhoven
040-2415910 / 06-23483818
vdrijdt@iae.nl

Vice-voorzitter AWN

dhr. A. van der Walle (Bram)
Ravenhorsterweg 90
7103 AV Winterswijk
0543-517155/ 06-51904706
vanderwallebram1@hotmail.com

Algemeen secretaris AWN

dhr. F. van den Beemt (Fred)
Ruitrakker 19
9407 BE Assen
0592-345165/ 06-50231996
awn@vdbeemt.nl

Alg. penningmeester AWN

dhr. J. Bosch (Joop)
Gravenmaat 13
9302 RA Roden
050-5011425/ 06-42205307
joop.bosch@zonnet.nl

Notulist

Mw. I. van de Scheur (Ineke)
Jachthoeve 703992 NW Houten

030-6373357

inekevandescheur@hetnet.nl

Algemeen bestuur

Deskundigheidsbevordering

dhr. C. Daleboudt (Kees)
Dorpsstraat 21
4641 HV Ossendrecht
0164-672635
cdaleboudt@planet.nl

Kampen

dhr. R. Raats (Ruud)
Karper 41
3824 LT Amersfoort
033-4808181/ 06-55784878
ruud.raats@xs4all.nl

Westerheem

mw. A. de Vries – Oosterveen (Akke)
Ulvenhoutselaan 85
4834 MD Breda
076-5600917
redactiewesterheem@hotmail.com

LWAOW

dhr. A.F. Zandstra (Albert)
Willem de Zwijgerstraat 20
8331 GT Steenwijk
0521-517456
secretariaat@lwaow.nl

Rooster van aftreden hoofdbestuur

Naam	benoemd	herbenoemd	aftredend in
Bram van der Walle	2004	2008	2012
Joop Bosch	2004	2008	2012
Kees Daleboudt	2008		2012
Fred van den Beemt	2008		2012
Ruud Raats	2009		2013
Tonnie van de Rijdt-v.d. Ven	2010		2014
Akke de Vries-Oosterveen	2010		2014
Albert Zandstra	2010		2014

Secretariaten AWN afdelingen

1. Noord-Nederland: M. Beijen, Koeriersterweg 3a, 9727 M Groningen, tel. 050-5268064, e-mail: awnnoord@home.nl

2. Archeologie Land en Water Noord-Holland Noord - ALWH-AWN: J. Sijm, Kees Veerstraat 16, 1619 CS Andijk, tel. 0615486022, e-mail: jacksijm@quicknet.nl

3. Zaanstreek/Waterland: Mw. JE. Broeze, Overtoom 103, 1551 PG Westzaan, tel. 075-6165680, e-mail: jokebroeze@tiscali.nl

4. Kennemerland (Haarlem en omstreken): Mw. H.C. Vermast, Bankenlaan 2, 1944 NM Beverwijk, tel. 0251-200897, e-mail: archeologiekennemerland@live.nl

5. Amsterdam en omstreken: W. 't Hart, Helmholtzstraat 67-huis, 1098 LE Amsterdam, tel. 020-6936359, e-mail: w.hart4@12move.nl

6. Rijnstreek: B. Zandbergen, p/a Langebrug 56, 2311 TM Leiden, e-mail: awnrijnstreek@yahoo.com

7. Den Haag en omstreken: A.P. van den Band, Parelmoerhorst 126, 2592 SH Den Haag, tel. 070-3175534, e-mail: a.p.vanden.band@tele2nl

8. Helinium (Waterweg Noord): Hilde van Wensveen, Westlandseweg 258, 3131 HX Vlaardingen, e-mail: helinium@vanwensveen.nl

10. Zeeland: Mw. A.T. Dieleman-Hovinga, Terneusensestraat 64, 4543 RR Zaamslag, tel. 0115-431547, e-mail: aukjetjitske@hotmail.com

11. Lek- en Merwestreek: C. Westra, Eigen Haard 22, 3312 EH Dordrecht, tel. 078-6350184, e-mail: corguzzi@yahoo.com

12. Utrecht en omstreken: mw. K. Dijkstra, Waalstraat 27, 3522 SB Utrecht, e-mail: karliendijkstra@casema.nl

13. Naerdincklant – Archeologie Gooi- en Vechtstreek: Mw. E.J. Wierenga, Theresiahof 28, 1216 MJ Hilversum, tel. 035-6834875, e-mail: secretaris@naerdincklant.nl

14. Vallei en Eemland (Amersfoort en omstreken): Langegracht 11, 3811 BT Amersfoort, tel. 035-6010451, e-mail: wvdenheuvel@hotmail.com

15. West- en Midden-Betuwe en Bommelerwaard: G.J. van der Laan, Thorbeckestraat 51, 5301 ND Zaltbommel, tel. 0418-518224, e-mail: hans.vander.laan@hetnet.nl

16. Nijmegen en omstreken: W.J.A. Kuppens, Nervalaan 45, 6642 AK Beuningen, tel. 024-6750312, e-mail: wjakuppens@freeler.nl

17. Zuid-Veluwe en Oost-Gelderland: B.A.F.M. Clabbers, Sweets de Landasstraat 72, 6814 DJ Arnhem, tel. 026-4452678, e-mail: secretaris@archeologiemijnhobby.nl

18 Zuid-Salland - IJsselstreek - Oost-Veluwezooom: J. Kleinen, Stiggoor 58, 7241 LB Lochem, tel. 0573-253094, e-mail: awn18.bestuur@gmail.com

19. Twente: Mw. S. Hondebrink, Faustlaan 30, 7577 JG Oldenzaal, tel. 0541-351236, e-mail: suzanhondebrink@hotmail.com

20. IJsseldelta-Vechtstreek: F. Spijk, Gen. Eisenhowerlaan 55, 7951 AW Staphorst, tel. 0522-461684, e-mail: f.spijk@planet.nl

21. Flevoland: J. Boes, Normandieplein 6, 8303 HA Emmeloord, tel. 0527-699113, e-mail: janboes@online.nl

22. West-Brabant: Mw. A.M. Visser, Dorpsstraat 21, 4641 HV Ossendrecht, tel. 01 64-672635, e-mail: jmvisser@planet.nl

23. Archeologische Vereniging Kempen en Peelland: Mw. W. van Vegchel, Deken van Somerenstraat 6, 5611 KX Eindhoven, tel. verenigingsruimte tel. 040-2386592 e-mail: awnafdeling23@wanadoo.nl

24. Midden-Brabant: Deze afdeling is voorlopig aangehaakt aan afd. 23. Zie daar het contactadres.

Colofon

Jaarverslag 2010 AWN

Dit jaarverslag is een uitgave van de Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland, AWN.

De AWN werd op 6 september 1951 te Haarlem opgericht.

Het jaarverslag 2010 kwam tot stand door: bijdragen vanuit het bestuur, de werkgroepen en de afdelingen.

Daarvoor allen dank!

Redactie:

Dagelijks Bestuur

Eindredactie:

Fred van den Beemt

Samenstelling & vormgeving:

BMT Media, Assen

www.bmtmedia.nl

Druk:

Multicopy Assen

Afbeeldingen voorzijde omslag:

Werkruimte AWN afd. 11 Lek en Merwestreek te Dordrecht.

Voor meer informatie:

Algemeen secretariaat AWN

Fred van den Beemt

Ruiterakker 19

9407 BE Assen

E-mail: awn@vdbeemt.nl

Website: <http://www.awn-archeologie.nl/>

Oplage: 250 stuks

Assen, april 2011